

Liber iste est fratris Gundulphi de la pena ostendit conuicti fidei crucis legobris
quem emigrauitz argenteis ex elemosinis sibi concessis.

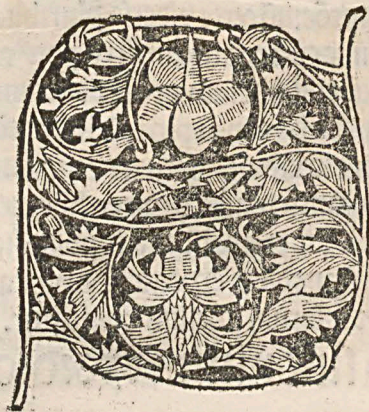
Elegancias roman cadas delebrira .

Stelius antonius nebrissensis grā

maticus domino. B. Ra. Buz. archidiacono ⁊ salman-
tice accademie preclarissimo rectori. S. P. B.

¶ Cum viderem sententiarū stephani flisci oratoris cla-
rissimū variationes (quas orationū synonyma non inde-
ceter appellari licet) non parum adolescentibus prodesse:
plura sunt sapientissime recto: que me hortantur vt eas
impmdas curarem. Cum audissima iuuentus que pri-
scis viris hac nostra etate iam pridem cumulari cōtendit
suo non defraudato incepto vix vlli seculo cessura videat̃
vt latina studia que olīm velut muta longaq; intermissi-
one extincta interierint. Nunc demū virozū ingenio sin-
gulari qui omni doctrina ornati tanq; in subsidio positi
sunt: in pristinū pubertatis florem restituantur. Accedit
ad hec: vt adolescentef qui non longo tempore latinis lit-
teris operam adhibuerūt: celerrime ⁊ facillime promptaq;
⁊ apertissimam viam si ad eloquenciam aspirant inuenire
possint fateor me tamē in redigendis synonymis nil addi-
disse nilq; mutasse: preterq; q̃ meliores venustioresq; flo-
sculos inde decerpere: ⁊ cumq; variationū sententie vna-
cule sermonem adiscere. Restat igitur dignissime rector:
vt tibi iuuenes q̃ rei litterarie incumbunt: ingentse tibi
gras agāt q̃ per te hoc pulcherrimo ope fruerent. Vale

Stephan⁹ Iffiscus & Socio iuueni pitissimo Johāni Melioratio ornatissimo ciui Vincentino Lācellario paduano. S. d. Lū supiora vborū synonymina tibi breuiter ab soluissem mihi i mētē venit vt aliq̄s etia tibi variatiōes iscriberē: q̄s pfecto variationes sniaz synonymina

nō indecēter appellari licet. Que vel ad cōiūgendas ptes Rhetorice orōnis & argumētatiōis plurimū valeret: vt ad easdē exaggerādas & corroborādas admodū cōduceret & expedirēt. Quas variatiōes vt cōmodi⁹ & cōdecēti⁹ eas i inuētiōis ptib⁹ cōuenire mihi visū est. Sub istis ptib⁹ ordinavi: vt hee tibi facili⁹ cū ill⁹ vti velles succederēt & occurrerēt. Illud cōsile tibi sep affirmās: qd etiā tibi significauit: cū vborū synonymina ordinārē: vt q̄. s. dicta vti rhetorice orōnis pti: an vocata fuerūt eandē imitādo vnicuiq̄ ceteraz ptū optime accōmodare poteris. Ad do etiā audati⁹: cū multa ex eo experimēta p me tibi fieri vidi fti. Qd si ex sniarū synonymina diligēti inuētiōe ptractaueris: eplās exide ac etiā orōnes q̄s volueris facile cōsequeris cū imitatio tātas pfecto vires habeat: vt vel grammatice orōnes: vel singulas etiā dictiōes ea rōne cōtorq̄re & cōtractare possitq̄ q̄sciūq̄ snias velis ex ipis oratiōib⁹ siue dictiōib⁹ i quolibet libroz nolumie cōseq̄ valeas. S. qd ego me ostēte has tibi inuētiōes & imitatiōis rōnes inuere vel le: qui eas optime pernouisti & multotiens apud me ac etiam sine me cōmodissime ptractasti. Lū igit pro his meis ad te cōmētariolis ex inuētiōe & imitatiōe tibi ptractādis

a ij

nulla mea indigeas admonitōe: nō certe videris pluribus
detinēd⁹. Sed vehemētissime currens ad cursū es poti⁹ ve
lociorē adhortādus. Qd cū etiā tibi mīme deesse existimē
neq; defuturū confidā gaudeo hūc meū pro te laborē neq;
quā icassū desūpsisse. Cui meo labori quātum de tuo stu
dio cui suffragor addideris: tantū profecto preter hūc me
um tibi futurū est lucri. Vale ⁊ te exerce libellū cōpositiōis
pceptoz cōmode elocutiōis ppe diem expecta. De hinc a
liūs imitatonis uerborū ⁊ sniarum libellus consequitur.

Prohemium pro sinonimis exordio
rum que sequuntur.

Q Noniā mi studiosissime iohānes dicendū ē: hoc
in p̄mis potissimū desideram⁹: ut auditores se p̄
beāt p̄p̄tissimos nobis ad audiendū idq; sit si
aut q̄bus de rebus acturi sum⁹ eos admonerim⁹: aut si res
de q̄bus agem⁹: oñdam⁹: cū ⁊ magne sint ⁊ noue ⁊ iustita
te: ita etiā sint in ipsis auditorib⁹ ⁊ eoz afimib⁹ ⁊ amicis ac
reipub. plurimū honorifice cōducibiles ac necessarie: aut
p cōmemorationē vel cōiūctionis vel bñficioz vel virtutū
⁊ eaz rerum que inter vtrosq; intercedere constabūt q̄ oīa
ad ipsam audiētiā nobis cōparandā plurimū valere itelli
gimus. Tibi ergo aliquas exordiendi rōnes descripsi: qui
bus intercedentib⁹ innumerabiles pene alias tuip̄e ex imi
tatione a me tibi explicata facili ter inuenire poteris.

~~Ad hunc~~ Dicta conuenientia exordio.

Dios sea en nuestra ayuda.

Deus nos adiuet. Deus sit nobis adiumento. Deus
sit nobis propiti⁹. Deus nobis res nostras secundet.
De⁹ cās n̄ras ex voluntate prosperet. Deus assit nobis.

De negocia nra feliciter fortunet. **De** optatis nris be-
nigne correspondeat. **Deus** accessiones nras ex sententia
gubernet. **Deus** rationibus nostris favere velit. **Deus** sit
nobis secundus ut volumus et optamus. **Deus** cogitatio-
nes nostras constituat quemadmodum desideramus.

Yo deseo mucho que tu me amases
tanto quanto yo te amo.

¶ Velle ita fortuna tulisset ut mutuo me diligeres. **Op-**
tarem maxime quod datum esset desuper ut tanti me faceres
quanti ego te facio. **¶** Utinam ita compertum esset ut mutua
esset inter nos benivolentie coniunctio. **¶** Maxime deside-
rarem ut pari mihi amore corresponderes.

Esto pertenesce a nuestra amistad.

¶ Hoc amoris nostri esse puto hoc praece nostre benivolē-
tie esse videtur. **¶** Hoc nostre vetustae amicitie esse dico. **¶** Hoc
nostre singularis amicitie proprium estimo. **¶** Hoc antiquae
nostre consuetudinis interesse dijudico. **¶** Hoc amantissime
familiaritatis nostre rectum esse animaduerto. **¶** Hoc pro-
fecto amantissime nostre societatis debitum esse video.

Yo te amo demasiado.

¶ Si finem nullum facio mi. **¶** Licero in te amando. **¶** Amori nro
nullum perfectum finem impono. **¶** Amor noster sine fine terminatur.
¶ Nostram benivolentiae coniunctionem sempiternam fieri cupio.
¶ Nostram amicitiae affinitatem immortalitati consecrare desidero
¶ Nostram consuetudinis familiaritatem perpetuam fieri volo.

La amistad nuestra y de nuestros
ancestros haze que nos podamos abiertamente usar uno
con otro como consigo mismo.

a iij

Antiqua nostra nostrorūq; maiorū familiaritas facit:
vt officiū nostruz in mediū cōmuniter adducamus. Pri-
sca nostra nostrorūq; superiorū beniuolentie cōiunctio
efficit vt me totum tanquā teipsum possidere possis. Ve-
tusta nostra inter nos amicitia me conuenit vt alter alte-
ro familiariter vti possit.

Dertenesce mucho a nuestra ami-
stad hazer seruitio vno a otro.

Aldagne vides esse nostre vetuste amicitie: vt alter alte-
rū beneficijs afficere debeat. Hoc est nostre antiquissime
beniuolencie: vt magis inter nos officijs exaggerare de-
beamus. Prisca enī nostra affinitatis cōiunctio hec de-
postulare videtur vt necessitudinis esse dico: vt vna certe-
mus qua ratione alter alterū beneficijs superare possit.
Et officiū nostrum cōmuniter in mediū adducamus.
vt me totum tanquā teipsum: possidere possis: vt alter al-
tero familiariter vti possit.

Tu no me declaras nada de nuevo
en dezir me que amas.

Nonū profecto nihil mihi nūcias cū me plurimū a te a-
mari mihi significas. Nihil mihi inusitatū declaras cum
tuā mihi amoris caritatē demōstras. Nihil enī fictū in
tua erga me familiaritate ⁊ cōiunctiōe puto nō est iusitatū

De dios vino q̄ fuiesemos amigos.

Vino quasi cōsilio factū est vt me tibi beniuolencia
cōiungerem. Celesti arbitroz auspicio esse cōfectū vt tue
me familiaritati addicerē. ffelici quodam augurio tuam
mihi amicitiam copulaui.

Notengo antigua amistad cō caton

Et est mihi amicitia cū catone. Beniuolētie cōiun-

etio q̄ mihi cū catone a teneris annis iniciū cepit. Amicitia q̄ mihi cū catone amoris vinculū est. Nulla est sanctior amicitia q̄ ea q̄ mihi cū catone. Amicitia q̄ mihi cum catone intercedit est mihi sanctissime excolenda.

yosebien que tu me amas mucho.

I Mihi optime persuasi me tibi carissimū esse. Hac enī ducar opiniōe mea a te plurimū adamari. Hoc eq̄dē mihi induxi maximo me a te amore complecti.

Tu hazes cosa dīna de nuesta amistad encomendando me tus negocios.

I Qd̄ mihi causas tuā cōmodas: facis ne quidē qd̄ nr̄am decet amicitia. Qd̄ me mones vt negociū tuū curare debeam facis qd̄ nostre summe beniuolencie cōiunctionis interest. Id̄ magis quod optima nostra amicitia postulat. Quod a me petis vt rationibus tuis inseruiam.

yo trabajo de cōseruar la tu amistad entera

I Do operā quotidie vt ne quid de meo erga te amore te perdere existimes. Inuigilo assidue ne quid de tuo mee erga te beniuolencie iudicio diminutū esse credas. Vel dies noctesq; ne quid de nostra cōiunctione remissius esse factū putes. Algo sedulo ne optimā meā erga te voluntates aliqua ex parte refrigeratā esse suspiceris.

Ningūa distācia delogar podría disminuir el nuestro amor.

I Nulla enī locor lōginq̄tas aut distācia posset amorē nostrū imutare. Nulla t̄pis int̄pollatio amicitia nr̄as imutatā reddere possz. Nulla cōsuetudinis int̄missio nr̄as familiaritatē intrūpere posset. Nulla q̄dem visitatiōis insolētia

a iiii

ab optia nre beniuolencie cōiunctiōe nos abalienare possz.

yo here por publico por amor de ti:

abun que me tiene offendido.

I Lambertū de quo mihi scribis si ab eo lesus essez amo
re tuo ordinandū suscipiā. Scabiū quidem mihi cōmen-
das tamen non paruis ab eo sim affectus iniurijs tamen
q̃ ita vis sibi plurimū inferuiam. Si Iustiū de quo egisti
mecū quāq̃ me sibi aduersariū constitueram: tamen a te
rogatus meis officijs exaggerandum suscipiam.

El amor entre nos otros luégamen

te cōseruado z crecido haze que yo pueda dezir te abierta-
mente el mi parecer.

I Amor enī noster quē a puericia susceptū non solū serua-
ui: sed etiā auxilii facit ut te familiariter monere hortariq̃
possim. Optima enī nostre beniuolencie cōiunctio quā ab
ineunte etate in vita indies magis stabilimus me hortat
ut tecū aptissime agere debeā. Amabilissima nri amoris
necessitas vsq̃ a teneris ānis cōstituta mihi audaciā dat:
vt tibi audaciter precipere valeam.

yo te amo de cada día mas.

N habeo enī mi Cicero te indies mihi cariorē. Nemo est
profecto quē maiori q̃ te beniuolentiā cōplectar. Famili-
aritas enī tua mihi est indies acceptior. Nemo enim qui-
dem est qui magis q̃ tu a me diligatur. Nemo est quem
plus apud me q̃ te ipsum valere velim.

**yo he prouado como tu eres mi
amigo.**

I Tuā erga me beniuolentiā expertus sum. Tuam erga
me gratificandi voluntatē recte cognitā habeo. Tuum

erga me amorē optime exploratū teneo.

La memoria dela nuesta antigua

amistad es muy alegre ami

I Comemorato tua nre antike beniuolētie maximā mihi leticiā attulit. Que de prisca nre beniuolētie cōiūctiōe mihi renouasti fuerūt mihi iocundissima. Ad memoria tua nre vetuste familiaritatis summiā mihi voluptatē cōfert.

El tu amor me da cada dia mayor

I Amor enī tuus mayorē indies affert voluptatē. Tua q̄ dem amicitia indies maiori me afficit iocūditate. Ex tua enī erga me beniuolētie cōiūctione ampliorē indies recipio delectationē. Tua profecto erga me familiaritatis affinitas maiorē indies efficit oblectationem.

La tu buena volūdad haze que yo

desee mucho la tu cōpañia.

I Quā voluntatē tuaz bonā semp esse p̄sperī: tuā mihi familiaritatē cōiungere desidero. Sentētia tua quā ego simplici ⁊ aptam eē cognoui facit vt plurimū adoptē una te cū amore cōiungī. Lū opinionē tuā dexterā ⁊ ingenuā expertus sum tue cōsuetudini libenter adherere.

Quasi adeninando la nuestra adue

nidera amistad yo me he siēpre forçado de hazer te plazer.

I Quasi diuinam aliqñ nos futuros beniuolētia magna cōiūctos tibi libenter inseruire cupiebā. Quasi p̄nostica rer aliqñ fore debere vt amātissima eēt nra familiaritas: iccirco tuis rōnib⁹ cumulatissime inseruitebā. Quasi vaticinarer sumā nostrā futurā eē cōiūctiōis necessitudinem ego me tibi totum accōmodabam.

yo he amado a pedro desde niño

por la su virtud.

Petrū nīm oī virtute pōitū vsq; ab adolescētia maxiope redilexi. Petrū oī nobilitate insignitū multis de causis a me sumopere diligitur. Petrū oībus officijs refertū maxīma semper sum beniuolentia complexus.

yo he rescebido dos plazer de

tus cartas.

I Dupliciter delectar' sū tuis lris. Tue qdē lre duplicē leticiā mīhi attulerūt. Ex tuis ad me lris duplici qdē gaudio affectus sum. Multipliciter me affecerūt tue lre.

Mira lo que hazes que a penas yo puedo haue de ti cartas.

Ironice.

Vide quid agis vix eplās tuas referā in volumina. ffacte respicias ne nimīū inscribendo defatigeris. Cōsule validudini ne te nimīū inscribēdo lassēs.

Ley tus cartas semeiantes dela tu virtnd humanas graciosas amables virtuosas.

Amoris demonstratio.

Lras tuas legi similimas tue virtuti: hūanas: grōsas: amabiles: officiosas. Lre tue mīhi delate sunt tue vite institutionis confinales plenas prudentie consilij: prouidentie: sapientie. Tuas epistolas contemplatus sum tue bōitati accōmodatas: honestas: liberales: fidas cōmodas religiosas.

La prolixidad de tus cartas me hazen a mī ser largo en escreuir.

Prolixitas tuarū lrarū me quoq; lōgiore inscribēdo fa-

cit. Prolixe eni tue ad me lre faciunt vt ego etiā ad te respōdendū plixior eē debeā. Copiosissime tue lre me admonere vident vt meas etiā ad te prolixas assignare curē.

La breuedad de tus cartas me hacen así mismo ser breue.

Breuitas eni tuarum ad me litterarū me admonet vt ego quoq; inscribēdo breuior eē debeā. Breues. n. tue ad me littere quodāmodo significare vidēt vt breuius etiam tibi respōdeā. Lū te inscribēdo breuē eē videā; breuiorē etiā me q̄ solebam eē debere constitui.

La continuacion de tus cartas me muestra la tu diligēcia.

Diligentie significatio.

Crebre tue ad me littere tuā mihi diligētiam demonstrāt. Tuarū. n. ad me litterarū diligēs visitatio tuam erga me memoriā significāt. Tue. n. lre q̄ ad me frequēter deferūt satis magnū tue vigilātie argumentū declarāt.

Yo responderé principalmente ala cabeza de tus cartas.

Quod caput fuit epistole ad id potissimum respondebo. Que summa est litterarū tuarū ad eam presertim responsionem accommodabo. Quod potissimum tue orationis argumentū esse videtur ad illud presertim rōnes mee defensionis applicabo.

Esriptas ya y dadas mis cartas. las tuyas me fueron presentadas.

Diligentie significatio.

Scriptis iā et obsignatis meis ad te lris tue mihi dlate fuerūt. Absolutis iā et tabellario pmissis meis tibi lris obsig

nandis tuas mihi Ventulus dedit. Expeditis iam et missis lris meis tuas quampm̃u recepi.

La amistad que fue siempre con nuestros parientes pasados haze que yo te deua fauorecer.

Necessitudo que cū nris supioribus affinibus magna semp cōstituta fuit: facit vt tibi fauere debeā. Amor enī nra iuuetute inter nros amātissime cōstitutus me mouet ut tibi liberaliter inseruiā. Familiaritatis tā diu inter nos officijs cōfirmata: potissima causa est vt in nullo tibi desin

No me cōsentio la imitacio del tulio que te scriuiese siempre de vna manera:

¶ Si mihi p imitationē liceret eodē exēplo aliquā lras tibi mitterē. Si mihi p Liceronis pcepta cōcederē: eplaz formā nō semp imitarē. Non sint me Liceronis imitatio eandē ad te lrarum formam obseruare.

Las tus cartas mean sido muy graciosas.

¶ Jociōissime mihi fuerunt tue lre. Amātissime tue lre amplū mihi gaudiū cumulū attulerūt. Ex tuis lris magnā suscepi cōsolationē. Magnā pfecto voluptatē ex tuis lris

¶ Amoris et delectationis denotatio.

Rescebi vras cartas cō grād plazer

¶ Vras quod tuas incredibili alacritate cōplexus sū. Sū. n. tuas lras maxia cū amenitate oscular. Suauissimas septuas accipio lras. Tue lre mihi quies elegātesq; vise sunt.

yo he rescebido tus cartas

¶ Tuas recepi lras. Tue mihi lre delate fuerūt. Tue mihi lre p stephanū fuerūt assignate. Reddite fuerūt mihi tue lre. Stephanus tuā mihi eplam obsignauit.

yo he sabido por tus cartas.

Diligencie denotatio :

Ex tuis lris intellexi: accepi: cognoui: suspicatus: didici: animaduerti: comprehendi: iudicavi. **E**x tuis lris doctus: admonitus: adhortatus: sum. **E**x tuis lris doctior: certior: prudentior: sciussum. **T**ue mihi lre declararunt: iuenerunt: significauerunt. **T**ue qdē lre me admonuerunt: admonitū fecerunt: docuerunt: erudierunt: citauerunt: certiorē reddiderunt.

La buena volūdad q̄ me tienes me haze que te quiero como ami mismo.

Aidutua tua erga me volūtas iuxta demerita est: vt te me alterū esse velim. **I**des tuus mecū aliorū cōsensus merito depostulat: vt oēs res meas tecū cōes esse patiar. **L**ō simile sententiā iudiciū tantā vim habet vt idem tibi de me quod de te prestare possis.

La humanidad tuya acerca d̄ mí y la buena voluntad q̄ tengo cōtigo me da esta osadía que yo te pueda requerir familiarmente.

Amoris significatio.

Sūpsi ego p̄ sūma tua erga me hūanitate. **E**t mea in te obseruācia vt a te familiariter oīa petere possim. **I**nduxi enī mihi p̄ singulari tua in me benignitate: et p̄petua tua animi inductiōe vt oīa tua mecū dicere esse cōia. **P**ersuasi enī mihi p̄ maxia tua in me caritate et optima mea erga te fide vt rebus tuis nō minus q̄ meis familiariter vti valeam.

La tu diligēcia me es tā agradable que procede de buena voluntad.

Jocundior est mihi diligētia tua quā voluntariā intelligo
Gratior est mihi tua familiaritas que mihi officiosissima
est. Acceptor est mihi tua liberalitas q̄s spontaneā esse
video. Amabilior est mihi tua v̄tus que prudētissima est.

La diligēcia q̄ has tomado por tu
volūtat me da buēa esperāça d̄ poder d̄seguir la mi causa

Diligētia tua : qua sine meis admonitionib⁹ v̄sus es
maximā mihi spes affert vt cām meā obtinere posse cōfi-
dam. Studiū tuū qđ sine vlla mea rogatiōis significatiōe
sponte tua in negotiū meū declarasti : facit vt cause mee
optimē cōfidā. Vigiliātia tua qua sine lris meis cert⁹ es
me hortatur : vt de ratiōibus meis bene sperāre debeam.

Tu te has tanto fatigado por mi : q̄
po deuo hazer lo semejante por ti.

Adolē⁹ enīz p me tantope semp fuisti vt ego quoqz p
te maxiope conari debeā. Nō enīz me preterit p cōmodis
meis te semp elaborasse : vt ego etiā pro tuis ornamentis
teneat vehementer insudare. Satis mihi cōstat qđ te pro
rebus meis studiosissime exercueris : que res merito me
adducit vt tibi etiā ex voto vigilantissimū prestare debeā.

Tu te has demōstrado verdadero
amigo pues por mi hōrra has sofrido muchos trabajos.

Verū enī te mihi amicū prestitisti cū multoz tibi odiū
ac malivolenciā p mea dignitate sustinēda suscepisti. Qđ
honoris mei studiosissim⁹ extiteris cōtentiōes : male di-
cta atqz incimiatiōes q̄s p me passus fuisti satis aptissime
profitet̄. Quo me semp amore complexus fueris ex hoc
faciliter intelligo qđ expostulationes inimicitias atqz ma-

Iam hominū gratias pro mea fama cōferenda sustinuiſti.

yo te do muchas gratias.

Magnas tibi gratias dico. Ampliſſimas tibi gratias habeo. Immortales tibi gratias ago. Condignas tibi gr̃as refero.

yo no te puedo dar las gratias que mereces.

Nō habeo quas meritis tibi gratias reddere poſſū. Nō eni reperio q̃bus rebus parē tibi gratiā referre queā. Nō eſt idonea mihi cōceſſa facultas vt meritis gratificari valeā. Ea eni eſt mihi denegata pr̃as ex qua me tibi bñficio rū memorē demōſtrare poſſim. Nulla ſatis cōmoda eſt mihi oblata oportunitas vt virū me tibi officiōſiſſimuz preſtare queam.

yo he verguena auerte de ſatiſfazer

de palabra deſeādo tus merecimiētos ſatiſſaciō por obra. Nō ago tibi gratias cū pudore cū tua ſūma in me officia rē potius q̃ verba deſiderent. Nō eni libēter tibi gratias vobis ago cū p̃ſertim ampliſſima tua bñmerita in me reruz effectū: nō gratiarū actionē d̃poſcāt. Corripior uerecūdia tam vili verborū munere tibi gratias agere cū immortalia tua in me bñmerita rem ipſam demereāt. Nam nō ago tibi gratias: cum enim rem non poſſim referre hinc verbis non patitur res ſatiſſieri.

yo no puedo hazer que no te aya

mucho de agradecer.

Nō poſſuz abduci q̃n tibi plurimū gratificer. Vehemēter adducor vt tibi maximopere congratulari debeā. Lō

pellunt me tue virtutes vt tecum maxime letari velim.

Yo tégo en merced a tullio q̃ me ha
dado occasion de amar te.

Si Magna habeo ciceroni graciā qui mihi causam dedit
te amandi. Vtulo nostro summas teneor gratias agere
qui mihi initium aperuit me tibi coniungendi. Volutio
magna debeo graciā referre qui familiaritatē consequēdi
tuam materiam mihi obtulit.

Las tus cartas me an dado grandis
sima consalacion.

Si Summū me ducē tue littere reddiderunt. Tue profe-
cto littere ad summā me leticiā adduxerūt. Tuarū enīz lit-
terarū consolatio ad amplissimam future commoditatis
spem adhortate sunt.

Yo recebí de grado a catō el qual vi-
no a mi de tu parte

Si Catonē tuo ad me nomine profectū vidi certe libentissi-
me. Vtulo qui est mihi verbis tuis cōmendatus liben-
ter inferui. Ciceronis rationes per te mihi cōmenda-
tas facili animo defendendas suscepi.

Yo no pudiera ver mas de grado a
caton de quanto lo vi.

Si Ciceronē libētius q̃z vidi videre nō potuissē. Lamā
gracius q̃z suscepi suscipere non valuissē. Torquatum
constantius q̃z defendi defendere non potuissē. Curio-
nem amantius q̃z tractaui tractare non potuissē.

La diligencia de tullio me ha dado

gran fruto.

I Diligentia quidē ciceronis maximū nobis fructū attulit. Vigilās enī cura nostri ciceronis amplissimo nobis fuit adiumento. Studiū enī lucilli maximū nobis contulit emolumentū. Incredibiles cōmoditatē peperit rei publice. Accurata varinij prudentia magnā cōmuni salutis utilitatē comparauit.

yote quiero hazer saber aq̃llas cosas que son acaescidas.

I Que acciderūt existimauit te scire oportere. Que apud nos exorta sunt volui tibi nota esse. Que nuper confecta sunt tibi esse aperienda putauī. Que sunt hic constituta duxi tibi esse declaranda.

El qual estado nosotros estemos tu lo sabras por estas cartas

I Quē status retinemus ex hīs litteris cognosces. Que sit nostrarū rerū cōditio hec tibi littere declarabūt. Quo statu sim? ex hīs litteris poteris intelligere. Quomodo res nostre se habent p̃ has litteras certior fies diligēter.

yo hegrā deseo q̃ nosotros ayamos buena paz.

Lupio maxime ut aliqñ ociosa libertate fruamur. Desidero vehemētissime ut tranquillā pacē possideamus. Expecto enī summo desiderio: ut a tantis molestijs in quibus quotidie versamur aliquando liberemur.

Finalmēte aquello me vino que yo siēpre he deseado.

I Illud tandē mihi venit qd̃ semp maxime fuit optatū.

b j.

Illud mihi tandem oblatū est quod semp̄ adoptavi. Quod
diu vehementissime desideravi id mihi hodierna die felix
fortuna detulit.

El penas yo te pude escreuir estando
mucho occupado.

¶ Vix potui tibi scribere summis occupacionibus impe-
ditus. Tandem tibi scripsi paulisper maximo labore sub-
leuatus. Tandem tantū ocij nactus sum: vt tibi aliquid
litterarū dedi. Vix potui ocij tantulo mihi suppeditare
vt hec tibi significarē.

Las cosas q̄ te tēgo de dezir te son tā
prouechosas que luego las deues hazer.

¶ Que tibi exploraturus sum ita cōmoda sunt ⁊ vtilia
vt maxime debeas ea tibi velle cōparare. Que te sum ad-
moniturus: ita sunt rationibus tuis suffragancia atq̄
oportuna q̄ ea obseruare debes. Que tibi significare con-
stitui officiosa sunt ⁊ ita conducibilia q̄ ea sunt tibi ma-
ximope complectenda.

yo siēpre fauoresci y fauorescere a tu
honrra

¶ Ihonori enī tuo nunq̄ defui neq̄ defuturus sum. Au-
ctoritati tue semper quidem fauere cōstitui. Laudibus
enī tuis quantū in me fuerit semper inseruiam. Vignita-
tem enī tuam dies noctesq̄ studiosissime tueor.

Si tu eres tan buen amigo como so-
lias trabaja por me defender.

¶ Si p̄stina in amicos defendēdos benivolēciā retines:
te rogo vt me suscipias defendēdū. Si idēz patron⁹ es in

amicos cōseruādos q̄ esse soles: me tibi totū trado tua fi
de complectendū. Si talis es amicorū defensor q̄ cōsue
uisti me tua virtute suscipe protegendū.

Yo ansi como deuo hare de grado
aquello que tu me encōmiēdas.

I Mandatum tuum curabo vt debeo diligenter. Tuum
negociū agam sicut teneor studiosissime. Causam tuā
quēadmodū es demeritus ad me recipio defendendū.
Dēs rationes tuas cum mihi onus incumbit omnibus
viribus sustinebo.

Yo te no faltare iamas.

I Studiū .n. meū nunq̄ est tibi defuturū. **O**pa .n. mea
erit tibi semper patissima. Ego nullū meū tibi vnq̄ offi
ciū denegabo. **M**ea enī fides nullo tibi loco deficiet.

Yo so continuamente solícito de ha-
zer tus hechos

I Sū quotidie curiosus in rebus tuis. **N**ō cesso sciscitari
q̄s tibi fortune stat⁹ maneat. **D**ies enī ac noctes diligēs
sum ad inuestigandū q̄ rerū conditionē possideas.

Tu no pudieras auer hecho mas sa-
biamente que heziste.

I **N**ō potuisti sapientius facere q̄s egisti. Causa enī nra
nō potuisset cōmodius trāsigi q̄s confecta est. **Q**ue pfe
cisti accuratioꝝ quidē ratiōe curari nō potuissent. **Q**ue
fecisti omni proꝝus reprehensione carere videtur.

Yo quiero que tu seras participāte
de mis bienes.

I Participem meorum bonorū te esse volo. Socium me
b ij

arum accessionum te fieri cupio. Comites mee fortune te
mihi recipio.

**yo deuo ser siempre pregonero de
tus loozes.**

I Amplissimus tuarum laudū preco merito eē debeo. As-
sidu' enī tue existimatiōis intimator existā decet. Perpe-
tuus equidē tuarum virtutū predicator eē volo. Ardētissi-
mū tue glorie amplificatoremi me semper futurū esse con-
stitui.

**yo tengo grandísima amistad
con Caton.**

Omnia mihi cū Catone iura necessitudinis intercedūt
Omnis enī vis optimi amoris mihi est cum sulphicio cō-
stituta. Des beniuolentie accessiōes sunt mihi cum Curi-
one stabilita. Omnia quidē cognitionis mihi sūt cū Li-
cerone corroborata.

Medro te dira todo mi estado.

Om̄ cōditionē status mei tibi declarabit Ithorēs. To-
tā enī rōnem gubernatiōis mee tibi explicabit Oratius.
Totā enī summā cōsiliij mei re docebit Opimacus.

**Todos los tuyos te dirā quanto he
sido diligente en tus negocios.**

Quanto studio cām tuā oībus in locis defenderim: oēs
tui tibi declarabunt. Quātā enī vigilantia pro dignitate
tua vbiq; defendēda adhibuerim ex tuis oībus certior fie-
ri potes. Quo. n. aio: qua cura: q̄ diligentia: que cōrētiōe rō-
nes tuas i oi re tutat? suz oēs tuos ad te scripsisse arbitror.

yo creo q̄ tu sabes quanto yo soy di

ligerito por tu salud.

I De meo studio erga salutē tuam credo te cognoscere.
Que sit mea p tua volūtate vigilātia existimo te itellige-
 re. **Q**uantū p te seruando laborē desūperim arbitror te
 non ignorare

Yo no dexo d' ha ser nigūa cosa por ti

I Ego nullū locū p̄mitto te laudandi. **E**go nullū la-
 bore in subterfugio te iuuandi. **N**ullum periculū expane-
 sco te conseruandi. **E**go nullā causāz declinare debeo te
 amandi. **E**go nullā debeo recusare fortunā te ornandi.

Lomas presto que yo he podido hi-
 ze por ti toda cosa de grado

I Quāprīmū facultatē nact⁹ fuero te adiūuādi oīa pro te
 augēdo libētissime suscepi. **E**t p̄mū sum prātez cōsecut⁹
 te ornādi nullū p te exaggerādo laborē fugi. **E**t p̄mū mi-
 hi oblata est inseruiēdi oportunitas nihil p̄fecto p̄termisi

Todas mis cosas estan siempre a tu
 voluntad.

I Quēcunq; in me bona sint cōstat tibi semp patissima
Quantū enī in me est: tantū de me policeri potes. **Q**ue-
 cunq; facultas est ea arbitrati tuo libenter exponetur.

Yo te aparciado aquello q̄ te he pro-
 metido.

I Qd tibi pollicit⁹ suz data opa pavi. **Q**d tibi p̄misi dili-
 gēter absolui. **Q**d p te facere significauī mea spōte curauī

Tu puedes ver ligeramente quan-
 to te amo.

I Facile enī p̄spicere potes q̄z mihi car⁹ sis. **P**otes enī q̄z
 b iij

faciliter intelligere q̄tū te mihi gratissimū habeā. Nō est
tibi difficile cognoscere posse q̄ mihi sis acceptissimus.

**yo conosco claramente que tu me
amas.**

Iffacile intelligo me a te plurimi fieri. Optime mihi ex
ploratum est te mihi plurimū attribuere. Quanti me faci
as possū q̄ faciliter conspiciere.

**Crees tu que yo sea tā d̄sconoscido
que no te ame quanto tu amas a mi.**

IExistimasne me ita in vrbaniū vt te mutuo nō diligerē
Adeo me ingratū arbitraris vt parib⁹ tibi officijs nō r̄nde
rē. Putaresne me adeo eē iniustū vt cōsimilē officij vicissi
tudine tibi nō attribuerē. Adeo me inhumanū eē iudicas
vt eandē diligētie retributionē tibi nō prestare.

**yo te quiero tantobien que a nin
guno quiero mas que a ti.**

ITā insigne est mee erga te volūtatis iudiciū vt neminē
te maiorē faciā. Tanta est erga te amoris magnitudo vt ī
te amādo tibi neminē āteponā. Tā eximīā meā erga te be
niuolentiā eē vt neminē tibi in amore cōparem.

Mira quanto te precio.

IUide quāti apud me sis. Uide quāti te facio. Uide q̄n
tum tibi attribuo.

yo te tengo singular amor.

Unico enī te amore psequor. Sūmo enī te amore comple
ctor. Incredibil⁹ est mea erga te amoris coniunctio. Im
mortalis est nostre cōiunctionis affinitas.

En todo logar adonde me hallo yo

te alabo mucho:

In oibus locis vbi me eē contigerit maximis te laudib' extollo. Ego te quotidie cōmendare nō desisto. Nō cesso dies noctesq; amplissimis te laudibus illustrare.

Yo fauoresco tanto la tu dignidad q̃ yo hago toda cosa por ella.

Ignitati enī tue ita faueo q̃ oēm operāt curā labores studiū vigilantiā ad amplitudinē tuā confero. Virtutes enī tuas ita diligo q̃ sibi sū libēter inseruiturus. Dēm. n. tui status conditionē ita carissimā habeo: vt oīa p tua salute sim libenter expositurus.

Sepas que yo hago tāto por Latō quanto la su virtud merescē.

Iscias Latonē tāti a me fieri q̃tū ipsi? virt? depostulat Latoni eādē tāti facio q̃tū eius officia demerēt. Ego enī Latoni tantū attribuo q̃tū eius merita vidēt exigere.

Tu me has rogado que te escriua delas cosas que a ti pertenecen.

Idomonuiſti me vt si qd eēt qd ad te ptinere arbitror tibi significarē. Cōstituiſti mecū vt q̃ te attingerēt tibi apirē. Iuſtiſti vt de his que ad te ptinerēt te certiorē facerem.

Sin tener que te screuir cosa de nue

uo no he drado niq̃uo de nros amigos ir a ti sin mi carta

It si nihil habere qd scriberēt: n̄ volui amico ad te eūti aliquo ſtari dare. Quāq; quid potissimū tibi scriberes non haberē: curauī tamen has litteras ad te ferendas. Tā estī nihil noui quod tibi declararem mihi in mentem ve
b iiii

niret: tamen volui potius meas lras inanes q̃ nullas eē.

**yo trabajo mucho que la nuestra
republica sea salua.**

I Quod potissimū curo est vt nostrā rēpublicā saluā per
me eē velim. Quod sūmopere desidero est vt cōem salutes
illesas conseruare cupiā. Qd̃ impmis exopto est vt rōnib⁹
publicis recte consulatur.

Lomo todos seamos obligados ala
republica no menos quiero yo hazer lo q̃ a ella cumple.

I Cum omnes reipublice recte consulere debeamus: iocir
co qd̃ sibi conducere mihi visum est i mediū adducas. Cū
mihi etiā incūbat vt rēpublicā saluā eē desiderarem: ideo
quod sibi vsui euenire existimo bono quidē aio apertam.
Res enī publica omnīū nostrorū optima parens vsibi
faueā iure demeretur.

**El amor que tienes con la republi-
ca me agrada.**

I Caritas qua erga meā patriā afficeris est mihi iocūdis-
sima. Pietas qua rēpublicā cōplecteris accidit mihi sua-
uissima. Fides enī q̃ patriā cōem semper excoluisti est mi-
hi qm̃ gratissima.

**yo no me arrepentire iamas de ha-
uer trabajado por la republica.**

I Nunquā mihi displicebit pro republica plurimū elabo-
rasse. Nunq̃s me penitebit patriā meā defendisse. Nunq̃s
me dolebit p̃ cōmuni salute vehementer insudasse.

**yo he gran plazzer que tu ayas bue-
na opinion de mi.**

G' Baudeo plurimū de te me recte sentire. Letor maxime
ineam viuendi rationē tibi probabile videri. Maxima
afficioz iocunditate ea que facio tibi placere.

La liberalidad de cato es grande.

V'ide quanta fuerit catonis liberalitas. Vide quantū
sit cato officiosissim⁹. Vide quāta sit cato benignitate re-
fectus. Vide qua munificēcia sit cato omnibus pitissimus

Plauto enamorado d' tus virtudes procura de te complazer.

P'lauto clarissimis tuis vtutibus incēsus tibi seruire
desiderat. Plaut⁹ clarissima tua volūtate cōcitatur cupit v-
tutes inmortales reddere. Plaut⁹ celebritate tue fame ppe-
tuā affinitatis cōiunctionē tecū expectat congelare.

Guan me ha siempre honrrado.

L'amia me semper plurimū obseruauit. Lamia summo
erga me officio sep vsus. Lamia se mihi semper facillimū
prestitit Lamia mee semp voluntati contemperauit. La-
mia se mihi semper obsequentissimū obtulit.

Los tus grandes seruicios a cerca d' mi: me hazen po me deua recordar de ti.

I'facit enī perpetua tuorū erga me beneficioz magnitu-
do vt sedulo tui memor esse debeat. Amplissima tua in me
officia efficiunt vt omnia q̄ tibi grata sint pro te perficere
debeam. Immortalia tu in me benemerita non sinūt me
aliud quicqz nisi de tuis cōmodis 7 ornamentis cogitare
Suis dies noctesqz sedulo in hoc occupat⁹ vt p tuis in me
officijs ppetuo cōmemorandis tibi satisfacere studeam.
L'ū tua in me officia summa esse consent omnia sunt mi-
hi pro te merito ac diligenter agendi.

yo deuo hazer toda cosa porti

I Quantū enī cōsequi possū tantū p te exponere debeo. Quantū in me est id omne p tuis ornamētis profundere teneor. Quātas mihi bonorū accessiōes cōparare potero omnes pro tuis cōmodis libenter in medium adducam.

Ihauē q̄ yo no desee otra cosa si no mostrar me a ti grato mas. rē.

I Et si gratius nihil accideret q̄s vt rem tibi gratissimāz officere possem tamen. rē. Tametsi mihi nihil grati? accidere posset quā virū me tibi beneficiorū memorē prestare valeā. tamē. rē. Quāq̄s mihi nihil optabilius contingere posset q̄s vt tuis orationibus me accomodare possem. tñ. rē. Et si ex omnibus mihi optatis illud esset in supremis vt quo animo erga te sum re ipsa cognoscere? tamen. rē.

El amor me haze haze a q̄llo porti q̄ non haria por mi.

Amor ea me iubet pro te efficere que pro me ipso non facerē. Sū enīz beniuolēcia compulsus vt ea curē pro tua dignitate q̄ p reb? meis nō curarē. Non enīz posses adduci ea pro me agere que pro te facere: amor me cogit

Nonosciēdo yo los bñficios q̄ tu me has hecho yo soy obligado haze todas las cosas que te sean pronechosas.

S Cū tua erga me beniuolētia considerem oīa suz libentissime pfectur? dū tibi auxilio esse possē. Cū animaduertē q̄nta fuerit tuorū erga me officiorū magnitudo omīa diligentissime procurabo vt morē tibi gerā. Cū mihi in

mentē venit qbus qntis qqz magnis me bñficijs exorna
ueris: oia sum p te ppeffur? dñ tuā dignitatē tueri posses.
Cū tua in me demerita ex memoria repeto omnia consti-
tui tollerare debere: dum ratioibus tuis insulere debeat.

Aluiendo tu hecho toda cosa por mi
salud yo ansi mesino deuo hazer por ti

I Cum id semp curaueris vt me saluū esse volueris: mea
interesse videtur vt omnia p te merito efficere debeat. Cuz
omnes meos incolumes semp esse studueris: mee partis
erit vt tibi nil denegare debeas. Cū omnes fortunas me
as integerrimas cōseruare nixus fueris meū erit onus vt
omnia pro te sustinere debeam.

yo forçado por amor deseo de hazer
toda cosa vtil.

I Ego beniuolencia impulsus quero quotidie qua rōne
me tibi accomodare possim. Ego bñficijs adiutus que-
ro aliquid qd tibi cōducat pro te proficere. Ego virtuti-
bus adhortatus omnem meā facultatem polliceor. Ego
affinitate commonitus me tibi totum expono.

Buscādo yo que te escriuiesse me vi
no ala memoria de incitar te al estudio o ala virtud.

I Querenti mihi quid ad te potissimū scriberē: illud in
mentē venit vt ad vtutes te plurimū adhortarē. Cōside-
rātī mihi qd tibi lris significare debere illud: occurrebat
vt ad studia bonarū artū te vehemēter incitarē. Logitātī
mihi qd p me tibi scribendū esset illa ratio apparebat vt
te ad gloriā tuorū maiorū inuitarē. Perscrutanti mihi quo
te genere litterarū visitarē: illud scribendi genus accide-
bat vt viros virtutibus celeberrimos imitare deberes.

Dios es testigo que yo a ninguno

quiero mas que a ti.

I Deo hoiesqz testor nihil te mihi carius accidere posse. Deoz hoiumqz fide obrestor nihil eē mihi antiquius dignitate tua. Deos hoiesqz testes imploro honore tuū nō mihi minori eē cure q̄ meū ppriū. Deus q̄ oia recte vidit optimus testis eē pōt nullus alius beniuolentiā q̄ tuā accidere mihi optatiorē. Dēs hoies mihi testes adduco me nil aliud magni q̄ felicitatē tuā adoptare.

Porque tu me has siempre ayuda-
do yo deuo satisfazer te.

Quonia in oibus rebus meis maximo mihi p̄sidio sēp eē voluisti:circo parē tibi gratiā referre studeo. Quoniā in oibus meis agendis summū mihi tuū adiuuamen prestuisti:ideo eandē suffragatiōis vicē prestare debeo. Quoniā in oibus meis rōnibus te semp libentissime accōmodasti:nitor retribuere.

La grande utilidad la qual yo he
pensado se te sigue me haze te aya de screuir.

Magna rei utilitas quā pro te excogitauit me ad scribē dū incitauit. Amplissima cōmoditatis utilitas q̄ rōnibus tuis plurimū icūbere videt me cōpulit vt tibi scriberē. Iscaultas rerū qm maxime tibi vsui futurā eē video me adduxit vt per meas ad te l̄as te admonerem.

Elquello que yo he pēfado por ti te
sera muy prouechoso.

Mō p te excogitauit magnū est tibi lucrū allaturū. Mō mihi p te in mere venit eximūū utilitatis emolumentū est

tibi cōparaturū. Quod pro te ago quotidie ad maximus
tue dignitatis incrementū plurimū attinere vides. Quod
pro te studeo perficere amplissimis tuis ratiōibus facul-
tatem accessionis adiiciet.

Porq̃ yo te he siempre tratado a mi
querer tu puedes hazer lo semejante de mi.

¶ Quoniā arbitrati meo te semp expertus sum eadē pro-
fecto ratiōe de me statuere potes. Quoniā voluntatē tuā
cū meo iudicio semp cōiungere voluisti: meū etiā consen-
sum opiniōi tue sum libenter accōmodaturus. Quoni-
am arbitrati meo rebus tuis oibus sicuti meis vsus fui:
pari quidem iure res omnes meas possidere potes.

Toda vez q̃ yo he quido menester
d ti yo te he hallado tāto groso q̃ yo te soy muy obligado
¶ Quociēs auxilio tuo mihi opus fuit adeo faciliē dulce
et humanū expertus sum vt maximope me tibi debere di-
iudicē. Quociēs tuū p̃sidiū expetiui ita te tractabilē sem-
per esse cognoui: vt mihi quod a me velis tibi denegare
debeam. Quociens te mihi fauorē requisui ita te mihi.

El mi buen testimonio dira la tu
diligencia.

¶ Studiū tuū honori meo nunq̃ defuisse status meus ex-
te conseruatus optimus testis esse potest. Diligentiam
tuam pro cōmodis meis semper extitisse amplissimā omi-
bus semper libentissime predicabo. Auxiliū enim tuū
mihi semp fuisse paratissimū optime memoria teneo et
dum viuam recordabor.

Las grandes honrras q̃ tu me has

hecho no mereſcē q̄ tu me rueges q̄riēdo algũa coſa d̄ mī.
¶ Ampliſſima tua erga me liberalitas nō parit̄ vt vlla q̄
dem rōne me ores cū oīa ſponte mea pro te perficere debe
am. Preceſ enī in amicitia noſtra ſublata eē debent cuz in
me tua beneficia optima demerita ſint: vt oīa que in me
ſunt pro tuiſ cōmodis in mediū teneor exponere. Iſ nō enī
opus eſt vt a me quicq̄ rogando contendas: quoniā imor
taliſ tua in me beneficiorū magnitudo perpetuo me tibi
deuinctum efficit.

yo trabaiaze por tomar te el cam
bio delos beneficios que tu me has hecho.

¶ Dēs enī rōnes perſcrutor vt pro tuiſ in me meritis me
rito tibi gratificare poſſem. Omnes enī vias percūtor vt
pro tuiſ in me officiis virum me beneficiorum memorem
cognoſcere poſſis. Nullū proſecto locū pretermitto vt pro
ſumma tua in me liberalitate parem tibi beneficiorū gra
tiam referre valeam.

Por el amor que yo te deuo pienſo
de hazer todas las coſas q̄ a ti ſeran prouechoſas.

¶ Quoniā incredibilem quendam amorē tibi debeo: dies
ac noctes de ornāmētis ac cōmodis tuiſ excogitare nō de
ſino. Quia ſingularia in te ſtudia tibi teneor illas quoti
die rōnes percūtor ex quibus tibi merito ſatiſſacere poſſis.
Quoniā oīa que viſ maxie tibi debere proſiteor illud ſep̄
curo vt mihi prodeſſe poſſim.

Los que hazen por noſotros mere
cen q̄ hagamos lo ſemejāte por ellos. ¶ tu q̄ hazes rē.
¶ Qui nobis pſentāt paratos vehemēter pro nos faciles
officioſos iure ipſo deinereri vidēt vt nos etiā ſibi vigilan

tes bonos & optimos declarare debeamus. Lū tu mihi obsequētissim⁹ extiteris me tibi oībus in rebus cōsentiētes expecta. Lū tu māfuer⁹ atq; tractabilis meis oībus eē voluisti: ego etiā accurabo vt me tuis bonū gratū atq; acceptū diiudices.

Aquellos que sufren peligro por

nosotros merecen el semejante de nosotros.

¶ Qui pro nobis incōmoda sustinuerunt iure demerētur vt parē iacture vicē tolerare debeam⁹. Simultates: iurgia cōiūcia: offensiones atq; incōmoda: que pro extimatiōe ppeti denegasti: satis me admonēt vt ego in te nullū cōmoditatis genus p te debeā subterfugere. Lū tu pro incolūmitate mea detrimenta atq; supplicia non effugisti: ego etiā pro salute tua afflictiones estatē: famen: calamitatē: atq; interitū nequaquā emitem.

Como sea cosa idigna no haue memoria los servicios yo no olvidaré jamas los tuyos:

¶ Lū sit turpissimū bñficia nō meminisse certe hoc sū aio ^{quod} q̄a te officiū recepi meminero semp & predicabo libenter. Que tu in me bñficia cōtulisti nulla vnq̄ mea delebit obliuio. Maxime mihi eēt infamie nisi que a te officia recepi memoria cōplecterer sempiterna. Quibus a te officijs affect⁹ sū ea nulla vnquā delere poterit futura etas. Que in me benemerita declarasti omnis mea cōplectitur posteritas. Quod me sēp lautissime ptractasti: ex mea memoria nūq̄ decidet. Immortalia tua i me officia ppetuo meo q̄dem animo incidēt. Nūq̄ enim obliuiscar maxima & āplissima me tibi beneficia debere. Tuorū erga me meritorum diligentissime semper memor eris.

La tu gracia .o liberalidad .o digni-
dad. la qual no me fallestera jamas me ha a ti siempre ob
ligado.

Tua gratia que mihi nūq̃ defuit me tibi deuinctū effi
cit. Tua sūma liberalitas quā mihi semp paratissimā esse
cognouit: me tibi semp obsequētissimū reddit. Tua āplis
sima dignitas que mihi semp opitulata est me tibi totum
vendicauit.

Haun que yo fuese cōtento de tus
seruicios pasados no menos yo tomo gran plazer veyedo
multiplicar cerca de mí la tu liberalidad.

Si contentus eram tuis maximis i me benemeritis sū
ma tamen afficioz letitia tua in me officia indies accumu
lari. Quāq̃ ex amplissima tuorū i me beneficiorū magni
tudine cumulate mihi satisfactū arbitrabar gaudeo tamē
sūmopere maioribus indies a te officijs exornari. Mas
si supioribus tuis in me meritis satis me tibi deuinctū exi
stimabā: letor tamen quotidie in me fieri beneficiorē.

Los tus seruicios me son muy gra
ciosos.

Que pro me egisti gratissima mihi fuerunt. Que p no
bis curasti toti nostre familie fuerunt probatissima. Que
pro meis cōmodis molitus es iocūdisima mihi acciderūt
Que pro meis rationibus ptractasti: fuerunt mihi acce
ptissima.

Queria mucho que conosciesses en
quanto tengo lo que por mí has hecho.

Exopto illam mihi dare facultatē: vt in te pietatem be

neſictorū magnitudinē recte cognitā hābeas. Deſidero
maximope vt ea mihi fortuna continget ex qua incredi-
biles meā in te voluntatē re ipſa maxime cōprobare poſ-
ſis. Utinā eā rerū facultatē aliquando ſortiri poſſim ex
qua officiorū crebritatē me tui amantiſſimū iudices.

El grand amor que yo tēgo me fuer-
ca hazer todas las cosas por ti.

Maximū meū erga te amoris iudiciū me plurimū ad-
hortatur vt oībus in rebus me tibi accōmodare debeam.
Sūma mea erga te benuolētia me compellit vt nihil p
te debeā recusare. Perpetua mea in te obſeruantia non fi-
nit me aliud q̄ de tuis ornamentis ⁊ cōmodis cogitare.

Quando yo he menester algo de ti
ſin enpacho le pido mas mucho mas d̄ grado te ſatiffare
¶ Cū pſidio mihi op⁹ ē tuo id libēter a te peto ſed multo
libentius pro tuis in me officijs tibi gratias ago. Tuis
mihi auxiliū libēter expeto: ſed libentius parem tibi gra-
tiā refero. Ego libenter meis in te ratiōibus adiūgo: ſed
libentius meū tibi officiū preſto.

Todas tus cosas me son graciosas
y mas me ſō graciosas los ſeruicios q̄ has hecho a pedro:
¶ Cū multum mihi gratiſſima ſint que tu in me contu-
leris: tamen hoc gratius q̄ te Petro libentiſſimū preſtiti
ſti. Cum omnia tua mihi optatiſſima ſint hoc tamen de-
ſideratius q̄ affimibus meis attribuiſti.

Quiēdo todos los tuyos hecho me
grandes ſeruicios yo deuo curar de ſatiffazer te.
¶ Cū oēs tui maximis me officijs ſemp ꝑſecuti fuerint

c j

illud sedulo excogitare debeo ne tam amplissime liberali-
tatis inemor eē debeat. Cū oēs tui me semp liberalissime
cōplexi sint nihil ē q̄ ego tuorū amicorū cā p̄mittere de-
beat. Cū oēs tui se totos mihi semp patefecerint: illud mi-
hi onus restare videt̄ vt parib⁹ sibi officijs correspōdeā.

El amistad nuestra la qual con gran
des bñficios es cōfirmada merescē q̄ las nuestras cosas
sean entre nosotros comunes.

¶ Amicitia nra q̄ summis officijs ab vtroq; culta est. hoc
demeret̄ vt oīa nostra inter nos cōia esse debeāt. Nostra
hec beniuolentie coniūctio quā nostz vterq; sanctissime
confirmauit hoc merito assequi posse videtur vt rebus no-
stris vterq; cōmuniter vtatur. Colligatio nostre socie-
tatis que maiores indies vires suscepit pro suo iure merito
depostulat vt nihil inter nos denegari possit.

La memoria dela tu buena volūtat
me es ansi gr̄osa q̄ yo querria que durasse perpetuamēte.
¶ Quia enī memoria amātissime tue erga me volūtat̄
ita mihi gratissima est vt maxime desiderē eam ppetue re-
serues. Cōmemoratio tua erga me volūtat̄ ita mihi ac-
ceptissima est vt cupiā eam sempiternē cōseruari. Signi-
ficatio tue erga me beniuolētie ita mihi iocūdisima ē vt
nihil magis gestiā q̄ q̄ ita vt facis me semper diligas.

Las tus grandes virtudes y la nue
stra perfecta amistad me hara hazer toda cosa por ti.
¶ Sumus enī tuarū virtutū splendor ⁊ perpetuū meum
de nostri amoris cōiūctione iudiciū facit vt omnia pro
te p̄ficere debeat. Insignis enī tue p̄bitatis excellencia.
⁊ incredibilis meus erga te amor efficit vt omnia pro tuis

comodis teneat sustinere. Maxima tuorum studiorum existimatio. et perpetua nostre beneuolentie coniunctio facit ut me tibi omnibus in rebus me totum patefiam

Tullio me ha dicho que tu te acuerdas de mí.

¶ Licero mihi significauit ut putem te non immemorem esse mei. Licero ita me coegit ut existiare possis quod nequaquam es oblitus mei. Ex ciceronis oratione precepi quod me memoria teneas.

La tu dulce condición haze que yo te ame mucho.

¶ Suauitas ingenij tui facit ut te mihi carissimum habeam. Perspicacia tue prudentie facit ut te habeam in optatis. Accurata tui consilij sapientia facit ut mihi precipuum retineam.

El tu discreto consejo me induze a ser de la tu voluntad.

¶ Accurata tui prudentie sententia in eandem me quoque uoluntatem inducit. Brauitas tue sapientie facit ut in deliberando consilio tibi obtinere debeam. Subtilis tue deliberationis consolatio in tuam me sententiam adduxit.

La habundancia de tus virtudes haze que yo te aya de seguir.

¶ Libertas atque copia uirtutum quibus te celeberrime exundare video me plurimum adhortatur ut te uelim imitari. Infortune mee quae ex tuis plurimum adhaere sunt atque reseruatae me admonent ut perpetuo tibi astrictus esse debeam. Infirmitates quos ego ex uirtutibus tuis capio quod uerberrimos mihi suadent ut a latere tuo nunquam discedere debeam.

Deyendo tullio mucho de alexos

c ij

las cosas por venir a el pertenesce proueer del estado dela republica.

I Cum. **Ad.** Cicerō sit ita prudentissimus: vt longe in posterum prospiciat: suum erit onus reipublice debere bene consulere. Cum tu pro singulari tua prudentia omnia longe prospicias: tuum erit officium cōmuni salutī optime prouidere. Cum Alatus perspicacissimo eius ingenij acumine tanquā ex aliquo speculo futura prospiciat: optimū esse videtur vt reipublice gubernationi preficiamus. Cuius Lentulus cōmuni salutī possit plus prouidere quā quis nostrum ipse esset rerū oīum administrationi preficiēdo.

Mira en quanto te tengo.

I Vide quantū tibi tribuā. Vide quantopere te existimē. Vide quanti te facias.

yo siempre te tuue por sabio en todo consejo.

I Semper te consilijs capiendis virū sūma prudentia peditū existimaui. Semp te in cōsilijs administrādis optima fide ac religione insignitū indicaui. Semp te in omni recta ratione viuendi singulari prouidentia apparatus esse cognoui.

Siempre tuue en mucho tu saber.

I Beatissimū ego semp iudiciū d' tua sapientia feci. Ad maximam ego semper existimationē de virtutibus tuis mihi concepi.

Ahaun que yo te aya conosciendo siempre sabio no menos yo lo prueuo cada dia mas.

I Et si consiliū tuum inquā mihi fuit cognitū tamen id

magis prespicio quotidie. Quampr̃ prudentiã tuã singularem fuisse cognouerim: tũ eam quotidie accuratiores esse video. Tamen si sapientiã tuam mihi semper exploratam habuerim: indies maiorẽ constare experior.

Yo pteo finalmẽte que tu eres sabio.

Nunc demum intelligo te sapere. Nunc tandem video te intelligere. Nunc postremo mihi constat te virum magna prudentia peditum.

La tu condicion moderata haze q̃

yo desseo que tu gouernes mis consejos.

Natura tua temperas ⁊ modesta facit vt te cõsilioꝝ meoꝝ moderatorẽ habere velim. Anim⁹ enim tuus simplex ⁊ excelsus me adhortatur vt te mee voluntatis ac scientiã tuã sociũ mihi eligere debeã. Familiaritas eni tua omnium bonarũ ṽtutũ amantissima: me vehementer adducit vt mearum omnium actionum te mihi comitẽ adiungere debeã. Conuersatio tua que cũ omnib⁹: tuz etiã mihi gratissima est admonet me: vt omnes partes vite mee tibi gubernandas deferam.

No pteo conseio de ninguno meior q̃ el tuyo.

Non eni video vilius cõsilia tuo anteponi debere. Nõ satis intelligo cuiuspiam prudentiam esse tua superiorẽ. Non possum iudicare vilius sapientiam esse tue prudentie preponendam.

Lastus insignes virtudes merecen mas looz q̃ incitacion.

Insignes ṽtutes tue gratulationẽ magis q̃ hortationem desiderat. Eximia clarissimarũ tuarũ ṽtutũ ampli-

c. iij

tudo summis. potius laudibus videtur celebrari debere
quā incitationē desiderare. *Excellent* virtutū tuarū pre
stantia magis exigit: vt clarissima omnium voce extollatur
quā ad maiorē accessionē inflammetur.

Horquetu eres muy virtuoso q̄rria
mucho que fueſſes gouernador dela n̄uestra republica.

¶ Quoniā summis te virtutibus primariū esse video: cu
pio maxime vt nostre reipub. gubernator presis. Quo
niam in agenda virtute te primariū esse constituo. Vele
menter desidero vt nostre societatis moderator sis. Quo
niam te virū amplissima virtute precipuū eē concerno: ex
opto summope omnibus meis rationibus adiungere.
¶ Quoniā te hominē virtutibus antistitē esse constat li
bentissime vellem tue familiaritatis particeps fieri.

La tu linda condicion a todo hom
bre agrada.

¶ Prestās ingenium tuū oēm pplz delectari videri. Adirifi
ca tui ingenij p̄stantia maximā apud oēs laudē adepta est.
Appbatū enim cōsiliū tuū summā apud ciues tuos graci
am compauit. Lōmoda atqz officiosa tue vite institutio:
incredibilē apud bonos nois extimationē cōcitauit.

La excellēcia de saber deuria incitar
a entender siempre en estudiar.

¶ Honor entz q̄ ex sciētijs celebrat? cōparatur te plurimū
adhortari debet vt eas maxime cōplectaris. Laus equi
des cōmēdatiōis q̄ ex bonis arcū disciplinis amplissima
solet exoriri: te debet vehementer incitare vt illas dies no
ctesqz cōsequi velis. Dignitas entz quā solēt studia sciēti
arū oibus asferre: maximū tibi debet esse incitamentū vt
diligentissimā ipis studijs operā adhibeas. Splendor.

eniz pbitatis q̄ solet test virtutib⁹ elucere e plurimū debet incitare: vt eas velis vtutes q̄ diligēter excolere. *Blia* q̄ des amplitudinis exqua hoies ppter sciēcias diuinis laudibus celebrant te vehemēter adducere debet vt virtutis disciplinis totū te velis accomodare. Prestancia virtutis qua hoies illustrari solent ⁊ ceteris hoibus excellētiore haberi te summope compellere debent vt clarissimis virtutibus te totum exponas.

Porque tu has siempre amado la virtud yo te tengo en mucho.

¶ Quia intellexi virtutes a te semp plurimū adamar: ideo circo tibi maxime attribuo. Quoniam accepi ornamenta virtutū summopere tibi semper placuisse: non iniuria te magnifico. Cum animaduernerē te studiozū disciplinis plurimū excelluisse merito te primariū meū existimo. Cū mihi semper constiterit rectā viuendi rationes te semper egisse non sine causa te ceteris antepono. Cū mihi exploratū habuerim virtutes in precio apud te semper extitisse. ideo summis te laudibus asferre non desino. Quoniam ad virtutes comparandas flagrantissimū te semp pnotauī: ideo circo sūma te obseruantia colo. Cum semper clarissime perspexerim te omnibus affectionis disciplinis atq; exhortatiōibus libenter adhesisse nō inmerito adducor si tibi magis q̄ ceteris me adherere constituerim.

La grandeza de tus virtudes haze.

¶ Magnitudo virtutū quib⁹ te optimū exornare video facit vt. ⁊c. Multitudo benefactorū quibus te preditus esse cōcerno me vehemēter adducit. ⁊c. Vis optimi inter nos amoris merito me impellit. ⁊c. Altitudo ingens

c. iiii

tui quo te pulcherrime insignitū esse cōstat ipso iure mi-
hi suadere videntur. ʔc. Splendor tue rectissime vite que
te semper illustratū reddidit me facilliter admonet vt. ʔc.

El conseio tuyome pareceansi sabio
q̄ me fuerca hazer lo que mandas.

¶ Admonitio tua ita mihi prudens eē videt̃: q̄ ea me fa-
miliariter impellere possit vt id sequar qđ tu optimū pu-
tes. Tantum enim tibi attribuo quod tuis admonitioni-
bus me facilliter accomodare patior. Consilium enī tuū
tanti facio vt a preceptis tuis non discedam.

La tu paciencia muestra bien claro
que eres magnanimo.

¶ Pacietia enī tua satis aperte declarare videtur q̄ forte
geras animū. Excellencia animi tui te magnanimū esse
declarat. Virilitas perseverācie tue nobis suadere videt̃
quantū in oībus horrendis rebus constans esse debeas.

Si la tēperancia ha de ser loada nos
podemos iuzgar a caton modestissimo.

¶ Si tēperācie laus ē attribuēda modestissimū pfecto ca-
tonez iudicare possum⁹. Si v̄tus est in administrādis re-
bus ordine ⁊ ad moderatiōe vti: maximā equidē catoni
frugalitatis cōmēdatiōis attribuem⁹. Si in gubernādis
m̄gratibus castitas ⁊ abstinētia desiderāda: certe catoni
qui verecundiā ac parcimoniā compositus est magistra-
tus gerendos committemus.

La iusticia que tienes con todo hō,
bre haze que pueda yo tener buena speranca de ti.

Iusticia q̄ sēp apud oēs vsus es facit: vt optie de te spare
possi. Benignitas q̄ amicos cōplecti solit⁹ es maxiaz spez

tue facultatis prebet oib⁹. Liberalitas eni tua apud oēs
tegratissimū facit. Veritas qm̄ semp excoluisti mihi sua
det vt fidē tibi integerrimā existimē.

La loable gouernacion de tu vida
haze que yo te tenga por hombre iusto y bueno.

¶ Nonorifica enī atq3 laudabilis tue vite gubernatio fac
vt viz te bonū z iustū eē existimē. Probaq3 z officiosa tue
gubernatiōis institutio facit vt te viz rectū simplicē z aptū
arbitrari possiz. Integra. n. atq3 optia viuendi rō facit vt
hoiez te purū sincerū equū z inocētē iudicare valeam.

No solo tu que eres letrado haū to
dos los otros conoscen las virtudes de tullio :

¶ Non modo tibi qui litterarū studia colis: sed etiam cete
ris arbitror Liceronis virtutes esse notas. Non soluz qui
egregias bonarum artium disciplinas persequū^r sed om
nibus etiam rudibus probabilem Latonis vitam cogni
tā eē existimo. Nō modo tibi qui virtutes imitaris sed eti
am ceteris qui rectis viuēdi rationibus haberēt officiosa
Sulpicij studiorū crebritatē audītā eē credo.

Dizē de cada dia acerca de nosotros
delas tus increibles virtudes.

¶ Multi quotidie ad nos deferūt incredibiles eē tuas in
oi genere virtutes. Nūciatū quotidie sūmā eē tuarū vir
tutū amplitudinē. Assiduo enī sermone apud nos perferē
singulārē tuā in oī genere officij virtutū prestantiā.

Yo me maravillo porque tus virtu
des son singulares z diuinas.

¶ Adiro e qdē facile nescio qd tuis vtutib⁹ eē datū. Non
eni excogitare possū qd sit qd vtutes tue poti⁹ diuine quā.

humane videtur. Multoties enim te sum demiratus tanquam
homoem ex ipso celo delapsum te virum diuina quadam virtute
peditum intuentur.

Las virtudes de tullio sobrepuian
toda victoria y triunfo.

¶ Est enim Liceronis virtus omni victoria felicior. Prestatissime quidem virtutes Latonis omnium fortunis prestantior facile iudicatur. Suprema Adaronis virtutis elegancia omnium felicitate excedit.

Todos los tus conseios me parescen
prudentes y sabios.

¶ Omnia tua consilia videntur plena prudentie. Omnes tue deliberationes summa sapientia referte videntur. Omnia tua instituta constat magna industria esse appa-
rata.

Todas las tus cosas me delectan
especialmente la tu sabia virtud.

¶ Dia me tua delectant sed maxime tua summa fides: humanitas: prudentia: consilium et liberalitas. Des enim tue vite rationes mihi placet maximopere: sed potissimum societas: studium religio: benignitas. Dia tua mihi grata sunt presertim animi magnitudo: virilitas ordo moderatio.

Non fue tan grã hecho tomar a cartagena quanto es esto que tu as hecho con la tu virtud

¶ Non fuit tanti Cartaginem vincere quam hoc est quod nuper tuo consilio gesseris. Non tanti fuit officij Athenas superare quam hoc esse constat quod modo tua sapientia consecutus es. Non enim tanti facio Scipionem humanitatem sustulisse quam illud existimo quod ex tua virtute profectum est.

Tulio d'sdeniño ha sido vtuoso 7c.

¶ Licero ea est adolescens virtute duce cōsecutus que nō nisi longo tēpore solent homines comparare. Licero etate tenera ceteros ingenio superauit. Licero a teneris iam annis fuit industria prestantior.

La eloquencia de tullio 7c.

¶ Liceronis eloquentia latinos magno tractu expectata ē. Magna est Liceronis virtutū apud oēs expectatio. Amplissima est de ciceronis virtutibus existimatio.

Tu has adquirido gran loor por fama.

¶ Maxima es ex fama laudē cōsecut⁹. Summa es ex opinione existimationē adeptus. Amplissima pfecto ex cōstati hoīum celebratiōe est tibi vtutū laus attributa. Tua quēnois existimatio ex hoīum cōmēdatiōe apud plurimos celeberrima est.

Grandissima nombradía de tus grandes fechos.

¶ Jocundissimū nunciū de rebus nuper a te gestis. *¶* Gratissimū rumorē d fama tue salutis. *¶* Desideratissimū rumorē de fama tue salutis. *¶* Desideratissimā famā de tuarum virtutū existimatiōe. *¶* Acceptissimas lras de filio tuo ad nos redditas.

Ninguna cosa mas cara a toda hōbre que la tu virtud.

¶ Nihil vnquā gratius qm oib⁹ ē tua virtus. Nihil optatius est vniuerse ciuitati tua prudētia. Nihil acceptabili⁹ est reipublice tua diligētia. Nihil vnquā oportunius tot⁹

populo tua prudentia. Nilhil post hominū memoriā com-
modius accidere vidi quā sapientissimū consiliū tuū.

**yo me alegro mucho por la fama
dela tu virtud.**

I Ego celebratione tuarū virtutū plurimū gaudeo. Pre-
dicatio tue probitatis maxīma me leticia affecit. Ego cō-
mendatiōe tue estimationis maximopere letor.

**yo veo por experiencia ser verdad
aquello que se dize dela tu virtud.**

I Quod omnes de tua probitate existimauerūt id ego re
ipsa clarissime constare perspicio. Quas de te hoīes virtu-
tes celebrant ego diuinas esse explorauī. Quam de te ho-
mines celebritatem predicant ego eam amplissimam ex-
pertus sum.

yo se bien quanto te precio.

I Sum mihi ipse conscius quanti te facio. Non enim su-
nescius quantum tibi tribuam. Ego enim recte sentio qn-
ti te ponderem.

**yo he gran plazer que tu ayas alcã
cado honrra de tu officio.**

*G*audeo plurimū maximā ex magistratu tuo te laudē ade-
ptum esse. Letor maxime amplissimā te rerum gestarum
gloriam d tuo magistratu deportasse. Gaudeo maximope-
re summam te ex virtutibus tuis estimationē fuisse con-
secutum. Letor enī vehementer magnum te ex officijs tu-
is fructum cepisse.

yo tomo gran plazer de tu officio.

*E*x magistratu tuo magnā capio voluptates. Acceptio
tui ingrat? sumā mihi affert oblectationē. Successus bo-

noſtus tuoꝝ magne mihi quotſodie accedit voluptati. Amplificatio tue dignitatis eſt mihi plurimū iocūdiſſima.

Yo me alegro dela tu prosperidad.

Gratulor fortune tue. Gratulor perſpicacie ingenij tui. Gratulor magnitudini animi tui. Gratulor felicitati tue. Virtus eni tua me cogit vt tibi plurimū gratulor. Virtu-
tib' eni tuis adducor me tecū plurimū gratificari debere.

El amor que tu me tienes me es muy caro.

¶ Declaratio animi tui quā erga me habere dicis eſt mihi mirandū in modū optatiſſima. Coniunctio tue optime erga me volūtatſ mihi ſuauiatē affert: quod me amas ē mihi veheemēter pergratiſſimū. ¶ familiaritatis affinitas quā mecum officiōſiſſime congelatſt: maxime mihi voluptati accedit.

La tu prosperidad me es mas graciosa que a ninguno otro.

¶ Memini cōcedā vt tua pſperitas fuerit iocūdior q̃ mihi. Nullt quidē aſſentior tuas cōmoditatſ rōnes euenire cariores q̃ mihi. Nulla q̃dē rōne tolerarē vt tue bonorū acceſſiones cūquā gratiores contingere poſſent q̃ mihi.

Si tu no conosciesses la virtud de

pedro yo te informaria mas largamēte.

¶ Niſi Sempronij virtutes tibi notas eē arbitrarer de eo multa tibi narrarem. Niſi tibi exploratus eēt cognoscere de quibus ſit Plautus virtutibus exornatus de hoc pluribus tecū agerē. Si Latonis virtutes tibi ignotas exiſti-
marē: de ipſiſ certiorē redderem.

te agradan.

I Baudeo plurimū mea tibi seruicia accidisse gratissima? Veto maximope q̄ q̄ p te facio tibi accepta sint. Est mihi iocundissimū que p te gesserī tibi videri pbabilia. Magna afficio voluptate erga te meā tibi opam placuisse.

La buena voluntad que me tienes
me es a mi muy graciosa.

Nihil est mihi amabilius tuā erga me volūate. Nihil est mihi gratius tuo in me officio. Nihil est mihi optatius tua in me diligentia. Nihil est mihi magis in optatis quam tu a beneficiorum cognitio.

Yo he auido buenas nuevas sabien
do que tu estas bueno.

Aceptatissimū nunciū accepi cū te recte agētes intellexi. Optatius mihi nihil accidere potuisset q̄ q̄ de florēte statu tuo est mihi nūciatū. Ihes mihi iocundior significari nō potuisset q̄m q̄ de bono statu tuo certior factus sum.

Quiero que sepas que de cada día
tengo mas en cuydado tus cosas.

Scito mihi indies eē cure dignitatē tuā. Tibi velim persuadeas res tuas mihi indies esse cariores. Hoc tibi velim persuadeas me pro rebus tuis quotidie fieri diligentiorē. Hoc tibi veli statuas oīa tua idies mihi accideri iocundiora.

Porque tu eres benigno acerca de
todos no es de maravilllar si todos te requirē en todas sus necesidades.

Quoniam liberalitas tua oībus planissima ē; nō igitur mireris si hoīes in eoz negotijs benignitates tuā expectunt.

Cum tua benignitas nemini vnq̃ defuerit: nihil est igit̃
quod mireris si eā plurimi in eoz̃ causis te sibi assistant.
Quia tua apud oēs bñficia nota sunt nulla igit̃ te moue-
at admiratio si multi se tibi cōmendant. Lū te oēs libera-
lissimū cognoscant nō est q̃ aliqua tenearis admiratione
si oēs tuū officium requirant.

**yo me alegro mucho dela cōserua-
cion dela tu fama.**

¶ Letor plurimū famā te incolumē cōseruasse. Nō parua
afficioz leticia tui nois existimationē integrā defēdisse. Nō
dici posset q̃tū gaudeā te honorē tuū illesū cōseruasse.

**yo he gran consolacion que tu eres
tornado a nosotros sano.**

¶ Gaudeo maximopere te ad nos recte valentē recepisse.
Plurimū vt debeo letor te ad nos saluum contulisse. Est
enim mihi magne voluptati te ad nos tutuz rediisse.

**yo desseo mucho depoder estar
en vno.**

¶ Optarem vt multis ex causis vna esse possemus. Desi-
derarem vehementissime iam cuz pluribus de rebus pñti-
am nřaz colere possem? Quā vellē vt de magnis ac mltis
rez accessiōib⁹ ad vtriusqz nřm ptinētib⁹ puenire valerem?

**Si aprouechase dessear los pruden-
tes hombres yo quera fuesse siēpre en los mis cōsejos.**
¶ Si mihi facultas optabilis data eēt homines optima-
tes eligendi tu in primis mihi esses in meis cōsilijs eligē-
d⁹. Si te arbitratiū meo possidere possem nūquā a tuis cō-
silijs disciparē. Si ex snia mea te frui valerē tu esses oīuz

meorū consiliorū moderator. Si ex voto mihi data esset
tui possidendi facultas: omnia mea consilia tibi gubernā
da committerē.

**yo he gran plazer dela nuestra com
pañia.**

I Maxima afficioz iocunditate ex familiaritate nostra:
Non modicū afficioz voluptate ex nostra affinitate. Non
parua afficioz vtilitate ex consilio tuo.

**yo oyendo hablar a caton me pare
sce oyr a ti.**

I Cum catonem loquentem audio te audire videor. Cum
catonem tuo ad me nomine venientē video: te videre exi-
stimo. Quotiens fabricius tuas mihi litteras obsignat
tociens tecum sermonem me habere videor.

No puedo dezir quanto. &c.

I Non possum dicere quantū desiderem reipu. salutem.
Non possum verbis explicare quantope reipub. faueam
Non possum ratiōe explicare quanta amoris caritate rem
publicā complectar. Non possum aliquo nutu exprime-
re quantū reipub. carissimā semper habuerim. Non pos-
sū aliqua significatiōe describere q̄ ver? cōmunis salutis
patronus atq; defensor existerim.

**yo me alegro mucho dela salud de
los buenos.**

I Ego salute bonorū magnopere letor. Ego officiosorū
hominū incolumitatis vehementissime cupidus. Ego
felicitatis iustorum sedulo sum curiosus.

Tullio no podria auer estado mas

diligente para tu loor que ha estado.

S Licero diligentior esse tuis laudibus nō potuit q̄ fuit
Lato grauior dignitati tue quā extitit esse non potuisset
Adilo cōstantior tue cause non esse valuisse q̄ fuit. Vētu
lus amicitior tuis ratiōibus esse nō potuisset q̄ extiterit

La tu dignidad haze q̄ sean mucho
notadas todas tus cosas.

Tua dignitas facit vt animaduertat q̄cōd facias. Cla
rissima tue auctoritatis excellentia efficit vt quicōd agas
vehementer denotetur. Tuarū v̄tutū splendor homines
cōmouet vt quecunq; facias ponderēt.

Tullio no sera engañado en aq̄llas
cosas que se pueden proneer.

S Licero in hīs q̄ prouideri possunt nō falletur. Sulpi
cius in rebus illis q̄ humano ingenio euitari possunt nō
decipietur. Lato in hīs que aliquo cōsilio refelli possūt
nō capietur. Adarcellus in illis negocijs q̄ in vsu homi
num euenire solent non poterit defraudari.

Yo tengo continuamēte en el coracō
la tu dignidad.

T dignitas enī tua sedulo est mihi cure. Ihonor equidē
tuus perpetuo mihi animo residet. Negocia enī tua quo
tidie mihi sunt infixa memorie.

Yo cognosco en toda parte el amor q̄
tu me tienes.

Quoquo me verto tui amoris vestigia cōcerno. Quā
to magis mecū animaduerto tanto tuā erga me beniuo
leuciā maiore esse video. Quo magis mecū excogito eo

o

tuam erga me amoris cōiunctionē magis indices augeri
sentio.

**La vida delos buenos me da siem-
pre alegría.**

I Bonorū vita me semper plurimū delectauit. *Liues* eni
de re sua publica recte sentientes a me sēp vnice adamati
fuerunt. Qui officio suam viuendi constitutionem im-
mutant: summo a me amore complectuntur.

Toda mi esperāca es en ti pfirmada

I Dis mea spes in te posita ē. Scito spē meā totā in vno
te eē sitā. In te pfecto sūmope confido. In nullo. n. alio q̃
in te spē volui habere. *Dēs*. n. spē meā in te fixi ac locaui.

**Si yo no ouiesse conosciendo la tu leal-
dad no sería osado dezir te mis secretos.**

I Nisi fides tua mihi pbata esset non auderem mea tibi
consilia declarare. Nisi tua mihi beniuolētia eēt explo-
rata nequaquā cōfiderē meā tibi cōstitutionē aperire. Nisi
si tue vite ratio optime mihi cognita eēt non auderē mea
tibi secreta cōmittere.

**Si yo dubdase dela tu volūdad ro-
garia te con mayor instancia q̃ tu me fauorescisses.**

I Si de tua erga me voluntate dubitares plibus ṽbis ad
te scripsissem vt rōnibus meis inferuires. Nisi rectā de te
mihi fides tenerē plibus tecū agerē: vt causē mee fauere
deberes. Si de nostra amoris cōiunctiōe suspicaret: lon-
giori q̃des rōne ad te cōtenderē vt te mihi accōmodares.

**Yo espero q̃ mediāte la tu prudencia
alcancare toda cosa que quisiere.**

Spero eniz tua prudentia fretus qđ opto cōsequi posse
 Confido eniz tua sapientia intercedente qđ cupio facili-
 ter possidere. **M**ibi eniz optime persuadeo opera cōsilio
 tuo adiuvante qđ desidero posse faciliter impetrare.

Yo querria auer aqlla prosperidad
 la qual yo merezco.

Vellem vt meritis suis ita felix eēm. Optarem eū vite
 statū obtinere quem mea demerita postularent. **U**tinam
 ea mihi status conditio data esset que conuenire mihi cō-
 tingerent

Tullio siēpre aprouecho a su tierra.

Licero est de cōmuni salute benemeritus. **L**iceronē de
 republica puto optime meritū. **L**iceronem de republica
 semper recte sentire cognoui.

Mi natural inclinacion me inclina
 ala paz.

Mdea vero natura me trahit ad pacē. **M**dea aut cōsue-
 tudo me ducit ad studia bonarū artū. **M**dea autem vo-
 luntas me trahit ad libertatē.

Yo he sido fasta aqui mas vergōco-
 so a demādar te ayuda q̄ no lo requiere nuestra amistad.

Verecūdior adhuc cū alloqui te vellē fui quā per tuam
 erga me beniuolentiam liceret. **P**udor quidem sub rusti-
 cus multociens me detinuit cum loqui ad te contendere
 vellem. **P**udiusculus nimis adhuc erga te fui cum operā
 tuam expetere vellem.

Yo amo la verguēca y mas la desen-
 boltura dī hablar.

d ij

Namo verecundiā sed potius libertatē loquendi. Car-
eniz mihi est modestia : sed mihi carior est viuendi liber-
tas libenter obseruo pudorez: sed libencius desidero agē-
di licenciam.

Antonio fue siempre hombre agra-
decido.

Vaticinius semper fuit beneficiorū diligentissime me-
mor. Vaticinius vir semper grauisimus extitit. Vatici-
nius semper curauit ne ingritudinis vicio vnquā cri-
minari posset. Vaticinius solet amicis mutua beneficio-
rū vicissitudine respondere. Vaticinius consuevit eandē
officiorum gratiam referre.

Yo no he conosci-do ninguno mas
prudente que tullio.

Prudentiorē adhuc neminē nostro cicerone cognoui.
Accuratioz adhuc nemo mihi visus est q̄z noster **M**are-
Lato. Callidiori consilio peditum neminem expertus
sum q̄z **S**ulpicium.

Yo oyocada día muchas cosas las
quales querria que fuesen verdaderas.

Multa audio quotidie q̄ cupio esse vera. Multa mi-
hi quotidie nunciantur que vtinam vera sint. Magna
ad nos quotidie deferūtur q̄ ita vt dicūtur cōstare cupio

Enel grāde onoyo yo vso de aq̄sta
cōsolacion q̄ aq̄llo q̄ yo he fecho nō se puede rep̄bender.

In maxima animi acerbitate hac vtoz cōsolatiōe: quod
q̄ feci omni culpa carent. In maximo dolore hac vtoz cō-
solatione qđ sum mihi conscius omnia equissimo animo

fecisse. In summis molestijs hac fruor recreatiōe q̃ mihi
a me sine ratione cōmissum est.

**Del negocio d̃ la paz la cosa va como
tu lo desseas .**

De pace est vt optasti. **De studijs nostris** ita esse cōstat
vt maxime cupis . de statu rei publice ita fore videbis vt
desideras. **De magistratu Licerōis** ita erit vt uolumus .
De dignitate catonis ita est vt speramus. **De salute no-**
strorum ita est vt fingebarus.

**yo he visto tus cartas semeiantes a
la tu maldad iniuriosas iniquas soberuiosas mētirosas.**

Litteras tuas vidi similimas tue neq̃tie cōtumeliosas
perfidas: iniquas: ⁊ mēdaces. Tuas mihi litteras detu-
lit. Popilius plenas discordie: temeritatis: superbie: cru-
delitatis. Tuam legi epistolam delirantē: iniuriosas: mo-
lestā: illiberalem: facinorosam.

**yo he recebido tus cartas descōcer-
tadamente escriptas .**

Epistola tua vacillantibus litteris mihi delata est. **Lit-**
tere tue inconstanter loquētes mihi reddite sunt. Tuas
recepī litteras varīe defluentes. **Epistolam tuam** fluctu-
antibus litteris. perlegi.

**Las guerras y fatigas nos hã dado
grã de enojo haun que no mucho tiempo**

Non diu sed acriter tue nos suspensiones coheruerunt.
Non longe quidem sed teterrime nobis insederunt bello-
rum interminationes. **Non longe tempore sed acerbissis**

d iij

ma malorū calamitate oppressi sumus ⁊ confecti.

Jason esta espátado por la tu carta.

Examinatus est iason tuis litteris. Pertinuit valde dionisius ex mandato senat⁹. Per te refractus est acriter Lepidus exercitus aduentu contra mellinū. Percussus est misere lentulus litteris ciceronis.

yo no he osado dar mis cartas a

pedro.

Non aususui litteras meas Appto cōmittere. Nō mihi visum est singulis recte litteras assignare posse. Nō existimaui litteras meas Lepido esse tute cōmittendas. Nō lui meas litteras Palioni temere consignari.

No has vergüeca de no responder a ninguna de mis cartas.

Nōne hui⁹ te suppuudet vt cū iā ex me literaz fasciculos receperis nihil mihi remiseris. An nulla verecūdia cōmoueris non te multitudini litterarum a me missarum mihi quicquā respondere. Itane pudore afficeris aliquo mihi tuarū ac me litterarū remittere.

La libertad es opremida por la iniquidad de los malos.

Scleribus malorū oppressa est bonorū libertas. Iniquitate perfidorū status bonorum turpiter est infectus. Improbitate perditorū afflictus est bonorum bene viuēdi cursus.

yo creo q̃ tu conosci la malicia de nuestros enemigos.

Scleritatē inimicorū nostrorū tibi notā esse arbitror.

Nota modū ascend.

Improbatare inimicorum nostrorum diu inuidorum credo te iam cognouisse Quanta sit nostrorum inimicorum iniquitas minime te fugere existimo. Non enim te preterit quanta sit improborum malignitas.

Note maravillas si yo hereñido con apio.

Noli mirari si apio acriter succenseam. Nulla mouearis admiratione si in Popiliū in candescam. Non est quod mireris si in sapinium indignor.

Dios de mal año a papilio hombre iniquissimo.

Deus papilio malefaciat homini omnium nequissimo. Deus opimaco maleuertat homini sceleratissimo. Deus capinium perdat hominem ingratisimum.

Es alguna vez necesario de refrenar la maldad de los envidiosos

Malorum improbitatem aliquando retundi utile est. Perfidorum iniquitatem minui necessarium est. Inuidorum detractio nibus pari iure respondere licitum est. Sfraudentam iniurijs eandem vicissitudinem retribuere necessitas postulat.

Las hombres no tienen razon alguna de empercer me.

Quod homines mihi nocere debeant causas non habent. Quod quisquam mihi retrahere debeat nulla quidem iusta causa oblata est. Quod me homines iniurijs prosequantur id profecto sine causa facere videntur.

Los hombres invidiosos no cesan de desir cada dia mal de mi.

D. III

¶ Hoies inuidi non cessant quotidie nostrā existimatiō-
nē labefacere. Hoies maliuolētia suffusi assidue nobis de-
trahere student. Hoies natura maledicti rectā viuēdi rōnē
coinquinare machinātur.

La malicia dlos hombres haze que
muchas cosas se toman de otra manera q̄ ellas se hazen.
¶ Perfidia hominū facit vt non ea ratione q̄ ab hominib-
us facta sint accipiantur. Inuidia hominū facit vt non
nulla durius q̄ dicta sint proferantur. Adaliuolencia
hominū facit vt pleraq; obscurius q̄ a te acta sint inter-
pretentur.

Desarme ya dela incōstācia de mis
palabras si no fuesse por defecto de otros.

¶ Volo rem inconstancia meorū verborū nisi ex aliorum
peccato penderet. Extenuarem ea que legisti me frustra
tibi scripsisse: nisi aliorū crimine hoc factum esset. Pude-
ret me instancie mearū litterarū si non ex aliena leuitate
penderet. Non possem perpeti fidem quam de me tibi de-
di frustratam esse nisi fortuna sustineret.

Si queno dizen iamas sino mal de
nosotros.

¶ Itane preter detractiōes aliē de me tibi deferunt. Ita-
ne preter maledicta de actiōibus nostris tibi denūciant.
Itane preter malā nois existimatiōnē tibi affertur. Ita-
ne preter res mendaces de nobis tibi referuntur.

No fue iamas nero en tanto odio a
los romanos quanto fue a nosotros antonio.

¶ Nunq; nero tā fuit odio romanis: q̄nto nobis est An

tonius. Nunq̃ Bionisius tantū fuit inuisus siraculis
quantū nobis est Labrinus. Nunq̃ ferus Alexander tā
tū fuit exosus proconensib⁹ quantū nobis est facinius.

yo oyo cada dia muchas cosas las
quales querria que fuesen falsas.

¶ Multa audio quotidie que cupio esse falsa. Varia in
dies intelligo q̃ vtinā inania sint. Magna indies cogor
audire q̃ vana esse cupio. Non possū abduci cū quotidie
varia percipiā : sed ficta eē omnia libenter exopto.

El mal tiempo me ha vedado que
yo no so ydo para ti.

¶ Maxima eris pturbatio adhuc phibuit ne ad te acce
dere. Imbres ⁊ venti causa fuerunt ne tabellarios tibi
mittere potuerim. Magnitudo hiemis ab hac vsq; die
vetuit vt quid ageremus intelligere posses.

yo haun nobe visto ninguno para
menos que antonio.

¶ Ineptiorē pfecto Marco Scarampano neminē eē vi
di. Nescio quis traditio ignauior reperiri possit. Infan
tior ceteris hoibus mihi videtur eē Lambertanus.

yo he gran malenconia dela aduer
sa fortuna.

¶ Incredibili sum de tua aduersa valitudine sollicitudine
cōfect⁹. Sollicitat me vehemēter tua aduersa valitudo.
Excruciat me nimīū tuorū infortuniorū calamitas.

¶ Narratio.

Prohemium Synonimorū narra
tionum.

¶ **U**m infirmētis cōceptū apire z q̄ nos ad dicēdū mo-
neāt explicare volum⁹ mi Johānes illd̄ diligent ob-
suare debem⁹ vt narratio a nob̄ habita idonea z cōmoda
cōstet. Nā ip̄a narratō d̄bet explicari vt ab auditorib⁹ faci-
line cōphēdať. Cōuenit etiā qđ breuiter dilucide apiať: vt ab
auditorib⁹ clarissime itelligať. Oportet p̄terea qđ v̄similit̄
d̄clareť: vt ip̄sa fidē possit auditorib⁹ p̄babilē efficere. De
q̄b⁹ narratiōib⁹ aliq̄ p̄ncipia h̄ic tibi denotaui. Que si for-
tasse nimis pauca videbūť: hac p̄fecto narratiōe excusari d̄-
bēt qđ vnusq̄sqz cui enarrare aliqđ cōtingat satis clarissi-
me itelliget. Quid si illud z cui⁹ extat qđ planū facere vo-
luerit. Quod cū recte nouerit facil̄ erit sibi defatigatio: id
ipsū dilucide denotare z in mediū apertissime demonstrare

En tullio son aquestas virtudes

¶ **I**n Licerone sūt virtutes: iustus: fortis: tēperatus. In
Licerone poteris hec cognoscere idustriā: cōsiliū: sapiam:
hūanitatē: liberalitatē: modestiā. In Licerone hec eē con-
stant bonitatē: integritatē: pietatē: fidē: caritatē.

En clodio son aquestos vicios

¶ **I**n Clodio hec oia videm⁹ in sciam: secordiū: temerita-
tē cōfusiōnē: p̄posteratōnē. In Clodio hec esse constant
iniquitatē: supbiā: crudelitātē: audaciam: inconstantiā. In
Clodio hec oia experti sumus: d̄ceptiones: calumnias v̄io
lentiā: iracundiā: implicatiōem.

**Del principio fasta la fin asaz larga
seria la narracion.**

¶ **A** principio. n. toti⁹ cāe vsqz ad finē longa nimis eēt en-
narratio. Ab initio quidē totius negocij vsqz ad extremū
plexa nimis eēt dicēdi rō. Ab exordio enī toti⁹ accessionis

vsqz ad calicē diffusa ēēt nimis cōmentandi ratiocinatio.
Lūple por muchas razones ētēder en
 las sciēcias lo pūmero porq̄ hazen los hōbres ser virtuosos
 ¶ Oportet maxiope mi lamberte te cōpluribus ex cau-
 sis bonarū artū disciplinis operā adhibere. Primiū quod
 ipse scientiarum virtutes hoīum ingentijs maxime conue-
 niunt. Hoc primiū sequitur illud quod oportunissime sū
 in oībus hoīz rebus siue secūdis siue aduersis. Deinde
 nihil est ab ipso deo excepta aīa hoībus datū ipsis scienti-
 arum virtutibus prestantius. Et illud adiungo q̄ neqz
 opida neqz ciuitates neqz prouincie: aut deniqz vllē nati-
 ones absqz sciarū preceptis gubernari possent Nec hoc ta-
 cebo q̄ nisi ipse bonarū artū doctrine apud humanū ge-
 nus colerentur: hoīes profecto eorū vitā tanq̄ aīalia bru-
 ta agere conarent. Adde etiā q̄ ipse virtutes hoī viuo nū-
 q̄ eripi pūnt. Hinc itē accidit q̄ ipi etiā hoī mortuo sepiter-
 nā laudis existimationē cōparāt. Accidit eodē q̄ hec vir-
 tutes hoīes p̄stātiores efficiūt ⁊ eoz aīas reddūt illustrio-
 res. Preterea nihil ē sciaz cognitōe p̄stāt. Et hec etiā ad-
 des q̄ q̄ ill' adherēt eoz vitā florētiorē degere pūnt. Et illd
 rurſ' addēdū ē trāq̄ll' i reb' maximā affert hoīb' oblectati-
 onē. Tristib' vō ⁊ calamitosis t̄pm p̄ditōib' salutē ipoz
 tāt. Postremo qd̄ caput ē. sp̄e. n. sciaz factates talē tāq̄ a-
 plissimā p̄moditatis oportunitatē secū afferūt: vt cū hoīes
 ceteras oēs res amiserint: ip̄e tū insignes bonaz disciplina-
 rū vtutes ipoz hoīm vitā p̄modissime sustentare pūnt.

Quando yo te veo me parece que
 veo a mi mismo.

¶ Cum te video me alterū videre videoz. Cum te intueor
 intimos amicos mihi videre existimo: Cum te complector

pslatissimos inspicere videor.

Leyendo yo tus cartas me paresce
hablar contigo.

S Cū tuas lras lego tecuz videor colloqui. Vras contem-
plans tecū sermones habere videor. Quotiens epistolas
tuas contracto: totiens videor te habere.

yo tengo a ninguno sino a ti en
eq̃l yo pueda conoser la ymagen de nuestra antigua bien
querencia.

Neminē reliquū habeo in quo possis imaginē antīque
beniuolētie cognoscere. Aliū neminē cognosco in quo p̃-
stātis nostre cōiunctiōis colligatiōē cōspicere valeā. Ne-
minē aliū supereē video in quo pristinam illā nostrā amo-
ris societate rep̃tare possim.

El primero dia que te vi yo escomē
ce a amarte no pensando ser amado de ti.

Quo die te cognoui te amare cepi non existimans ama-
ri a te. Cum primū te vidi magnū feci iniciū future nostre
augende beniuolētie cum tū nō putarē vt me amare debe-
res. Et primū te audiui: in te amādo exarsi minime tamē
reputans vt mutuo mihi amore responderes.

La primera vez que yo te vi yo me
en amore de ti.

Ego quāprimū te vidi in amicitiam tuam exarsi. Quo-
tēpore mihi cognitus fuisti eodē mirifice te diligere cepi.
Quāprimū tecuz allocutus sum in amorē tuū maximope
cōmotus fui.

En la mi nueva amistad con caton

el primero comienzo fue por la virtud.

In mea noua amicitia cū Catone primus aditus fuit p virtutem. In prima amoris cōiunctione quam ego cum Scipione cōtraxi amicitie fores pro sua i me officia apte sunt. In prima beniuolētie cōiunctiōe que mihi cū tibi nio collegata est: caput amoris fuit insignis familiaritatis affinitas.

Yo te escomence de amar desde la iuuentud.

Ego vsqz ab adolescētia te amare cepi. Usqz a teneris annis te plurimū dilexi. Usqz a puero magna sū te beniuolētia cōplexus. Usqz ab infantia te mihi amore com unxi. Usqz ab incunabilis te carissimū habui. Usqz a teneris vnguiculis te magni feci. Usqz ab ineunte etate tibi libenter inferuiui. Usqz a primis tēporibus nostre etatis de q bus memoriā accepimus sūma fui te beniuolētia psecur?

Esto pertenesce mucho a nosotros

amos.

Utriusqz nrm magis interest. Magni vtriusqz nostrū interesse puto. Hoc vtriqz nostrū incūbit maximope. Hoc eqde ad rōnes vtriusqz nrz vehemētissime pertinere videt.

Mira lo que he pensado.

Vide quid mihi supsi. Vide quid mihi psuasi. Vide qd mihi constitui. Vide quid animaduerti. Vide quid mihi cōieci. Vide quid mecū cogitau.

Yo te dire aquello que espero.

Quid at sperē tibi dicā. Quid at cōfida tibi declarabo.

**Quid aut coniecte tibi aperiā. Quid nūc exploratum ha
beā tibi denudabo. Quid aut sentiam tibi significabo**

**Alia te embio a iohan el qual abras
mucho por encomendado.**

**¶ Aditto ad te Balbum tuis beneficijs exornandū. Len
tulus ad te venit tua libertate complectendum. Cassius
ad te proficiscitur tua benignitate collustrandus.**

**Alia ora valio mucho la nuestra a
mistad ⁊ los seruicios.**

**¶ Hoc multū valuit tum vetus nostra amicitia: tum bñfi
ciorum magnitudo. Hoc valde presuit: tum pristina beni
uolentia: tum sūma nostra liberalitas. Hoc plurimū con
duxit tum nostre familiaritatis coniunctio: tum etias no
stra benignitas.**

**¶ Sedro siempre me abra por buen
amigo.**

**¶ Marcell⁹ oibus i reb⁹ me sibi sēp habebit affixū. Mar
cellus me sibi sēp amantissimū eē cognoscet. Marcell⁹
eni est me sēp sibi i oib⁹ eius actionibus obsequentissi
mum habiturus.**

**¶ Illo que tu te excusas por occupaciō
no me hauer podido escreuir yo rescibo la excusacion.**

**¶ Quod te excusas ppter occupationē nō potuisse scribe
re satis apud me valet. Accipio excusationē qua vsus es:
q̄ occupatiōibus impeditus nō scribere potueris. Qd di
cis te occupatissimū tuis me lris visitare nō potuisse satis
excusabilis tua hec ratio mihi eē videt.**

¶ Cosa accepta ⁊c.

De rem gratam. De negocium acceptum. De casum desideratum. De accessione oportunissimum. De fortunam commodā. De conditionē expectatam. De rationē apertam. De factum conueniens.

De virtutē deseadā ꝛc.

De virtutem expectatā. De industriā perspicacē. De consiliū sapientissimū. De equitatē benignissimā. De constantiā perseverantē. De modestiā frugale.

De muchas cosas gētiles. ꝛc.

De multa preclara. De plurima florentissima. De plura venusta. De varia magnifica. De plurima egregia. De innumerabilia conducibilia.

De muchas cosas intolerabiles.

De multa intolerabilia. De multa abhorrenda. De multa indigna. De multa pñciosa. De multa horreda. De innumerabilia implicata.

De cosa misera. ꝛc.

De re miserā. De incōmoditatē inauditā. De tēpora calamitosa. De consiliū perditū. De vitā vituperandā. De detrimentū insperatū. De disciplinā preposteram.

De soberuia no oyda.

De supbiā inauditā. De perfidiā intollerabilē. De versuciā dolosam. De cogitationem pestiferā. De mores barbaros.

Yo tengo al presente ocasion de hazer lo.

Nunc nactus sum occasionem agendi. Nunc sum tractandi facultatem consecutus. Nunc perficiendi sum oportu.

nitatem adeptus.

Yo he conosciódo esto. 7c.

Sñ hec cōsecutus. Ihec videoꝝ p̄fecisse. Ihec eni cōplex?
sñ. Rem eo loco perduxit. Ihoc egi.

Alquesto es de hazer.

Illud eni agendū est. Istud eni ornādū ē Est eni istud
prouidendū. Ihoc eni est minime negligendū. Ihoc nequa
quā est pretermittendū.

Hazese de gran diligencia

Agit diligēter. Laborat uehemēter. Curat diligentissi
me. Inuigilat quotidie. Nihil p̄mittit. Sedulo fit.

Tullio cō su estudio ha esclarescido
a toda italia.

Licero ex eius studio hoc est consecutus quod italiā to
tā eius virtutibus illustrauit. Licero eius eloquentia oēs
Italicas prouincias adornauit. Licero eius bonarū arti
um disciplinis amplissimū. Italie attulit splendoris orna
mentum.

Pompeio ha fecho aquellas cosas
que son muy prouechosas ala nuestra cibdad 7c.

Pōpeius eas res gessit que rēpublicā plurimū adauxe
runt. Pōpeius est ea cōsecutus que urbis statum stabilie
runt. Pompeius eo rem perduxit ut cōis salus iam terrea
ri possit. Pōpeius eas res perfecit que rationes ciuitatis
reformatarunt.

Laton me ha prometido de poner
gran diligencia en mis cosas.

243
¶ Lato mihi pollicitus est mirificū genus diligentie. La-
to mihi testatus est incredibilem se meis rebus curā p̄sti-
turū. Lato hoc mihi pollicitus se diligentissime pro meis
rationibus inuigilaturū.

¶ Questo seria muy prouechoso.

¶ Hoc magno tibi erit adiumento. Hoc amplissimo tibi
erit emolumento. Hoc tibi plurimū est expediens. Hoc
est tibi summope cōducibile. Hoc est tibi admodū opor-
tunum. Hoc maxime tibi vsui futurum est. Hoc rationi-
bus tuis maxime conducere videtur.

¶ Tomado d̄ la puicia luego te escreui

¶ Tantū ex prouincia redieras cū has tibi litteras scripsi.
Tantūmodo ex magistratu remeaueram cū hanc tibi epi-
stolam obsignandā cōmisi. Illo tūc domū nouiter me ex-
plicaueram quando hīs te litteris visitari.

¶ Yo tenia voluntad delo hazer.

¶ Mihi erat in aīo velle facere. Adaduerterā velle curare
Excogitauerā agere debet. Deliberavi oportere d̄ p̄ficet

¶ La yda de tullio para vos me haze

ser breue en escreuir.

¶ Profectio ciceronis ad te est mihi ad breuitatē accōmo-
data. Aduentus ciceronis mihi ap̄t̄ est ad breuitatem in
scribendo. Ciceronis ad te visitatio meam scribendi bre-
uitatem excusabit.

¶ Yo he respōdido a vna epistola y re-

spondere ala otra
¶ Uni epistole respōdi venio ad alterā. Prime epl̄e satis-
feci nunc ad alteram accedo. Primis tuis litteris rescripsi

e

ad alteram venio.

Rescebidas tus cartas comēce a tractar tus cosas.

I Ego post tuas lras mibi datas cam tuā q̄ primū cura re cepi. Ego postq̄ recepi tuas lras p̄mū q̄ ego feci dignitate tuā defendi. Ego lectis tuis lris statim de rōnibus tuis cogitavi.

Yo he mucho agradescido a caton.

I Plurib⁹ verbis catoni gratias dixi. Multo sermone catoni gratular⁹ sū. Longa oratiōe catoni gratias egi. Ad agno quidē beneficio catoni gratias dei.

Sirue diligentemēte ala republica.

I ffac in rempub. oī cura ac cogitatione incumbas. ffac oībus viribus cōmuni saluti inseruias. ffac oī studio publicis rōnibus foueas.

Nosotros auemos menester dīa tu auctoridad.

I Auctoritate tua nobis opus est. Consilio enī tuo idigemus. Gratia tua est nobis oīno necessaria. Virtus enim tua est nobis plurimū oportuna.

Yo he tractado bien la republica

I Sū enī cōplexus oēs rōnes reipublice. Dīa p̄fecti q̄ ad repub. attinēt. Sū oīa cōsecut⁹ vt respub. recte gubernet⁹. Dīa p̄scrutat⁹ sum q̄ ad rempub. p̄tinere vidētur. Nihil qd ad repub. p̄tineat p̄termisi. Nullo loco defui qn vt respublica optime gereretur.

Estote sera a grande honor.

¶ Hoc magno tibi erit honori. Hoc summo tibi erit orna
mēto. Hoc erit dignitati tue plurimū cōducibile. Hoc tue
dignitati admodū erit expediēs. ¶ Hoc tue exīstimationi
q̄ maxime futurū est cōmodū.

¶ Sy grāde opiniō de tī 7 d' tus v̄tudes

¶ Magna ē. n. opiniō de te. Magna ē d' te p̄mēdatiō. Magna
ē memoriā tuarū rez gestaz. Magna ia est de v̄tutib' tu
is exīstimatiō. Sūma scit eē in expectatiōe nomē tuū atqz
v̄tutē. Dia enī illa a te expectat que a viro sūmo ingenio
sūmaqz virtute p̄dito expectari solēt.

¶ Todo hombre aguarda a tullio.

¶ Dēs pendent ab ore ciceronis. Dūm oculi in ciceronē
cōiecti sunt. Dēs enī aiaduertāt quid cicero faciat.

¶ Rogando me tu que yote ayudasse
me parescio cosa digna.

¶ Lū me cū egeris vt te iuuare digna mihi res visa ē. Lū
me rogaueris vt honore tuū d'fendere equū eē exīstimaui
q̄ zc. Lū apud me institeris vt me tibi accōmodare rectuz
eē dixi vt zc. Lū a me petieris vt dignitati tue fauerē ini
quū eē putauī nisi zc. Lū a me cōtēderis vt cām tuā cura
re amore nro dignū eē iudicaui. vt zc. Lū me afflagitaue
ris vt affines tuos cōplecti deberē beniuolentie nostre cō
ueniēs exīstimaui. vt zc.

¶ Vertenesce al noble hombre demō
strar se gracioso.

¶ Est enī ingenui animi virum se prestare quam gratissi
mum. Est hominis officiosi beneficiorum se memores de
monstrare. Est enī boni hominis parem meritorū gra

c ij

tiam referre. Est enim hominis grati munus officij respondere debere.

Quando goncalo me veeme da gracias por lo que por el feziste.

I Quocienscūq; crebonius me videt maximas pro tuis se in officijs mihi gratias agit. Quociens crebonius fit mihi obuiā pro amplissima tua in se libertate mihi gratificatur. Quotidie crebonius in ea est voluntate constitutus vt ex tuo in se beneficio mecū plurimū cōgratularis.

El hablar de tullio me fue muy alegre.

I Focunda mihi ciceronis oratio fuit. Liceronem libentissime loquentē audiui. Adeo mihi gratissimus fuit sermo Liceronis vt neminem audiā libentius.

Seyédome grata la tu volūdad yo consiento esto otro que. 7c.

I Hoc tuū iudiciū cum mihi gratissimū esse dicam sequitur illud vt. 7c. Hanc tuam sententiam cum mihi apertissimam esse profitear illud etiam adiungo q. 7c. Hec voluntas cum mihi probabilis esse videat hoc etiā accidit. 7c.

yo he trabayado por satisfazer ala tu voluntad.

I Omnia feci vt voluntatē tuā obtineres. Omnia tibi a me petenti libētissime recepi vt quod velles consequi posset. Omnia curavi vt tuo esset satisfactū desiderio.

Los camoranos han deliberado ante de morir q someter se ala seruidumbre.

¶ Hoc animo scito omnes numantinos vt mortem serui
tuti anteponant. Numantini nec dicere nec superesse car
tagini volunt. Hoc eniz est propositū Numantinis vt fi
dem Carthagini datā omnibus fortunis antiquiorē exi
stiment.

Cullio es haū p̄stāte enī buē p̄posito

¶ Licero adhuc est in officio cōstās. Licero in eadez recta
est volūtate qua solet optime eē constitutus. Licero eadē
virtutis cōscientiā obseruat: quā adhuc obseruauit. Licer
o eadē sentit que sentire consuevit.

El negocio va bien.

¶ Res bene gesta est. Res eniz bene se habet. Res enī
felicem exitum consecuta est. Res equidē optatū portus
adepta est. Res feliciter acta est.

El negocio se haze como lo q̄remos.

¶ Res eniz ex sententia gesta est. Factū equidē ex volun
tate actū est. Sentētia profecto ex optatis meis lata est.
Negotiū. n. ex d̄siderio meo factū ē. Causa enī ex voto tra
ctata est. Et optauī ita est. ¶ fortuna successit vt volui et
optauī. Sors. n. cecidit q̄admodū volui. Actio bonorū
mihi cōtingit arbitrati meo. Res. n. ē more meo p̄stituta

**Yo deseo mucho q̄ tu alcances gran
looz delas tus virtudes.**

¶ Exopto vehementer vt tuarū v̄tutū aliquod lumē elu
ceat. Tu fac in agendo gloria te vincas. Tu fac ad sum
mam gloriam contendas. Da operā vt in virtutibus ex
cellentia nemini contendas.

Yo querria oportunidad de poder

e iij

estudiar.

Nellē vt accidisset tempus vt studio inuigilare possem.
Optarē illā mihi oblata facultatē vt finias possem extolle
re. Utinā illa eēt mihi oblata potestas vt egregias bona
rū artū disciplinas pertractare valerem. Nellē iā mihi o
portunitatē contigisse vt liarum studijs me totus exponere
possem.

Yo quisiera q̄ en los años passados
tu me ouieras cōvidado al estudio.

Nellē superioribus annis me ad studia bonarū artū
inuitasses. Operā anterioribus annis me tibi scientiarū
comitē adiunxisse. Utinā ante hoc ad disciplinā virtutū
me tecum conuenisses.

Yo querria de ti aquello que espero
de alcançar.

Nellē id a te quod obtinere spero. Optares id a virtute
tua qđ facile impetrare confido. Cupio id a tuo magistra
tu quod obtinere credo.

El penas yo me puedo detener q̄ no
viniesse luego para ti.

Ego vix teneor quin ad te concurrerē. Ego pene me cō
tineo quin ad te aduolē. Ego vix attrahor quin ad te q̄
primū transferā me.

Quāto abría reydo si yo ouiesse esta
do contigo.

Quos ego risus excitasses si affuisses. Non abduci po
tuissē qz si vna tecū extitissē in maximos risos incidis
sem. Si te corā adissem in risos maximos affuissē.

Por la gracia de dios nosotros so-
mos fuera del peligro.

¶ Bei benignitate periculorū calamitatē subterfugimus
Deo concedente sospites conualemus. Superis volenti
bus incolumes euasimus. Diuina clementia interceden-
te integros nos conseruauimus.

y o he grandissimo deseo de conser-
uar la republica.

¶ Ardeo cupiditate incredibili rempublicā stabilire. Mā-
xima afficio voluptate statū ciuitatis confirmare. Incre-
dibile me tenet desiderium omnem salutem excogitare vel
le. Eximia cōmoueor auditate patriam illesam seruare
posse.

La cosa hecha se espera.

¶ Besta eni res expectatur. Expectamus iā quod gestus
est. Acta iamdiu operimur.

Tiberio me dixola pazla qual cosa
me ha mucho plazido.

¶ Tiberius qđ magne mihi letitie fuit nunciauit pacē fir-
mari debere. Auianus quo libēter audiui dixit tpa nobis
futura eē tranq̃illiora. Vitinicus quod gratissimū fuit mi-
hi nūciauit trāquillo nos ocio ppe dies vti debere. Dicit
mihi pace cōmode tractari. Declarat mihi cōcordiā pacis
agitari. Affirmat mihi bellū prope diē terminari.

De la guerra de ytalía nosotros so-
mos auisados por cartas y por mēlageros.

¶ De bello Persico nos fama rumore nūcijs tabellarijs
lris certiores facti sum.

e iiii

nostra nauigia inde redempta apertissime cognouimus.
yo he sabido por tus cartas aquello
que hauiá sabido por la otra de ante.

Intelligo idē in hīs lris qđ in supiorib⁹ intellexi. **Id**
postreme tue lre declararūt quod anteriores significarūt.
Non magis ex tuis visis epistolis admonitus sum quas
ex prioribus cognouerā.

El restante estal.

Ietera sunt huiusmodi. Reliqua sunt eodē modo. **Re**
liqua pertinent ad republicā.

Quando yo estouiere en bolonia
estudiare.

I Quādiu bononie fuero ad studiū me cōferaz. **Quo** ad
me bononie cōmorari contigerit non desinā litteras ptra
ctare. **Tā**diu scientiarū disciplinis me dedā quādiu bono
nie cōmorabor.

Estudiando yo las obras de tullio
I Lū apud ciceronē studerē. **Lū** studio ciceronis operam
adhiberē. **Lū** multa ciceronis volumina puoluerē. **Eum**
me plurimas ciceronis snias ptractare. contingeret.

Quanto yo me puedo recordar.
I Quāntū possum recordari. **Quantū** memoria pterita
reperere possum. **Quantum** valeo cogitatione perplecti.
Quantū humano ingenio possum excogitare. **Quantus**
ex lege longissima memoria possum intueri.

Esperando yo tus cartas tullio me
dixó que no me podías escreuir cosa alguna.

Expectāti mihi tuas lras Cicero mihi nūciauit te nīhil scribere posse. Cupienti mihi tuas videre eplās. Cicero significauit te lfarū nīhil mittere constituisse.

Buscando yo que te escriuiesse antonio nūestro amigo me dio materia de escreuir te.

Subitāti mihi qđ ad te scriberē lētulus nīr materiā scribēdi aperuit. Querēdi mihi quid tibi lris declarare Pomponius idoneā mihi ad te scribēdi occasionē obtulit.

yo quiero que tu sepas.

Volo scias. Nolo te ignorare. Cupio vt certior fias. Volo exploratum habeas.

Despues que tulio me dixo.

Postquā mihi cicero nunciauit. Postquā cicero mihi retulit. Postquā vero cicero mihi significauit. Qui postquā me admonuit. Postquā me certiorē reddidit.

Despues que bruto vino a mi z yo
hable conel.

Postquā brut⁹ me cōuenit z ego cū eo locutus sū. Postquā brutus ad me adiit z ego sermonē habui. Postquam Brutus ad me accessit ego sermonē cū eo cōmutaui.

Se yendo venido iohan a mi.

Cum Varro ad me venisset. Cū varro ad me pfect⁹ fuisset. Cū Varro a me admonuit. Cū Varro me cōuenisset.

Non era haun asaz manifestō.

Mondū satis constabat. Mondū clare apparebat. Mondū erat auditum. Mondūz erat planum. Mondum satis erat exploratum.

Sí tu mudares las costumbres

haras lo bien.

¶ Si mores correxeris benefacies. Si vitam emendaues
ris melius tibi consules. Si meliores viuendi rationes
susceperis rem ages te magis dignā. Si te v̄tutib⁹ assue
feceris in virum prestantiorem euades.

Tu iuzgas la cosa como es.

¶ Tu eniz a certo sensu quod verū est iudicas. Tu quides
vere existimas. Tu eniz vt res habet arbitraris. Tu pro
fecto ita sentis vt res ipsa futura est.

**y o he fecho siempre ansi que mi
obra fuesse loada.**

¶ Ego id semp peregi vt opere probari posset Ego illud
semp curauī ne quid ageres qđ merito posset reprehendi.
Ego id sēp exoptauī vt mee vite ratio p̄babilis haberet.

y o pensé conmigo mismo

Collegi ipse me. Ad eū locut⁹ sū. Ad eū cōsiliū adhibui.

**En q̄ estado esten nuestras cosas tu
lo podras saber por aquesta carta.**

¶ Ses nostre in quo statu sint ex hīs litteris cognoscere
potes. Hec negocia quomodo se habeāt cicero tibi decle
rabit. Nostra respublica quā status conditionē posside
at ex hoc intelliges.

**¶ Nos otros estamos en aquesta
opinion.**

¶ Nos in hac sententia sumus. Nos hoc sentimus. Nos
hac ducimur opinione. Nos hac sumus in voluntate cō

stituti. Hoc. n. nřz ē ppositū. Hec nřa ē cōsiliū deliberatō.

Del estado de nuestros amigos yo
siento todo aquello de que he plazer.

De statu nřoz amicoz quotidie audio q̄ volo. **De statu**
rerū cōmuniū indies que placent intelligo. **De rōnibus**
rerū nostrarū audio sedulo que grata sunt.

De tu causa yo no he podido hazer
nada. o cosa alguna.

De cā tua adhuc nihil pficere potui. **De negocio tuo**
sum quotidie ita curiosus vt nil aliud curē. **De rebus tu**
is optimū me spero finē consecuturum.

Ha acaescido vn caso maravilloso.

Casus enī mirificus interuenit. **Accessio** carū est varie
constituta. **Fortuna** enī diuersa interuenit. **Sors** eq̄dem
insperato interuenit.

El. xvi. de iunio yo fui ala prouincia

Ad. xv. Calendas. Iulij in prouinciā profectus sum. **Ad**
vj. nonas Iulij ex prouintia egressus sum. **Ad. viij. Idus**
Octobris in lōbardia veni.

Entonces en aquel tiempo.

Eo autē tempore. Illo tunc. Tunc temporis.

yo tomo al principio.

Reddeo ad prima. **Verū** ad suprema reuertor. **Ceterus**
ad caput ipsum regredior.

Por manera de dezir si yo declaras
se el negocio.

Et vt dicendi gratia rem tibi narrarem. **Et vt docendi**

gracia causam tibi demonstrare. Atq; vt docendi causa
huius rei causas tibi declarares. Et vt exempli cā nego-
ciū tibi explicē. Et vt exempli gratia casus tibi comperiā.
Et vt verbi gracia factū tibi ostendā.

Seyedo yo ocioso en toledo

¶ Lū essez ociosus toleti. Lū essez negocijs vacuus Ere-
mone. Lū essez aliquantulū laboribus subleuatus. Lūz
essem paulisper occupationibus relaxatus.

Esto me venia ala memoria.

¶ Mihi hec veniunt in mentē. Hec mihi occurrūt. Hec
me exagitant. Hec me cōmouent. Hec me adhortāf. Hec
me impellunt. Hec me suadere videntur.

Del qual tiempo me acuerda.

¶ Quo quidē ex tempore memoria teneo. Que profecto
tēpora memoria mihi insident. Que quidē temporū con-
ditiones memoriā mihi refricare vident.

Yo me acuerdo venir algunos a mí los quales. rē.

¶ A me adire quosdam memini. Quidam ad me profecti
sunt. Quidam me audierunt qui. rē. Quidam me con-
uenerunt qui. rē.

Haun yo vi aquellas cosas

¶ Idem etiā illa vidi. Idem etiā illa curauī. Idem etiā
illa dixi. Idem etiā illa feci

yo pienso la cosa como es.

¶ Existimo id quod est. Putolo quod res ipsa cōstat. Ani-
maduerto rem ipsam ita esse vt se habet.

**Los días me hazen mudar las co-
stumbres.**

I Estate ingrauescente adhortor alios viuēdi mores inire
Etas ingrauescens me monet vt viuendi formā immutē.
Etais maturitas me compellit ut alios viuendi mores
subsequar. Etas precipitans mihi videtur innuere vt ali-
am agendi constitutionez ingrediar. Etas iam decursa a
me me monet cogitare. Estate confecta alia iam desidero.

yo he deliberado ha gran tiempo.

I Mihi consiliuz captum iamdiu est. Jamdudū mecum
institui. Jam pridē mecum constitui. Jamdiu mecum deli-
beraui. Satis iamdiu mecum statutum est. Jam antea me-
cum decretus est. Hoc mihi iamdiu certū est. Jamdiu me-
cū quid acturus stabiliui.

Siē me yria si yo podiēsse estudiar

I Preclare est mecum actū. Si studendi ocium mihi cōpara-
re possem. Optime quidem nobiscū ageretur: si vt optant
contēplādi facultatē consequi possemus. Lōmodissime p-
fecto mecum 7 cū stephano ageretur si solitā pertractandoz
studioz libertatē cōplecti valeremus.

**Tu no quieres que yo diga mi pa-
recer.**

I Negas me suam meā dicere. Negas me vero dēbere qđ
probo explicare. Moles me que video libere posse declara-
re. Non probas que recta sunt aperte in mediuz adducere
debere.

Es habla escura 7 cubierta

I Sermo verbis tectus. Oratio verbis simulata. Snia

circulocutiōe prolata. Effectus alienis verbis coopert⁹.
Antonio me dixo dela guerra lo q̃l
me ha mucho pesado.

¶ Appius quod mihi magne molestie fuit nunciauit ma-
gnā bellorum irruptiones expectari. Appius quod inui-
tus audiui nunciauit nos magno in periculo esse futu-
ros. Appius quod mihi vehemēter displicet significauit
magnas discordie futuras esse calamitates.

En medicho q̃ se apareia vna grā
guerra.

¶ Dicitur nobis magnas inimicorū copias parari. Nūci-
atur nobis magnū inimicorū exercitū congregari. Signi-
ficat nobis amplissimas hostiū cōgregatiōes coadunari

La ropa es metida a saco mano o
a robo.

¶ Tres sunt posite direptioni ⁊ incendijs. Tres sinu indi-
cibus nephandis sceleribus exposite sunt. Tres arbitrio
imperite multitudinis vexantur. Tres neglectis legibus
malorū libidini supposite sunt.

El imperio es diminuido

¶ Imperiū est diminutū. Omnes prouincie cōquassate
sunt. Tres publica maximū accepit detrimentū. Tres ciui-
tates sūt prurbate. Tres reipublice rōnes cōmutate sunt
Restaua que buscassemos manera
de seguramente bebir.

¶ Relinq̃batur difficilis illa deliberatio prouidendi. Re-
stabat illa laboriosa protractio confidendi. Ceterū erat
vt inueniremus rationem recte tuteq; viuendi.

Haun me fallestce aquello que yo

esperaua ser principal ayuda.

Illud etiā me deficiebat q̄ precipuū mihi presidū fore sperabā. Ibijs etiā rebus carebā q̄bns me potissime sustētabā. Ibijs etiā p̄ua? q̄ meis rōnibus vite marie cōducebāt. Erā p̄terea illis amicis orbat? q̄ mihi fauere solebāt

yo no auria alguna esperanca.

Quoniā nullā sp̄z haberē. Quod primū p̄mitteret nō reperiēbam. Quod mihi fortuna sperarē non occurrebat

Hauēys fecho iniuria a tullio

Mihi eni videtur idigne detractatū eē ciceroni. Uideſ mihi Sempromiū a Petilio sine cā lesūm iri. Cōstat enim Lentulū indignis iniurijs a Pōpeio affectū esse.

Elpiopor cada pequeña cosa muda

su voluntad.

Appius enī ad singulos nuncios consilia mutat. Appi us equidē ad vnāquāq; persuasione deliberādi rationes conuertit. Appius ad quēlibet rumorē agendi constituti onem renouat.

yo me acuerdo que tu estauas en

tal herroz que loauas los vicios mas que la virtud.

Ademini te errare q̄ vicia potius q̄ v̄tutes cōprobareſ. Recordor q̄ vacillabas quoniā ineptas volūtates rectis r̄ cōmodis cōsilijs p̄poneres. Teneo memoria qd̄ deliberare solebas: quia scelera probati anteponebas.

Tu vees que la libertad delos hom bres fallestce.

Ilides enī exaruisse hoīum libertates. Non te fugit ho-
minū benignitatē nimis factā eē remissā. Satis enī ex-
ploratū habes hoīum caritatē eē vehemēter extenuatā.

Desto me dolia mucho.

I Erat enī hoc mihi dolendū. Erat equidē hec iniuria mi-
hi plurimū pmolesita. Erat mihi enī hoc deplorandū. Erat
profecto mihi acriter contristandū.

**Yo esto tãto ocupado que no te pue-
do escreuir a mi voluntad.**

I Tantis enī impediōz occupatiōibus vt ad te scribendi
arbitratu meo facultas nulla detur. Sū adeo dies noctes
qz rebus implicatus: vt tibi ex snia lras scribere nō possū.
Tante pfecto me obruunt occupationes vt quēadmodūz
desidero epistolis te visitare non queo.

**Alcōtescea mi aq̃llo que a muchos
suele acontescer.**

I Accidit mihi quod multis euenire solet. Mihi enim id
contigit in qđ recti hoīes sepe numero incidere solēt. So-
leo equidē in illos fortune casus incurrere quos etiā sub-
eunt quāplurimi.

**Bruto ha trabaiaado de hazer fuer-
ca ala republica.**

I Brutinus conat⁹ fuit in rēpublicā impetū facere. Me-
lius tentauit bonis ciuibz litē intendere. Liberius mo-
lit⁹ est rēpublicā turpiter impedire. Carbo admissus est cau-
sam reipublice calumniari. Sylla nō cessauit rēpublicam
perturbare. Catilina machinatus est cōem salutē vusurpa-
re. Cesar persecutus est rēpublicā dissipare.

Tu me dizes de tullio 7 de aquellos
tiempos passados.

T Liceronē mihi narras et illa tempora . Priscam roma-
nam reipublicā mihi cōmemoras 7 illa preclara negocia
Quintilianus mihi comprobas 7 illa celeberrima prisco-
rum studia . Christus mihi declaras 7 illos sanctos mun-
dum illuminantes .

Terécio es tan enseñado q̄el sabecō
trabazer los gestos delos hombres .

*n̄ de excellentia terēij et
quo modo laudandus est.*

T Terencius est ita perdoctus vt omnium vultus noue-
rit exprimere . Terencius est summ⁹ orator vt omniū ho-
minū gestus facilliter sciat effingere . Terencius ita mo-
res hominū perdidicit vt omniū voces effingat .

yo me marauillo mucho desto.

Illud vehementissime admiro . Illud maximā me in
admiratiōē adducit . Illud non parua mihi affert admi-
rationē . Ex hoc non parua moueor admiratione . Illud
soleo plurimū demirari . Ex illo in maxima sum admira-
tione constitutus . Illud mihi permirū accidit . Illa eni
me tenet admiratio . In illā soleo admiratiōē incidere .

Tu me demandas en summa q̄ opi-
nion tengo dela republica .

Ad summā queris quid de republica sentiā . Caput sci-
re vis quis sit reipublice status . Effectum petis que mea
sit de republica voluntas .

Nos viuiriamos bien si cesar no
nos turbasse

Preclare vixeramus nisi cesar ociū nobis perturbasset .

f

IOptime nobis agebatur: nisi Sylla nobis trāquillita
tē incōmode vexasset. ffelicitē agebamus: nisi mitridates
nobis molestus insurrexisset.

Nosotros soliamos tener buen esta
do agora lo tenemos catiuo.

Solebamus habere pacem: nunc bello afficimur. So
lebamus libertatē possidere: nunc turpissima seruitute cō
primimur. Solebamus veritatē liberi possidere: nunc co
gimur debere mendacijs assentiri. **Diuisio.**

Leydas tus cartas todos ouieron
gran plazer.

Rectis tuis lris magna oīum congratulatio consecuta
est. Vris tuis auditis amplissima est bonoz approbatio
subsecuta. Explicata lraz tuarū snia incredibilis est oīus
officioz letitie plausus exortus.

Probemūz pro synonymis diuisio
nū que sequūtur.

Diuisiones rerum explicandarum. Aliquoti
ens vt experior quotidie ad dicendū maxiope
necessarie vident. Itā hee pfecto diuisiōes: tū
auditores dociles efficiant. tū etiā eosdē ita at
tentos ⁊ admonitos reddūt: vt q̄ necessarie rōnes ⁊ argu
mentatiōes cōsequā: eq̄ozi aio audire constituent: ⁊ eas
dilucid⁹ intelligāt. Earū igit diuisiōnū inuētiōes q̄sdā ex
grāmatice ptib⁹ ofonibus ordinatis deductis. Hic breuit
fū cōplexus: quas etsi paucas vtiles fortasse putabis.

Dezir te quales en tu negocio son fie
les q̄les traidores quales prōptos q̄les negligētes qua
les amigos ⁊ quales contrarios.

Explicatur igit fū q̄les in tuo negocio fuerūt fideles q̄

les pfidi: q̄les studiosi: quales negligētes: quales amici: ⁊
quales aduersarij.

Algora yo q̄era guardar la paz o ha-
zer guerra o hazer otra cosa soy obligado ysar de virtud.

Siue eni pacē seruare volum⁹: siue bellū exercere cōside-
remus: siue res alias curare studeam⁹: v̄tute vtendum est.

Si nosotros hazemos esto alcarenos
prouecho ⁊ honrra

Nō si effecerimus ⁊ honore cōparabim⁹ ⁊ cōmoditates
consequemur: ⁊ voluntati nostre satis faciemus.

Partitio per nomen substantiuū.

yoos mostrare quāto prouecho
q̄nta dlectaciō q̄nta trāq̄llidad cōseguiremos por la paz.

Nōstēda vobis igit̄ quātā cōmoditatē quātā oblectatio-
nē q̄ntaq; tranquillitatē ex pace sumus consecuti.

yo vos mostrare quātos daños
q̄ntos peligros q̄ntos miedos q̄ntas destrucciones nascē
por la guerra.

In medium igitur adducā q̄nta incōmoda: q̄nta pīcula:
quantos terrores: quantas destrucciones: quantas maloz
calamitates bella secum apportant.

Dos veres q̄les son buenos cibda-
danos q̄les negligētes q̄les auariētos q̄les rebolbedores
Nōgnoscetis igitur qui boni ciues fuerunt. Qui fuerūt
negligētes. qui fuerūt sordidi qui fuerūt seditiosi.

Si nosotros amamos la república
la honrra la dignidad la utilidad ⁊ gloria denemos traba-
jar mucho en esto.

f ij

Si républicā adamamus. Si honore desideramus. Si rem nobis gratissimā cupimus. Si ciuium salutē carā habemus. Si comoditatem appetimus. Si dignitatis gloriā adoptamus. In hoc plurimū elaborare debemus.

No te falesce para estudiar sin la voluntad.

No studiū enim bonarū artium complectendū preter voluntatem nihil deesse video. Neq; ingenium neq; preceptores neq; etatē neq; facultatem neq; alias res vllas necessarias.

Algunos aman la sciencia algunos las riquezas algunos los fechos de armas.

Apod alios virtus litterarū excolitur. Apud alios copia diuitiarū adamatur. Apud alios exercitiū disciplina exercetur.

Que sea emperador o que sea duque. o que sea principe. o sea señor. o sea de otra generaciō ha menester sabiduria.

Aut enī sit imperator. Aut rex. Aut dux. Aut princeps. Aut dominus. Aut cuiusmodi generis existat sapiētia indiget.

Partitio per nomen substantiuū.

Los hombres mudan su voluntad por muchas cosas.

Al homines enī voluntate immutantur. Alij beneficijs Alij honore. Alij amore. Alij iniurijs. Alij etate. Alij suspiratione. Alij fortuna.

Los quales o por odio o por inuidia
 o por ignoracia o por soberuia: siēpre dizē mal d' nosotro
 ¶ Qui vel ex odio: vel ex iuidia: vel ex ignorantia: vel ex
 arrogancia: vel ex procacitate: vel ex iniquitate: semper
 nobis detrahēre nituntur.

Delas quales sciencias la inuenciō
 la industria: la rason: el saber el consejo: la doctria: la hō
 rra: la dignitad: el valor: el looz: la fama: la gloria: te de
 urian incitar a estudiar.

¶ Quaru equidē scienciarū inuentio: industria: ratio: sa
 piencia: consiliū: eruditio: honor: dignitas: prestantia:
 laus: fama: gloria: te ad eas celebrandas vehēmentissi
 me incitare debent.

Yo dire de quatro cosas dela prudē
 cia: dela iusticia: fortaleza: tēperança del nuestro illustris
 simo principe.

¶ Dico igi de quattuor rebus de prudentia: de iusticia
 de fortitudine: de tēperancia: nri illustrissimi principis.

Partitio per nomen substantiuū.

Dos cosas me induzen a te auer
 de amar.

¶ Due enī res sunt q̄ me ad te amandū impellūt. Tria
 enī eē cōstat q̄ me admonēt vt te mihi carissimū habeā.

Quatuor. n. cās eē video q̄ merito adducūt vt tibi fauere
 dbeā l'beco oia me plimū adhortāt vt tuis rōnib⁹ inseruiā

Yo respondere a dos cartas tuyas.

¶ Duab⁹ eplis tuis respōdebo. Tribus tñ sentēcijs non
 assentior. Quatuor. opinionibus tuis acq̄esco. Multa

f. iij.

in tuis epistolis veralesse confirmo.

Dos cosas me hazen escreuir breue.

I Breuioze me due res faciunt. Verum tres cause ne longus sum me comouet. Sed conditiones quatuor ne rescribere potuerim me retardarunt.

yo te demando dos cosas señaladamente.

I Sed duo particulatim peto. Sed tria nominatam rogo quatuor sigillatim exopto.

yo mostare que el arte oratoria es muy vtil honrrable z necessaria.

I Ostendā igit oratoriā facultatem eē plurimū vtilez honorificam atqz necessariā.

yo prouare que tullio cō la su eloquētia h̄zo grandes prouechos ala republica z gran vtilidad a toda la h̄uana generacō z alcanço pperua gloria.
I Probat^{ur} igit sum marcū ciceronē ex eius eloquentia magnā sui reipublice comoditatē attulisse. Amplissimas omnibus posteris emolimenti oportunitatē reliquisse Et immortalitatem sibi laudis gloriāz comparasse.

yo vos prouare en aqueste fecho malo auer sido muchos enemigos muchos dañadores muchos culpantes z muchos consencientes.

I Planū igit vobis faciam in hoc maleficio multos fuisse inimicos: multos corruptores: multos nocentes: multosqz consentientes.

yo lo querria por muchas cosas.

I Adultis de causis vellem. Pluribus ex rebus exopta-

rem. In his oibus rationibus que tibi dicam cuperem.

En la hora yo pense muchas cosas.

¶ Ibi ego multa simul cogitavi. Tunc ego varia mecum pertractavi. Tunc ego diversis cogitationibus animo distrahebar. Tunc ego multa excogitare coactus sum.

Muchas cosas estan en tu carta dignas de reprehension.

¶ Multa enim sunt in tuis epistolis irridenda. Plerumque enim sunt inania a te dicta complura sunt in tuis reprehendenda.

Muchas cosas en este fecho me vienen ala memoria.

¶ In hac causa multa mihi veniunt in mentem. In his enim rebus multa animum meum exagitant. In hoc enim negotio cogor exagitari. In hac enim controuersia varia mihi cogitanti succedunt.

yo veo ser contraria la opinion de los hombres.

¶ Civium enim romanorum varias esse opiniones intelligo. Omnium senatorum voluntates multiplices esse conspicio. Omnium doctorum diversas sententias esse video.

¶ Partitio per nomen adiectivum.

Tullio dice a questo en muchas palabras.

Licero hoc logo finde pertractavit cicero hoc multiplici petitione disputavit. cicero hoc magis per pugnatione consecutus est.

Y muchas razones para conservar nuestro amor

¶ In nostro amore colendo habeo causas plurimas. In no
f. iiii

fra beniuolentia conseruanda rationes cōplures interce-
dunt. In nostra familiaritate cōplectenda permulte sunt
cōditiones.

**Delas quales cosas muchas perte-
nescen a nos muchas ala republica z muchas a los otros
todos.**

¶ De quibus multa ad nos ipsos multa ad reipublicas
multa etiā ad ceteros omnes pertinent.

¶ Partitio per nomen adiectiuū.

**Nos otros parte por las tus virtu-
des parte por el amor que nos tienes z pte por los tus me-
recimientos te amamos mucho.**

¶ Nos enī tū propter insignes virtutes: tū ppter eximiū
tuū erga nos amorē: tum etiā ppter maxīma tua ī nos
officia te mirifice diligimus.

**Los quales parte por alcanzar hon-
rra z virtud z parte por apartar la verguença no deuen re-
bular esso.**

¶ Qui ptiz p honore cōparādo. ptiz p vtute celebrāda. p-
tiz etiā pro ignominia euitāda: hoc refutare nō debent.

**Los quales enemigos parte por po-
cas fuerças parte por poco coraçon z parte por miedo no
quieren tentar nos: o acometer nos.**

¶ Qui profecto inimici partim imbecillitate: partiz igna-
uia: partim timore nos tentare non audent.

¶ Partitio per nomen substantiuū.

Ninguna destas cosas me plaze.
¶ Vaz enī rationū nulli prorsus assentior. Vaz enī

255
causarū nulla videt esse consentanea. Iharū trūm senten-
tiarum nullam approbabo.

Es de menester que yo baga vna
destas cosas.

I' Ihorum enī tuorū negociorū alterum vti facias; necesse est
Iharum trū causarū vnā penitus sustineā oportet. Iboz
oium vnū eligam necessitas postulat.

Eneste fecho es vn cierto remedio.

In hac nra prouersia ē qdā certū vt rē. In hac nra cā a-
lia est agēdi rō subeūda. In hac re nra alia est cōsiliū deli-
beratio suscipiēda. In hoc nro negocio aliud ē excoḡitādū

Delos quales ninguno deo ser fiel.

I' Quorū nemo est nobis constans. Quorū neminē nobis
fidē amicū eē video. Quorū neminē recta fide vti possim.

Yo no deo de aquestas cosas qual
me sea mas grata.

I' Ihorū vter mihi sit acceptior non decerno. Ihorū vtrius
potius abundare velim mihi incertū est. non facile dixerī
Ihorū vtri magis attribuā nō dijudico. Ihorū vtrū potius
velim mihi incertū est. Iboz vtz potius desiderem non fa-
cilis est mihi deliberatio.

Yo no se qual de aquestos me des
plaze mas.

I' Ihorū quis mihi magis sit exosus setis aperte nō cōstat
Ihorū cuius victa maiora sint clarissime intelligēdū. Ibo-
rū quē magis imitari debeam? satis viderim? Iboz quē
maiori odio pseḡmur liquide patet. Ihorū a quo magis
abhorrere debeamus manifeste monemur.

Qual de aquestos sea virtuoso ⁊

qual sea vicioso bien se puede conoser .

Ilhoꝝ eni q̄s virtute sit p̄ditus ⁊ q̄s vicijs voluptatis satis intelligi p̄t. Ihoꝝ cuius cōsiliū sit officiosū ⁊ cuius sit p̄nciosū clarissimū est. Ihoꝝ cui recta sit fides adhibenda ⁊ cui nihil sit credendū nō dubiū est. Ihoꝝ quez magis seq̄ ⁊ que effugere debeamus nobis est notū. Ihoꝝ at quo vti ⁊ quo carere nobis liceat: nostri cōsiliū est.

Delos quales el vno ha de ser mucho loado el otro ha de ser mucho vituperado .

IQuoz aut̄ alter plurimū laudādo est: alter vehemētissime vituperando. Quoz alterius maxia est prudētia: alterius aut̄ maxia ignorātia ⁊ iniusticia. Quoz alteri sūma ē iusticie laus attribuēda: alteri sūma iniquitas ⁊ vituperatio impingitur. Quozū alterū laude maxia psequimur alterus sūma ignominia infectamur.

Partitio per nomen participiū .

Delos quales el vno nos quiere biē ⁊ el otro mal.

IQuorum ab altero diligimur ab altero acriter odimur. Ihoꝝ vnus vituperando est: alius vero sūmis laudib⁹ excolendus. Ihoꝝ vnus virtutes desiderande sunt: alterius vero scelera sunt effugiēda. Ihoꝝ vni apertissime suffragari debemus. alteri liquide ininncari. Ihoc vnū semp odio habere debemus: alterum colere monemur. Ihoꝝum vno odio quotidie letari adhortamur: alio vero nunq̄ vti licet.

Estos son dignos que al vno bagas consuly al otro senadoz .

Illi pfecto digni sunt quoz alteri cōsulatū alteri senatū plebis cōmittas. Illi vero satis valent quozū alteri pcurā alteri exercitus credi possit.

Estos non son dignos de gouernar alguna cosa.

Illi pfecto indigni sunt quorum alteri diuerticulus alteri taberna cōmittatur. Illi quidem nullo modo valēt quorum alteri balnea alteri tenebrarum custodia permittitur.

Delos quales ninguno es nuestro amigo.

I Quorum neuter est nobis beniuolus. Quorū neutrius nunquā sum futurus amicus. Quoz neutri me familiarē adiungā. Quoz neutrū nobis fidū esse video. Quorum neutro vsurus sum.

Delos quales ninguno estudia.

I Quoz nullus virtutū studijs inuigilat. Quoz nullius video in studendo diligentia. Quoz nulli studijs inuigilanti nō adherere possius. Quoz nullū operā studio adhibētes cōspicio. Quoz nullo egregijs bonaz artū studijs pōito vti non possum.

Si ello fuessea escoger yo querria mas el ser que el parescer.

I Quorum si alterutrz eligendum malo esse quam videri. Quorū alterius copia sit habenda virtutes potius quam fortunas eligerem. Quorum si alterutri adherendum sit. officiosis potius quam inertibus me adiungā. Quorum si alterutruz sequi debeamus pacem potius quam bella

sequamur Quoz si alterutro se vti necessesse sit libertas potius q̃ incerta fortuna eligenda est.

De los quales cada vno me deleyta mucho.

Quozñ vterq; plurimū me delectat. Quozñ vtriusq; virtutes admodū semper amauī. Quoz vtriq; me libenter adhereo. Quozñ vtrumq; libentissime sequor. Quorum vtroq; vtor sepenumero.

Estas dos cosas pertenescen a mí de hazer por ti.

¶ Vtrūq; meū esse puto vt ab hīs rebus te tueri debeā. Et quid pro me feceris defendā. Vtrum meū esse dixi vt quid agere deberes monerē: et quid cōstitueres sustineres Vtrum meum eē existimo vt et te vnice diligā et mutuis tibi beneficijs correspondeā.

Si yo no mostrare pedro ser culpante por la vida por los testimonios por el manifesto maleficio yo quiero llevar toda la pena.

¶ Nisi dodij nocentem vitā demonstrauero. Nisi apertissima delicti maleficia declarauero. Nisi testes probatissimos adduxero. Nisi apertissime maleficium patefecero oīum maxime pene me subijcio.

Dos otros pues entēderes lucio catilina hauer ēpecido a muchos. auer dicho mal d̃ muchos auer auído inuidia de muchos et auer engañado a muchos
¶ Clarissime igit̃ intelligetis lucium Catelinā multis no-
cuisse. multis inuidisse. multis fidē prestitam fregisse.

En este hecho yo he oydo. yo he en-

tendido. yo he visto. yo he comprehendido. yo he palpado
muchas cosas las quales yo vos dire.

¶ Quo in genere multa audiui. Multa intellexi. Multa
vidi. Multa cōprehendi. Multa cognoui. Multa pal-
pauī que vobis declarabo.

Partitio per verbum

**Tu veras que cosas son fechas en la
libdad. quales son fechas de fuera 2 que constitució se ha
ordenado para la deuer guardar.**

¶ Percipies igit̃ q̃ sunt in vrbe gesta que foris sunt admi-
nistrata. Quod senatus consultū sit cōstitutū observādū.

¶ Dues yo escreuire en suma.

¶ Scribā ergo sūmatim. Dicā ergo particulatim. Narra-
bo ergo cōpendiose.

**yo respondere por orden a tus car-
tas como la cosa lo requiere.**

¶ Vris tuis vt res postulat ordine respōdebo. Vroni tue
vt cā requirit particulatim rescribā. Disputationi tue vt
argumētoꝝ rō deposcit: opinionē meā declarabo.

Partitio p participiū 2 aduerbiū.

**Primeramente tengo de dezir dela
paz. despues dī estudio despues delas costūbres y juncto
dela republica.**

¶ Primo de pace dictur̃ sū: deinde d̃ studijs: deinceps de
moribus: cōtinuo de republica: tū de priuata cōmoditate
ciuiū: postea de religione: postremo de immortalitate aīarū
vna cū salute oīum nostrū.

Confirmatio.

Prohemium p synonimis cōfirma tionum.

Quāq̃ pitissime mi iobes cū intentionē tuā narrādo explicaueri. Atq; quot modis ⁊ q̃b' reb' eā pbatur' sis auditores admoueris satis in mentē tibi venire possit: q̃b' rōibus ⁊ argumētatiōib' ppositiōes tuas cōfirmare debeas: vt tū id facili' cōsequi possis aliq's tibi vias inueniēdaz cōfirmationū in mediū adduci. De q̃b' q̃ tibi cōducere arbitraberis eas vsui tuo adiungere poteris. Quas vō deficere pnotabis eas accuratissimo ingenio tuo pere ⁊ celeberrima: q̃ dā eloquētia cōficere poteris. Qd ⁊ cōmodissime ⁊ copiosissime qdē poteris efficere. Noui. n. te tantū vl' industria vel doctrina vel dicendi exercitatiōe valere vt qdcunq; tibi ex eloquentia collibuerit cum voles consequeris.

yo no dubde iamas quanto tu me amasses.

Nulla vnq̃ fuit dubitatio. Nulla vnq̃ ex parte hesitauit. Quāta me semp beniuolentia complexus fueris. Nūq̃ mihi anim' indubio fuerat quin a te plurimū diligar. Tua enī erga me amoris vi ⁊ amicitie coniectio testibus non indiguit.

**El nuestro amor se cōfirma cada
dia mas.**

Amor enim noster confirmatur indies vehementius. Nostra pfecto beniuolentie coniunctio maiores indies vires suscepit. Nostra quidez amicitia quotidie magis exangescit. Nostra vero vnitatis colligatio maius indies recepit incrementum.

La nuesta amistad es tanto que ia-
mas se podra perder.

¶ Amicitia eni nostra eo puenit vt nullā mutationē vnq̃
hac nostra hoim etate habitura esse videat. Amicitia q̃des
nostra ad tantū beniuolentie cumulum peruenit quod ei
nulla posset accedere calamitas. Nostra profecto familia-
ritas tā optimis beniuolentie fundamētis stabilita est vt
nūquā labefactari possit.

Esto ten por cierto que no ay nadi a
quien quiera mas que a ti.

¶ Hoc velim ratum habeas. Meminē eē qui maioria me
q̃m tu beniuolentia complectatur. Habeo eni quē magis
te diligā neminē. Nemo est eni cui maiorem q̃ tibi amore
magnitudinē prestare constituerim.

¶ Parentela amoris.

La nuesta amistad es tan grande q̃
yo no creeria que mas pudiesse crescer.

¶ Tantū amoris ad beniuolentiā nostrā accessit vt mira-
rer augendi locū fuisse. Tantū eni est suauitatis ad nrām
familiaritatē vt cōiunctionē nostrā plurimū adauctā esse
intelligā. Tātū eni cōiūctōis ad nostrā cōsuetudinē addu-
ctū est vt nunc videar te amare antea dilexisse.

Allende el grandissimo amor q̃ me
tienes me has fecho grandes honrras.

¶ Ad maximū enim tuum erga me amorem accedit etia
amplissima tua liberalitas. Ad eam enim vetuste nostre
familiaritatis coniunctionem accessit quedam tua sin-
gularis charitas qua me meosq̃ omnes cōplexus es. Ad

amplissimā enī tuorū in me officiorū magnitudinē multe
alie bonorū accessiones intercesserūt.

**El verdadero amor no se puede biē
cognoscer si no heziessē primero la experiēcia.**

¶ Non enī facile dijudicatur verus amor nisi aliquod tā
quā ex auro experimentū visum fuerit. Non enī recte co
gnosci possit vera beniuolētia ; nisi experiēcia fuerit cō
probata. Non equidez potest verus amicus assimulto in
ternosci nisi prius re ipsa diligenter expertus fuerit.

**El nuestro antiguo amor requiere q̃
yo haga esto.**

¶ Hoc enī vt faciā nrī amoris vetustas depostulat. Hoc
enī vt curez tua erga me officia demerentur. Quod vt fa
ciam amplissime tue virtutes acquirunt.

¶ Parentela amoris.

**Tu hazes cosa digna d̃la nuesta
amistad. rē.**

¶ ffacis enī rem esse amicitie nostre condignā. ffacis enī
alienū nil a nostra beniuolēcia. ffacis enī rē vtriqz no
strum admodum ydoneā. ffacis profecto rem memorem
nostre coniuccionis.

Tu hazes aquello que deues.

¶ ffacis enī quod te decet. ffacis enī quod te conue
nit. ffacis tibi rem te dignam.

**Tu deues ser de aquesta opinion
a cerca de mi.**

¶ Hoc enī animo esse debes. Hoc profecto voluntate
me debes cōplecti. Hoc opinione mihi fauere debes.

Est me es muy prouechoso.

Il hoc ego mihi semper conducere existimaui. Il hoc est mihi plurimū conducibile. Il hoc mihi plurimū accommodari videtur. Il hec enim res maximo mihi fiat emolimēto. Il hoc equidem maximū mihi afferat adiumentū. Il res enī ista rationibus meis est maximopere conducibilis. Il hoc enī ad rationes meas constabilendas vehementer pertinere video.

Todo el mi estado cuela o esta en isto

In hac enim re omnia mea posita esse decreui. In hoc enim mihi sunt omnia. In hoc spes omnes collocaui. Si hoc mihi aio eris existimabo patrimonium meum esse optime constitutum.

Sempronio es vno delos mis intimos amigos.

I Est enī sempronius ex meis intimis amicis. Est enim Ventulus meo in amore repositus. Est enī Licero in intimis mee beniuolentie diuitijs optime repositus. Est equē de Terencius in intima mei amoris pre collocatus.

Tu no podrias auer hecho cosa mas graciosa.

I Nihil enī a te fieri potuit iocundius. Nihil tua diligentia accidit amabilius. Il res enī maiori amore a te curari nō potuisset. Il maiorē enī beniuolētiā in agenda cā mea mihi prestare nō potuisses. Il nō potuisset cā mea a te agi beniuolētius. Nihil enī fieri potuit iocundius.

No me podria venir cosa mas de seada.

g

Non mihi certe res optatior obtingere non potuisset. Res enim mihi gratior euenire non desiderasses. Nichil enim mihi acceptius ex omnibus humanis rebus exoptassem.

Officiū utilitatis.

Yo querria esto mas presto con efecto que no con las palabras.

Il hoc enim fieri melius quam dici volo. Hoc profecto melius quam scribi desidero. Hoc equidem transigi potius quam verbis fieri cupio.

Officio prudentie.

Tu no podrias auer pensado cosa mas prouechosa.

Nullus enim erit deliberandi locus ac opinione utilior. Nemo enim poterit hoc homini nobis oportunior esse. Nulla erit profecto hac virtute prestantior. Nullum erit consilium hac deliberatione commodius. Nichil certe reperit hoc negotio conducibilius.

Tu has hecho aquellas cosas que mucho valen.

Nam ea cogitasti que multum ponderant. Nam ea prescripsisti que multum valent. Nam ea constituisti que plurimum possunt. Nam ea curasti que maximopere conducunt. Nam ea fecisti que vehemetissime comprobari debent. Nam ea transigesti que rationibus nostris se accommodant.

Officia prudentie

Yo desseo hazer todas las cosas que tu quieres.

Sed id quidem facere cupio que tu mihi imperas. Omnia

profecto curare volo que te velle existimabo. Omnia certe te agere desidero que tibi concedere arbitror. *Q*uia suz libe ter suscepturus que tu mihi imponas. *S*faciã eni oia sedu lo te velle sciam.

Ten esto que no menos hare por tu honrra que tu mismo.

*I*l hoc profecto velim existimes me nō minus de tua esti matione laborare q̃ tu ipse de eadē. hoc equidē tibi veliz psuadeas honore tuū nō mihi min⁹ q̃ tibi carissimū esse. *V*elim hoc credas nō minori cura velle tuis laudibus q̃ meis fauere. *I* hoc ratū habeas me nō minori voluptate tu is rōnibus quā meis bene consultū ire desiderare.

Tu me ternas siempre favorable.

*P*erpetuū enim me tui defensoreū es habiturus. *S*faci limū equidē me tue laudis amplificatore semper habebis. *A*rdentissimū profecto me tue virtutis cultore semper fo re conspicias.

*O*fficia virtutis.

Quienes mas diligente que tullio.

*Q*uis eni in agēdo est magis diligēs quā cicero. *Q*uis est eni in negocijs magis curiosus quā *L*icero. *Q*uis est eni in tractandis rebus minus impiger q̃ *L*icero.

Yo no solamente te auria visitado

con cartas mas enbultorio dellas.

*N*ō eni eplis sed voluminib⁹ te lacefissē. *N*ō. n. solū lris s; fasciculis te replebo. *N*ō eqdē lris tm s; libell⁹ te ictare.

Es ami mas facil de responder alas

g ij

tus cartas que prouocar te con las mías

Iffacilius eniz est mihi litteris tuis respondere q̄ te litteris meis prouocare. Ego quidez tibi leuis respondere possem q̄ litteris te meis incitarem. Iffacilior eniz est labor tibi scribere q̄ quid tibi prius scribere inuenire. **N**on eniz tam grauitur laboro vt tuis respondeam litteris q̄ defatigare meis te litteris visitare.

Officia diligentie.

yo no he fecho tardanca alguna en aprouechar te.

Nunq̄ ego cunctatus sum neq̄ cunctabor dum tibi prosum. **N**on eniz de marceo dum mihi res tuas curare contingit. **N**ullam equidem moram pati possem cum me tibi accōmodare debeo. **N**ulla profecto intercedit negligentia cum tue res operam meam desiderant.

Nos otros hauemos hecho por ti gran diligentia.

Est eniz a nobis pro te maxima adhibita diligentia. **S**umma equidem pro rebus tuis curas adhibemus. **N**ihil eni pro tua causa est a nobis pretermisum. **O**mnia quidem pro ratiōibus tuis officia prestitimus que ab officiosissimis prestari potuissent.

ya yo he puesto gran fundamento en tu negocio.

Et iam in re tua fundamentū misi maximū. **E**t iam in causa rem stabiliui cōmodam. **E**t iam in negotio spem bonam consecutus sum.

yo he defendido tu honrra con palabras 7 con fechos.

¶ Honorē enī tuū ⁊ verbis ⁊ rebus quibuscūq; potui
libenter exornavi. Dignitatē enī tuā et oratione et ope
re omni quantū in me fuerit tuebor. Totas equidez rati-
ones tuas viribus oībus suscipiam defendendas.

yo lo tengo mucho en cargo.

¶ Mihi enī maxime cure est. Est enī plurimū mihi cor-
di. Nil enī est qđ curem diligentius.

¶ Officia diligentie.

Tu me has fecho muchas honrras
en muchas maneras.

¶ Innumerabilia sunt tua in me officia domestica exter-
na in republica in re priuata in studijs et ceteris actioni-
bus. Complura profecto fuerunt semper tua in me stu-
dia laboris diligentie actionis vigilantie: immortaliaq;
tui erga me semper extiterūt virtutes beniuolentia consi-
lij admonitionis doctrine amoris adhortationis volun-
tatis desiderij.

yo así por tu merescimiento como
por nuestra amistad soy obligado hazer aquesto.

¶ Hoc enī tum tue dignitati tum etiam nostre beniuo-
lentie me debere diiudico. Hoc enī tum tuorū in me li-
beralitati tū etiam tue pīti in me beneficentie me debere
profiteor. Hoc enī tum tuorū virtutibus: tum etiā tuis
officijs attribuo

yo me recuerdo ptinua mēte de tus
beneficios.

¶ Dies enī atq; noctes tua in me officia ante oculos ver-
santur. Continua enī memoria immortalia tua in me be-

¶ ij

neſicia cōplector. Tua enī in me beniuolentia nunquā mī
hī a memoria diſcedit. Que tua in me merita cōtulīſti nū
quā mīhī ex animo delabuntur.

Officia gratitudinis.

Que aqueſto por cierto.

¶ Hoc enī ſic habeto. hoc tibi pſuadeas velīz. hoc ſcito er
modi. De quo ſic velīz exiſtīmes. De quo ſic velīz ſtatuas
hoc enī eſtīmes velīz. Breuiter ſic habeto. hoc enī ſic ra
tū habeas. hoc enī velīz ita habeas exploratū. hoc explora
tū habeas velīz. Anū hoc ſic habeto. Spez habeas firmīſ
ſimā: Crede enī hoc mīhī. hoc enī memorie manda.

Officia prudentie ⁊ cognitionis.

Nos creemos a ti ſolo.

¶ Tibi vni credimus. Tibi ſoli fidē pſtam? Tibi vni nos
atqz noſtra cōmittimus

yo ſe eſto de cierto.

¶ Illud quidē ſcio. Tātū dico. Illud enī nō dubito. Illud
aperte audeo profiteri. Illud proſecto confirmare poſſuīz
hoc tñ vere dicam. Illud dicā vt ſentio.

yo veo que la coſa ſera aſí.

¶ Ego enī video hoc plane fore. Ego enī aspicio hec eſſe
futura. Ego enī ſic cōiecto Ego enī equidē hoc auguroz
Ego tibi hoc confirmo. Ego enī hoc tibi polliceor. Ego
enī hoc tibi profiteor.

Quando verna de fecho.

¶ Lū id vſu acciderit. Lum id vſu euenerit. Lū oportuni
tas requirer.

Esta cosa es clara.

¶ Hoc enī clarū est. hoc enī certū est. Nō equidē dubiū est. Nulla enī de hoc est dubitatio. Exploratū est. Manifestū est. Liquidū est. Expeditū est. In mediū adductū est. In oculis oīum positū ē. Vīb' palā est. Memini est dubiū. Nulla de hac re cōtrouersia est. hoc enī oīb' cōstat. hoc vnicuiq; apparet. hoc milib' planū est. Illud planū est oībus. Tantū dico. Tantū scribo. Tantū affirmo.

¶ Officio prudentie.

yo se bien.

¶ Non enī me fallit. Non enī me preterit. Nō equidē me fugit. nō enī sum ignarus. nō equidē sū nescius. nō equidē suz de hoc imprudēs. non enī clām est. Satis enī intellico. Optime quidē cerno. Biligenter enī animaduerto. Clarissime quidē perspicio.

La cosa es así.

¶ Sic enī res se habet. Sic eā eē cōstat. Sic enī res habetur. Sic enī dicī. Sic equidē ferī. Sic enī vidē. hoc videre licet.

¶ Officia prudentie.

Lomo yo deuo.

¶ Et debeo. Et par est. Et ius postulat. Et tūc ipso. neq; enī iniuria. neq; sine cā. Jure presertim. Et tua in me merita depostulant. Et nostra beniuolentia requirit. Et mee virtutes demerite sunt.

Lomola cosa requiere

¶ Et res depostulat. Et negociū reqrit. Et cā desiderat. Et rō deposcit. Et casus exigit. Et conditio expetit. Et fortuna adhortat. Et accessio administrabit. vt fors cadit

g iij

Non sine causa.

¶ Neq3 eni iniuria. Neq3 eni sine causa. Neq3 eni immerito. Neq3 eni mirū est.

Es demenester

¶ Opus eni est. Neceſſe est equidē. neceſſitas eni postulat neq3 eni imerito. neq3 mirū est.

Officia gratitudinis.

Ello se haze porti.

¶ Res equidē tua agitur. Tuū eni negociū agitur. Tuus eni est onus. Tuū eni est officiū.

Eſta coſa eſ clara.

¶ Hec eni res nullā habet dubitationē. Hoc eni negocius nullam habet difficultatē. Hec. n. cā nullū pene laborem deſiderat.

Non eſ coſa alguna q̄ por diligencia no ſe haga.

¶ Nihil eſt eni q̄ ſtudio ⁊ diligētia fieri nō poſſit. nihil. n. eſt q̄ non poſſit beniuolentia confici. nihil eni eſt qđ ver⁹ amor non iubeat efficere. nihil. eni proſecto quod debita opera perfici non poſſit.

Yo hare lo que tu querras.

¶ Adorē pfecto tibi ſemp geſſero. Tibi eni ſemp obſequētiſſimus fuero. Tibi eni ſemp obtēperabo. A pceptis tuis nūqm̄ diſcedā. nullā vnquā admonitionē tuā recusabo.

Si tu me quiſieſſes fauoreſcer.

¶ Si mihi fauere volueris. Si tuū mihi officiū preſtare cōſtitueris. Si tuū mihi auxiliū preſtiteris. Si te mihi ac

comodaueris.

Officia gratitudinis et diligencie.

La nuestra opinion es de ser loada
de todo hombre.

¶ Est enim consilium nostrum ab oibus approbandū. Quod fecimus extimam⁹ ab oibus debere cōprobari. Quod egimus vere laudandū est. Quod a nobis dictum est rectum esse putamus. Que a nobis gesta sunt omni vicio carere videntur.

yo veo bien q̃ gloria pertenesce a mí

¶ Video enim quid me intersit. non enim me fugit quid mihi conueniat. Satis enim scio qđ me deceat. nō enim me preterit quid mihi conducat.

La mi opiniō me plazecada día mas

¶ Ego enim mei consilij maiorē indies fructum et voluptatem capio. Adēū enim cōsiliū quotidie magis est mihi cōducibile. Ad ea deliberandi ratio indies mihi accōmodari videt. Hoc enim meū cōsiliū melius indies rationib⁹ meis consulere videtur.

Este era el mi pensamiento.

¶ Illec. n. mea fuerit cōiectura. fateor enim hāc meā fuisse p̃noscationē. Hoc enim semp fore existimauerā.

¶ Officia prudentie et cognitionis.

Estomeba mucho plazido.

¶ Hoc enim pr̃sus valde placet. Hoc. n. me plurimū dlectat. Hoc. n. mihi admodū est gratissimū. Hoc. n. mihi accidit admodū iocundissimū. Hoc enim mihi semper fuit valde optatissimū. hoc profecto est mihi maximopere acceptatissimū. hoc est mihi in optatis reponendū.

¶ Officia desiderij.

**Yo no podria dezir quanto d'sseo de
satisfazer te.**

¶ Incredible est mihi quantopere tibi cupiā satisfacere.
Nō enī tibi posses psuadere quanta afficioꝝ voluptate ti-
bi satisfaciēdi. Vix enī credere posset quāti cupiā virū me
tibi gratissimū demonstrare.

**Yo he gran desseo que nos estemos
sin cuydado :**

¶ Cupio nullā timoris curā nobis residere. Desidero plu-
rimū nullā dubitationis molestiā remanere Cupio nullā
residuā sollicitudinē nobis inherere.

¶ Officia desiderij.

**Tu deues hazer toda cosa por looz 7
por gloria.**

¶ Omnia profecto sunt tibi sustinenda vt laudem 7 glori-
am tibi compares. Nihil est quod pro laude 7 gloria nō li-
bentissime facere debeas. nihil enim equidē est quod non
pro tui nominis extimatione 7 gloria comparāda debeas
faciliter sustinere. Nihil ē profecto tam difficile quod nō
tibi, p̄ honore etiā facillimū videri debeat.

**Tu deuias bauer en ti tal ánimo
qual en ti se requiere.**

¶ Sed tuū illum animum fac adhibeas quo te esse opor-
tet. Sed eū te fac p̄beas quem te virtutes esse volunt. S;̄
tui eundem fac consistas: quem optime tue vite ratio me-
rito esse iubet.

¶ Officia adhortationis.

yo no dubdo de tu diligentia.

Nō enī dubito te dare operam. Nō equidē dubito te curare. Nō dubito te istare. Nō enī dubito te inuigilare.

Mira la dignidad de nuestro estado

Circūspice oēs ratiōes mee cause. Cōsidera omia menbra nostri status. Speculeris oēs vires nostre facultatis

Officia adhortationis et monitionis.

No ballaras parte alguna que no

sea quebrada.

Nullā profecto partes reperies q̄ non sit confracta. nul-

lum enī nostrum conspicies quod non sit debilitatum

Nullū equidē locū videbis qui nō sit cōqnasatus.

Es tanta la opinion delas tus virtu-

des que tu deues hazer esto.

Tanta enī est virtutū tuarum existimatio vt hoc face-

re debeas. Tanta enī est animi tui expectatio vt curare

tenearis. Tanta est quidem tue probitatis spes vt agere

velle debeas.

Officia adhortationis et admonitiōis.

La honrra verdadera no se alcanca

por palabras mas por hechos.

Is enī verus honos videri solet qui nō ex verbis sed

ex rebus ipsis nascitur. Ea quidem vera gloria haberi

solet que ex salute reipublice fieri solet. Ea profecto est so-

lida nois existimatio que a summis virtutibus deducta ē

Alquel es verdadero loz q̄ procede

delos hombres.

de los hombres loados.

Illa quidez est iocunda laus q̄ a viris laudatis proficiscitur. Ea est profecto suauissima laus que a viris celeberrimis profertur. Ea est quidem firmissima laus que ab his celebratur qui in maxima laude vixerunt.

Todos te aman mucho.

I Admirabilis est eni quedā tui nominis charitas. Singulis est enim omnium cuius in te amor. Incredibilis est equidez vniuerse civitatis in te benivolentia. Summa ē profecto omnium bonorum in te fides. Virtus laudis.

Tullio es nascido para hazer algũa cosa de bien.

ILicero quidez natus est ad agendum semper aliquid viro dignum. Licero enim vita admetuens natus esse videtur. Licero ea natus est conditioe vt nihil nisi qd rectum curet.

Tullio no haria sino cosa virtuosa.

ILicero. n. is vir ē. vt nec nisi qd rectum sit cogitet. Licero ea est ratione constitutus vt honestum semper exquirat. Licero is semp fuit vir vt ab officio nunqz deduci possit.

Tullio ayuda a todo por su virtud.

Ibijs enim virtutibus prestat cicero que plurimum humano generi profunt. his enim rebus superior est. Licero q̄ sunt oibus delectabiles. his enim facultatibus prestat Licero que sunt oibus conducibiles.

No ay cosa q̄ te sea de mayor fructo quanto es la virtud.

INihil est quod tibi maioris fructus esse possit q̄ virtus.

Nulla res est q̄ maiorē tibi gloriā allatura sit quā virtus
Nullā posses disciplinā cōsequi ex q̄ maiorē noī existima
tionē tibi cōparare posses. Nihil equidē ex oībus hūanīs
rebus curare posses quod vīr tute preclarius habere. Nihil
qd̄ maiorē tibi oblectationē afferre posset q̄ virtus.

Ninguna cosa es mas conuiniente
ala vida delos hōbres.

Nihil enī est hoc aptius hōīz vite. Nihil enī hoc ad be
neuēdū accōmodatius. Nihil est profecto quod huma
no generi magis conducat. Nihil enī est: de quo maiores
hōīes cōmoditatē consequantur. Laus virtutis.

Ninguna cosa es de mas valor que
la virtud.

Nihil est enī virtute formosius. Nihil est enī virtute ama
bilius. nihil est virtute pulcrius. nihil est virtute p̄stabili
us. nihil est enī probitate prestantius.

Laus virtutis.

Para biuir bienauenturadamente
aproueche el bien obrar.

Bñ. n. sentire satis ē ad bñ viuēdū. Recte qd̄ facere pli
mū valet ad beate viuēdū. Officiose viuere felicitati p̄fert

Si las tus virtudes valieren tu con
seguiras la tu dignidad.

Si enī virtutes valebunt dignitatē tuā obtinebis. Si
virtus aliqñ est locū habitura tu eris in sup̄mis. Si virt?
vllā vnq̄ est receptura facultatē p̄stantissimū locū digni
tatis obtinebis.

Si la patria ouiere buē estado tu po

dras vsar las tus virtudes.

Si respublica respirauerit virtutibus quidem tuis te frui licebit. Si ciuitatis status fuerit recreatus tua virt^{us} elucescet. Si cōmunis salus vires susceperit tua virtus ē etiam plurimū valitura .

**La tu venida sera grata a todo
hombre.**

Aduentus enīz tuus carus erit oībus . Summo enīz desiderio ab oībus expectaris. Tua enīz ad nos profectio amplissimā tibi laudem comparabit. Laus virtutis.

**Todos los hombres prudētes loan
este fecho.**

Omnes enīz viri prudentes hoc factū probant . Dēs profecto qui de virtutib^{us} recte sentiunt hec laudant. Dēs equidem qui recte sapiunt hoc affirmant.

**Todas las cosas que tu escriues son
muy verdaderas.**

Omnes equidez condictionses quas scripsisti probabiles existunt . Omnes cause quas cōmemoras iustissime sunt . Que mihi narraasti ita dicis constare vident^{ur} . Que mihi per tabellarios ⁊ nuncios significasti: vera esse cognoui . Dēs enī rōnes q̄s declarasti sūt oīb^{us} cōprobate.

Yo cōfieso la tu opiniō ser v̄dadera.

Ssateor enīz opintonē tuā esse verā. Assentior equidem tuā sentētiāz esse rectā. Lōcedo enīz institutionē tuāz eē laudabilem .

**Si estas cosas son así nos pode-
mos bien esperar el restante.**

¶ Ibec si ita sint cetera erunt faciliora. Quod si hec vera sint de reliquis optime sperandū. Ibec si certa predicant cetera meliora consequentur.

Sepas que yo te estimo mas que a los otros.

¶ Volo enīz hoc te scire nullius auctoritatē apud me tantum valere quantū tuā. Volo hoc te fugere neminē esse cuius voluntas magis apud me valeat. Hoc velim ratus habeas me nullius amoris magis q̄z tuo amore moueri posse.

Virtus fidei et spei.

La tu voluntad me es grata mas que todas las cosas.

¶ Nihil. n. ē mihi tua inst. tutiōe gratius. Nihil est pfecto tua mihi voluntate iocundius. Nihil est equidez tua mihi familiaritate suauius. Nihil ē enīz tua mihi vita cari⁹. Nihil est enīz tua mihi virtute carius.

Tu puedes hazer aquesto.

¶ Potes enī hoc comodissime agere. Est enīz in tua potestate. In hoc perficiendo idoneā habes facultatē.

yo se que tu puedes si quieres por mi amor.

¶ Nō enī te velle min⁹ q̄ posse mihi exploratū ē. neqz enī tu min⁹ hec mea cā vis quā facere possis.

Virtus fidei ⁊ spei.

yo esto firme en aquel proposito que solia.

¶ Adhuc in hac sū snia. Maneo adhuc in hac voluntate pristina adhuc pstitutionē r̄tineo Instituta adhuc opini

onē obseruo. Adhuc in instituto pposito firm⁹ sum. Ego
is sum qui antea esse solebā. Adhuc sū in deliberata snia
constitutus. Aldea enī opinio indies magis confirmat.
Aldea quidem institutio oībus in rebus constans semp
reperitur. Aldea enī voluntas in officio semper perma-
nebit. Alde quidem in honesto proposito eundē semper
esse videbis ¶ Virtus cōstātie ⁊ paciēcie.

Es necesario que vna de aquestas
cosas se siga.

¶ Necesse est enī vt horū vnum sequatur. Oportet enī
vt istorū alterū subeamus. Logemur enī horū aliquid
sustinere debere.

Despues que ello va ansi.

¶ Quoniā ita ratio comparata est. Quoniā ita desuper
datū est. Postq̃ ita fortuna iubet. Postq̃ ita sors cecidit

¶ Virtus constancie ⁊ patientie

Creeme ami ansi como a vñadero
testigo.

¶ Hoc enī mihi vt vero testi velim credas. Hoc equidez
boetio vt vero philosopho credere debes. Hoc profecto ci-
ceroni vt vero oratori credere minime dubitare debes.

yo he estado presente a este fecho.

¶ In hac profecto re ego iterfui In hoc ego negotio me
cōperi. Quib⁹ oib⁹ in actiōib⁹ me scias interfuisse.

Es testigo mi trabaio dīa diligencia

q̃ yo he hecho por caton.

¶ Testis est enī optimus meus labor in Catonē. Testis ē
enī mea in catone diligētia. Testis est mea in catone offi-
ciorū magnitudo.

Nos tenemos testigos todos aq̃

illos los quales cognoscieron estas cosas.

S Dēs enī qui illa nouerunt testes habemus. Dēs enī qui hoc tractare solent pro nobis testabūtur. Dēs profecto qui hic profirētur firmā fidē prestare poterunt.

Virtus fidei.

yo do gran fe a cada vna de tus
palabras.

Ego enī singulis verbis tuis singula testimonia tribuam. Ego cuiq; actiōi tue fidē optimā faciliter p̃sto. Ego enī vnicuiq; orationi tue auctoritatē maximā adhibeo.

Como dize tullio.

Ut testat cicero. Ut est apud ciceronē. Ut inquit cicero Ut cicero sentire videtur. Ut ciceronis sniam eē videm? Ut apud ciceronē constare videtur.

yo vi o prometer todas estas cosas.

Illec oia promissa fuisse audiri. Illec oia confirmata eē cognoui. hec oia certa esse vidi. hec omnia ita rata eē vt dixi interfui.

Esto me parece que es así.

Il hoc ego eiusmodi eē statuo. Et quidē hoc arbitror. Tā tum enī videoz intelligere.

Como yo dixede ante o primero.

Ut paulo ante dixi. Ut in initio ⁊ ante scripsi. Ut paulo ante perstruxi. Ut paulo ante pposui. Ut paulo ante a me dictū. Ut est a me paulo ante pscriptū. Ut est a nobis paulo ante cōmemoratū. Lius rei modo mentionē feci.

h

Sed illud idem quod initio tibi scripsi

Estopuede yodezir.

¶ Illud equidē affirmare possū. Neq; enī hoc est tacēdū. Neq; enī hoc in postremis p̄termittet. Neq; hoc relinq̄t in posterrū &c.

Tu has el poder.

¶ Potestatē habes. Auctoritatē retines. ¶ facultatē possides. Tibi enī auctoritas data est. ¶ facultas est enī cōcessa. Idonea est enī oblata cōmoditas. ¶ Rē profecto idoneam es cōsecutus. Hoc enī in te est. Hoc enī facillime potes. In hoc enī plurimū vales.

Noes en el mundo.

¶ Non enī est in mūdo. Non enī constat in rebus humanis. Nunquā profecto reperitur.

Lato ha prouado muchas cosas.

¶ Lato enī multa pertractauit. Lato enī quā multa exp̄tus est. Lato enī multarū rerū vsū habet. Lato equidem plurimoz negotioz experimētū tenet.

Restaurar las fuerças.

¶ Aduocare vires. Restaurare aium. Reformare statum. Reintegrare facultatē.

yobepuesto toda mi esperāca en ti.

¶ Dēi enim meā in te spem collocaui. Omnis enī mea spes in te posita est. Dēi profecto spem causę mee gubernande in te vno firmaui. Omnis enī spes huius negotij perficiendi in te collocata est. Neminē alium quā te mihi patronum esse volo.

Virtus spei.

yo no dubdo que tu quieras hazer
toda cosa por mi.

Nāq; illud nō dubito qđ oīa opera pro me libenter sis
facturus. nūquā enī dubitavi quin vt mihi libenter faue-
re velles. nō equidez vnquā veritus sum quin tu semp rō-
nibus meis consulere velles.

yo tengo esperāca

In spem tamē venio. Ihec enī mihi spes es. hoc enī mi-
hi sperare licet. hec enī futura eē coniecto.

No ay cosa grande que yo no crea q̃
tu la puedes hazer.

Nihil enī tantū est quod a te confici posse non confidas
Nulla enī res tā difficilis eē posset que tibi nō foret factu
quā facillime.

yo se bien quāto tu puedes ayudar.

Scio enī quātū pōderis oratio tua sit habitura. Scio
enī q̃tū off' cij auctoritas tua sit habitura. Scio enī q̃tū
tua cōmoditatis cōmendatio sit habitura. Scio enī q̃tus
facultatis tua presentia sit prestitura.

yo espero que tu seras vn hombre d̃
gran valer.

Te equidem maximū hominē futurū eē existimo. Te p-
fecto virum fore p̃stātissimū iudico. Te enī oī expectatiōe
maximū spero.

Virtus spei.

Este negocio esta en tal estado que

b ij

si dios no remedia muchos daños recibiremos.

In eū quidez locum res est deducta vt nisi deus nobis subuenerit maximis incommodis afficiemur. In talē enī statū negotia sunt cōpulsā: vt nisi diuina clemētia nobis opem p̄stiterit acerbissimas simus calamitates perpeſſuri. In eam enī conditionē nostre rationes coacte sūt: vt nisi deus nos benigne respiciat de salute nostra actum esse videatur.

La fortuna nos ha traydo en tal estado.

In eū enī casū fortuna cōpulit. In eū profecto infortunū fors me instruxit. In casum quidē tepestatis me fatū iniecit. In eum enī extremū me casus deduxit.

Lo sa enoiosa.

Res enī molesta. Res pene intolerabilis. Res indigna

Esto es en tus razones mucho de escarneçer: o de reprochar.

Illud enī est maxie in tuis rōnibus irridendū. Illud enī est in tuis eplis plurimū ludificadū. Illud enī qđ scribis merito videtur deludendū.

Esto es una cosa fea

Iurpe enī eē existimo. Est enī plurimū incōueniēs. Puto enī illud eē plurimū abhorrendū.

El hombrees nascido solamente a comer ⁊ a beuer ⁊ a dormir.

Il homo enī natus ad desidā excolendā. hoīs enī vita ad nihil aliud nata est quā ad fruges cōsumendas. hoīs vita tota languoribus dedita

¶ Reprehensio ignorantie.

Aulo es de menos valor q̃ los otros

¶ Aulus est virtutib⁹ inferior. Aulus est potestate imbecillior. Aulus est vsu rerū indoctior.

¶ Reprehensio ignorantie vt supra.

La carta no ha verguena.

¶ Epistola eni non erubescit. Littera eni nullū cōspectus veretur. Nō eni scriptura expauescit.

¶ Excusatio

Esto acontescido por creer mucho li

geramente z no por alguna culpa.

¶ Hoc eni crudelitate nō culpa cōtractū est. hoc eq̃dē errore nō cū vicio accidit. hoc p̃fecto nimia facultate nō fraude factū est.

La verguena es mucho peligrosa

en la guerra para traer muchos a muerte.

¶ Pudor in bello periculosus cabrinum mortē subire coegit. Verecūdia que in periculis repudianda est cesari male consultit. Timor eni infamie q̃ in difficilimis rebus moderādus est multorū hoīum causa mortis fuit.

¶ Prohemium pro synonymis confutationū que sequuntur.

Quoniam quantopere sint ad dicendū necessarie mi iohānes p̃doctissimo satis indicari possit. Nā nostrorū argumētorum explicatio ad persuadendum mihi mirum plurimū valet. Sed tamen ex ip̃is argumentationibus nostris nō dū erit ita integre auditoribus satisfactū vt nostras propo

h iij

sitiōes omnino veras constare sibi persuadeant. Nisi eti-
am que nobis obijciantur. Aut tacite impingi possent: p-
babilibus rationibus repelleremus. Quod cum ita sit. nō
mihi visum est incōmode factu. Si has etia ego quas vi
debis refutandū locorum inuentiones adiungerē. Quas
pfecto cōfutandoz argumētoz rōnes vt etiā antea tibi si
gnificauī. Ceteris partibus rhetorice orationis poterunt
faciliter accōmodari. Non enim te fugit quantū valeant
imitationes rationes. Quas si vt te facere arbitroz exercu-
eris non parua ad omnes elocutionis facultates cōmo-
ditatē nactus fueris.

yo te amo mas que nadi.

¶ Ego nemini in te amando concedo. Tu enī sica me di-
ligeris vt nemo alius magis. Ego enī in te amando beni-
uolentie obtineo principatū.

yo muera sino te amo mas que a mi mismo.

¶ Sed ne viuā si amādo tibi concedā. Sed moriar nisi te
amozē superes. Sed peream si beniuolentia non vincam.

Excepto tu padre yo te amo mas que los otros.

¶ Patrē tuū excipio preterea nemines. Patri tuo concedo
preterea nemini. non pene minus te diligo quaz pater tu-
us semper iamauerit.

No creas q̄ yo amo a otro mas q̄ a ti

¶ Laue existimes neminē te mihi cariozē. Laue putēs ali-
us me magis te ipso diligere. Laue arbitraris nemini ma-
iorem q̄ tibi amozein prestare. Laue credas neminem

ardētorī me benivolentia q̃ te cōplecti.

Si vocognoscere aquello que tu
quieres yo satisfazer al tu deseo.

Si intellexero quod voles voluntatē meā tuo desiderio adiungā. Si sciam quid tu cōstitueris meū consiliū ad tuū accōmodabo. Si mihi persuadere potero quid desideres faciā spōre mea quod cupis. Si quod cupis imagiari potero te absente libentissime perficiam. Si quod voles prenoscari possem nulla tua mihi opus esset adiunctiōe

Sparentela amoris.

Ningun trabaio me ne dara que
no sea tuyo.

Neqz vll^o me dolor pturbabit q̃n me tibi accōmodē. neqz vll^o labor tenebit q̃n totū me tibi p̃beā. neqz vll^o me occupatiōes retardabūt: q̃n tibi satisfaciā. neqz vll^o me impediēt offēsiōes q̃n qđ a me voles diligētissime pficiā.

yo te amo mas que no te aman
tus parientes.

Neqz enī in te diligēdo cuiq̃ cōcedā tuorū. Amici ei i te amādo mihi cōcedāt necesse est. neqz enī in te colendo cui quā tuorū amādi locū cōcederē. Dēs enī necessarios tuos in te obseruādo facillime superauit.

Diensa en ti que eres yo mismo.

Sffinge te enī eē qui ego sum. Persuade tibi iam te me alterū eē. ffinge te vices meā sustinere. Inducas tibi meam cām tuā eē. Proponas tibi meas te rōnes agere. Suscipe a manter meas partes.

Esto pertenesce a mi de hazer.

h iij

I hoc meū est onus. Hoc ad me attinet. Hec enī me tā-
gunt. Hec rationes meas videntur attingere.

Recuerda te de fauorescer la nue-
stra amistad.

I ffac habeas rationē nostre beniuolētie. ffac nři amo-
ris sis diligentissime memor. ffac nostre amicitie inserui-
as.

Parentela amoris

Que cosa ha fallecido ala nuestra
beniuolencia.

I Quid enī nostre defuit beniuolencie. Quid nostre be-
niuolentie cōiunctiōi pretermissum fuit. Quid nostre fa-
miliaritatis societati adiungi potuisset.

Hasque seā como dizes.

Verū fac esse omnia. ffac ea esse vt dicis. ffinge omnia
ita vt scribas se habuisse. Verum hec ita sunt.

Yo quiero que todo hombre sepa q̄
so tu amigo.

I Ego vt me tibi amicissimuz esse ⁊ equi ⁊ iniqui intelli-
gant curabo. Meminē verebor dum me tibi obsequenti-
simū demonstrare possim. Non timebo omnia subire pe-
ricula dum tibi prosum. Ego inuitis et inuidētibus omī-
bus meaz tibi beniuolenciaz prestabo.

Si nosotros no podiremos estar
iunctos personalmente a alo menos seremos iunctos en
el coraçon.

I Si vna esse non poterimus anūorum tamen coniun-
ctione fruemur. Si mecum esse non poteris ego tamen

assidua cogitatione te complectar. Si presentiam nostrā colere non valebimus licebit tamen mutuam inter nos recordationem celebrare posse.

Porq̃ no por menos todas nuestras
fuerças por la republica.

¶ Pro salute patrie cur non omnes exponim⁹ facultates.
Pro patria conseruanda cur non omnia sustinemus. Pro reipublice cōmodis ⁊ ornamentis cur non tota potestate utamur. Pro communi salute cur nō omnia bona pro fundamus.

¶ Parentela amoris.

Porque yo no te deuo fauorescer

¶ An ego tibi non obtemperē. An ego tibi nō obsequar
An ego tibi non morem geram; An ego nō me tibi facit
lūnum prestē.

¶ Parentela amoris.

yo tratare contigo familiarmente.

¶ Agā iam tecū familiariter. Loquar iam tecuz aperte.
Agā iam tecū pingui minerua. Non simulabo tecū quic
quā. Jam tecum mihi patefaciam.

yo te hare maiores seruicios que
tu pensas.

¶ Vincā officijs meis cogitationes tuas Existimatiōē
de me tuā plurimū superabo. Maioribus enī meis te bñ
meritis exornabo quā tibi in mentē venire possiet.

yo hare toda cosa por ti diligente
mente.

¶ Agam enim omnia pro te diligentissime. Ego tum co
gitando tum re ipsa nullum pro te tempus pretermitto.

Nihil enī a me pretermittitur qđ a te pertinere existimē.
Velim ea me expectes que ab amantissimo expectanda
sunt. Nihil enī a me negligitur quod tibi cōducere exi-
stimes. Id agam in rebus tuis vt nullas sis meā diligen-
tiam desideraturus. Ita pro te elaborabo vt nullā sis meā
negligentiā accusaturus.

Haun que yo haga por tí quanto

mas podiere no podre hazer lo que soy obligado.

Cum plus pro te fecero qđ potuero minus tamen perfe-
cero qđ debuero. Cū magis pro te elaborauero qđ mea po-
testas pacietur: nulli tamen parti tuorū in me beneficioꝝ
satisfecero.

Si no muriessse por tí haun no me

paresceria de auer te assas satisfecho.

¶ Si cogitauero pro te vitā emittere nō tamē immorta-
liū tuorū in me beneficioꝝ satis memorē esse videres.

Si mihi pro te voluntas moriendi esset nulli tñ pti tuorū
in me officioꝝ viderer satisfecisse. Si mihi pro cōmodis
tuis vita esset effundenda non tamen viderer tuorum in
me officioꝝ parti satisfecisse.

Quanto yo pudiere.

¶ Quantū in me est. Quantū mihi concedet. Ut primū
porestas erit. Quantū mihi idonea potestas oblata est.
Quanto studio; diligētia; labore; vigilantia; cōsequi po-
tero. id omne ad arbitriū tuū libentissime conferam.

yo fauorezco ala tu voluntad co-
mo yo deuo.

¶ Ego vt debeo ad tuas rōnes me adiūgo. Ego vt parē

ad tuā voluntatem me confirmo. Ego vt tua in me iura
depostulant me tibi totum accōmodo.

**yo no puedo honestamente dene
gar nada a tullio.**

A ciceronis voluntate honeste dissentire non possus. A
ciceronis sententia per amplissima eius in me merita ho
neste dissentire non possum. Per ciceronis familiaritates
atq3 amorem nos licet mihi absq3 eo dissentire.

Ningūo es mas diligente por ti q̄ yo
Nihil cuiq3 concedo qui tui studiosior sit q̄s ego. nemo
in hoc me vincere potest qui tue dignitatis sit cupidior
q̄s ego.

**yo no fallescere iamas ni ansi co
mo siuelo cessare de trabaíar por ti.**

Neq3 eni inquā desisti. neq3 eni vnquā desistā pro te a
gere. neq3 vllū vnq̄ tempus intermisi te iuuadi. neq3 vllū
vnquā p te labore defugi. neq3 vllā vnquā rem pro te ob
misi ne obmittā curare.

Ni por esso yo no cessare d̄ trabaíar
por ti.

Ego tamen rem tuā curare nō cessabo. Ego tamē cau
sam tuā defendere non desistā. Ego tamen negociū tuus
agere non pretermitto.

yo no fallescere iamas a caton.

Neq3 tamen catoni defecturus sū. neq3 tamē catonē de
serturus sū. neq3 tamē catonis cām dereliquā.

Si quello que yo no podre aduinar

si me fera fecho saber lo fare mas diligētēmēte que todos los otros.

Si quid ignorabo de eo admonitus oīum studia vincā
Si vaticinari nō potero de eo certior factus oīum studia
vincam. Si vaticinari nō potero de eo certior factus oīm
officia superabo. Si quid animaduerrere non potero de
eo perdoctus nemini cedam. **O**fficia diligētie

No menos yo hare aquello que
tu me encomiendas.

Ego enī curabo facere quod iubes. Ego tamē curabo
quod desideres. Ego tamen suscipiam quod mones

Yo querria por tu amor hazer to-
da cosa.

Quāquam ego oīa tua causa fieri desiderē Et si omnia
pro te facere vellē. Tametsi omnia amore tuo libenter sus-
ciperē. Jā ⁊ ex cōmoditate tua nihil vellē subterfugere.

Yo creo que nuestra amistad no pue-
de ser mayor.

Nō enī putassem ad amorē nrm aliqd addi posse. Non
existimasset beniuolētiā nram augeri posse. Nō mihi per-
suadere potuissem nos in amore cōiūctiores fieri potuisse

Tu me hazes iniuria rogando me.

Iniuriā a te fieri mihi puto cuz a te roger. Iniuriosus
mihi es cū me roges. Rē mihi ingrata facis cū aliqd pēib⁹
a me cōtēdis. Magna me afficis iūria cū rogādo officiū
meum postulas.

Yo no podria auer fecho mas delo q̃

he fecho.

Ego plus q̄z feci facere non possuz. Ego magis q̄z egi
admitti non valerem. Ego amplius quā suz consecutus
conari non possem. Ego maiori studio q̄z egi rem curare
non potuissiez. Ego maiores vires q̄z ostendi prestare nō
valerem.

Officia utilitatis et diligencie.

Yote auria presto librado daque
stos enojos.

Neq̄ punctum quidem temporis in molestijs fuisses.
Te q̄sprimus in cōmodis liberaassem. **T**e illico incolumē
reddidissē.

Enesto yo bare mas que digo.

In hoc toto genere plura facias q̄ dico. **I**n hac cā ma-
gis elaborabo q̄z ostēdā. **I**n reb̄ maiora suz actur⁹ q̄z de
monstrem. **H**oc enī in negotio sum plura prestiturus q̄z
pollicear.

Eluiendo yo algun bien tu abras
tu parte.

Cū sit modo aliquo mihi cōmoditas faciam te partici-
pem. **B**ū modo honestus mihi sit status te mihi adiūgas
Bū sit mihi fortuna mediocris meis te rōibus assistas.

Yo no podria auer auído mayor pro-
uecho que a queste que me ha venido.

Nacc⁹ sum temp⁹ ita ydoneū: quod in re ipsa nihil cari-
us mihi adiungā. **N**ulla erit rōib⁹ nr̄is cōmoditas opor-
tunior. **A**lijs enī rōibus res melius agi non poterat.

Ten aq̄sta opinion de mi.

De me sic velim existimes. De me sic velim iudices. De
me hoc arbitrari potes. De me hoc tibi polliceri licet.

Officia utilitatis.

Non tanto yo te fauorescere.

¶ Tibi tamen sum patronus. Tibi tamen sum auctor. Ti
bi tamen non sum defuturus. Tibi tamen sum facillim?
Tibi sum obsequentissimus.

Si fuere menester yo me ponere

a todo peligro.

¶ Neq3 si occasio tulerit vllum labores defugiā. Neq3 si
necesse fuerit vllū periculū euitabo. Neq3 si casus incide
rit vllam incōmoditatē pertimescā.

Eneste comedio yo me trabaiaare

por ti.

¶ Interiz magnā curā p te sustinebo. Interea assiduā di
ligentiaz pro te acturus sum. Sedulas interea pro rebus
tuis sum itibul vigilantiam prestiturus.

Lomo quiera que vaya la cosa.

¶ Quoquo mō res se hēat. Quoquo pacto negociū ge
nerat. Quāq̃ rōe fortuna succedat. Quo quo pacto fors
cadat.

¶ Officia utilitatis ⁊ diligentie.

Si la cosa bien se fiziere.

¶ Si fortūa optatis meis responderet. Si fortuna votis
meis successerit. Si cogitatiōib⁹ meis fortūa benigne co
respondere voluerit. Si res caderet vt vellē ⁊ optarē. Si
res ex sententia gereret. Si mihi optata cōtingerent. Si
deus nos benigne respexerit. Si qđ opto mihi feliciter
contigeret. Si deus res vestras formabit. Si deus nego

cia vestra secunda reddiderit. Si deus desiderio nostro annuere voluerit. Si deus secunde intueri nos voluerit.

Si la cosa no me errare.

Nisi res male mihi successerit. nisi opinio mea frustrata fuerit. nisi spes mea decipiat. nisi fortuna me fefellerit. Nisi fortuna propriū consiliū de manibus detorserit. Nisi si casus aliquis optata interpellauerit.

No podria dezir quanto me sera cosa alegre si tu quitares a caton de maleconia y d enojos.

Nō. n. p̄scribere possis quā mihi erit gratū si catonē q̄ētū reddideris. Nō possū v̄bis explicare quā erit mihi iocū dū si catonē ociosū p̄stiteris. nullo satis possē dicēdi genere declarare quā mihi erit acceptū si catonē molestijs liberaueris.

Her dona me si yo desiendo a gasparino.

Ignosce mihi gasparinū excusāti. Sufferas me. Gasparinū defendere. Patiaris me gasparinū cōseruātem.

Que causa puede ser q̄ no deue desle ar y querer la amistad delos hōbres virtuosos.

Quid enī est cāe cur nō bonoz familiaritatē desiderem

Quid obstare videt̄ cur nō iustoz mihi cōsortiū adoptem

Quid enī est rei cur nō mihi sit in optatis officiosos mihi debere congelare.

Officia desiderij

Ser agradescido .

Beneficioz memor eē. Adutuis beneficijs respondere

Parē officioz vicissitudinē reddere. Tandē volūtātē p̄stare.

Equalem gratiā referre .

Hizo beneficios.

Beneficia cōtulit. Officia reddidit. Merita prestitit:
Būmerita retribuit. pmerita retulit. Bemerita psoluit

El vezeso de vno a otro.

Amutuo: vicissim: inuicem: alternis vicibus: alternatim
Amutua vice: eadem vice. ides. ididem: pariter. equaliter
vltro: citroqz

El pago o la remuneracion.

Remuneratio: retributio: vicissitudo: mutua retribu-
tio: eadez gratia: par voluntas: par studiū: cōsimilis gra-
cia. similis retributio.

Ingrato o descognoscido.

Ingratus: beneficiorū immemor: sordidus. bñficiū p-
dere. Officiū amittere: meritū effudere. būmeritū pfuder.
homini ingrato beneficiū conferre. homini sordido bene-
facere: hominē ingratum beneficijs exornare.

Vicia in gratitudinis.

Pompilio ha furtado

Pompilius furatus est. Pōpilius accepit vnde nō est li-
citū. Pōpilius res alienas vsurpauit.

Asinio es muerto.

Asinus mortuus est. Occisus est. Excessit a vita. Ex
hoc seculo migravit. Aiam reddidit. Aiam efflauit. Aiam
effudit. Aiam egit. Vita priuatus est. Ex hac vita decessit
Morte obiit. Diē suū obiit. Obijt. Perijt. Interijt. Oc-
cubuit. Jacet. *Extremū hantuz fudit asinus.*

Diéfas tu que yo aya oluidado los
beneficios que tu me has fecho.

Epitaphius deprimi in
sepulchro venenabilis hede
est subsequens.
Hac iacent in fossa hede
venenabilis ossa.

I Oblitum me putas caritatē humanitatis tue. Imme-
mores me existimas tui erga me officij laboris: diligentie
vigiliarū: pecuniarū. Ingratū me arbitraris liberalitates
beneficiorū erga me tuorum.

Si yo viuiere yo te sere buen amigo

I Quod si vita mihi contigerit me tibi amicissimū demō-
strabo. Quod si vixero me tibi quā facillissimū demōstra-
bo. Quod si vixero me tibi quā facillimū declarabo. Quod
si vita mihi superestes fuerit me tibi beneficioꝝ memores
prestabo. Quod si vitā producere potero virū me tibi cō-
modissimū patefaciā.

**Si yo no te satisfiziere no me tenere
por hombre.**

Nisi ob tuā erga me benivolētiā tibi cumulatissime sa-
tisfecero hoīem me eē nō arbitror. Nisi pro imortalib?
tuis in me benemeritis parē tibi gratiā retribueri virū nō
me bonū existimabo. Nisi tua erga me officia paribus me-
ritis cōprobauero ipse me hoīem nō iudicabo.

Officiū gratitudinis.

**No puedo cōtentar a mi mismo por
que no te puedo satisfacer con obras.**

Ego nō possū mihi ipsi satisfacere cū ea q̄ tibi desideres
reipā cōsequi nō possū. Cū nullā ptē tuoz in me meritoꝝ
in referēda gratia cōsequi valeā. Nō possū mihi aio acq̄es-
cere. Nō eni vllō mō mihi satisfactio cum nō reperio quib?
rebus tibi gratias referam. Nūquā eni mihi acq̄escā nisi
prius que a me velis ex sentētia pficiā. Utinā mihi sūma
cū acerbitate te adducēdū esse video cuz tibi nō possem ar-
bitratu meo satisfacere.

Yo te precio tanto que sere contento
de toda cosa que tu hagas .

IEgo tanti te facio q̄ quicquid egeris sū p̄baturus. Tā
tū enī tibi attribuo q̄ quicquid decreueris approbabo. Pro
sūmo meo in te amore oīa que tibi placere videbūŕ rectissī
ma ⁊ vera eē existimabo. Nihil enī cōmittere posses quod
mibi posset displicere.

Tu me has fecho maior honrra
honrra que yo esperaua ni demādaui .

IPlus enī mibi a te prouisū ē quā postulauerā. Adagis
enī mibi opitulatus es quā sperauerā. Adatoza quidē in
me benemerita contulisti quā a te contenderā.

IOfficia gratitudinis .

Yo no consentiria q̄ gasparino mu-
cho mi amigo fuesse mal tratado.

INolo enī Gasparinū optime demeritū delinquēre. Nō. n.
paterer Gasparinū mee v̄tutis āplificatorē: ipune ab iūqs
oppugnari. Nō. n. posses sufferre vt iūq Gasparinū mei ad-
modū amatorē ipune laceſserēt. nō. n. mei eet officiū q̄ suf-
ferre d̄berē q̄ p̄fidi Gasparino mei amātissimo d̄traherēt.

Yo moriria si no dixiesse a quello
que siento .

IAdoriar nisi qd̄ sentiā expmā. Nō possū abduci qn̄ me
effundā. Adoriar nisi effluā. Excrucior nisi totū me pate-
faciam.

IOfficia gratitudinis.

Plaziendo a dios.

IDeo id volente. Deo nobis fauente. Deo id nobis an-
nuēte. Supperis approbātib⁹. Iffortuna suffragāte. Deo

272
comite. Deo duce.

La qual cosa dios no quiera

¶ Qd̄ deus omē auertat. Qd̄ infortunius deus effugiat.
Quē casū deus nō p̄mittat. Qd̄ incōmodus de⁹ auferat.
Qd̄ superi. p̄hibeāt. Quod utinā nunquā eueniat.

yo ruego a dios q̄ la cosa vaya bien.

¶ Deū queso vt cōsilia sint tibi salutaria. Superos exoro
vt qd̄ acturus sum tibi nō obsit. Deū obsecro vt qd̄ consti-
tuas tibi bene succedat. Officia desiderij.

yo no dire mas.

¶ Plura scribere nō debeo. Plura dicēda non sunt. Plura
me scribere non est necesse.

¶ Virtus prudentie.

Desto no cōuiene escreuir mu- chas cosas.

¶ Plura nō sunt lris cōmittēda. Non enī mihi placet de
hac re plura scribere. Nihil enī attinet plura dicere. Neqz
enī superiora repetas. Singula prosequi non est necesse.
Pluribus te adhortari non debeo. Plura suspicari nō pos-
sum. Sed hic audies ex illis. Non dicā plura. Sed plura
dicemus alias. Verū hec prope diem. Et multa alia cures
Sed de hīs ex aliorū litteris certior fies. Impedior vere-
cundia pluribus tecum agere.

yo te he escrito largamente porque tu cognoscas mejor la mi opinion. o mi parecer.

¶ Hoc scripsi ad te pluribus vt meū cōsiliū meli⁹ itellige-
res. Hoc pluribus egi vt quid sentīre dilucidius cernerēs
In hoc fui lōgius vt q̄ mea eēt sentētia clari⁹ p̄spicerēs

ii j

I hoc ybosi? cōplex? sū vt istitutionē meā apti? cōphē-
deres. In hoc sui plixior vt de volūtate mea certior fieres

yo te he escrito mas largo que pense

I Si plura quā statueras scripsi. Ihic ad te plurib? verbis
scripsi quā soleres. Ihic de te scripsi verbosius q̄ putarem
Sed hec satis multa quā plura potius expectabas. Ihic
eni vt venirē longior quā volui defluxit oratio.

**yo te dire breuemente aquellas co-
sas que son largas.**

I Illa q̄ maiora sunt breuius exponā. Illa q̄ ampliozem
orationē desiderant breui cōprehendā. Illa orationē desi-
derant breui cōprehendā. Illa q̄ sequitur breuius p̄strin-
gentur.

I Virtus prudentie.

**yo te he escripto esto a causa que tu
supieses.**

I Hoc ob eā cām ad te potissimum scripsi q̄ existimares.
I hoc ex hac re p̄cipue tibi significauit: vt itelligeres. Ihanc
meā sniam ex hoc tibi notā eē volui vt scires. hec ex illa cō-
ditione tibi denotaui vt deliberares. Ihic ob eas rōnes tibi
apui vt p̄parares.

Tu sabes aquello que yo te digo.

I Scis quid dico. Scis quid loquor. Scis quid intelli-
go. Scis quid cogito. Scis quid volo.

**Es peligro de hablar o no so descre-
uir todas cosas.**

I Difficile est loqui. Ihō oia sunt lris cōmittēda. nihil te-
mere scribendū est.

De otros sabras las cosas q̄ restan.

Sed cetera cognosces ex alijs. Cetera tibi nuntiabunt
 alij.

De ceteris per alios certior fies

Yo no te escriuo estas cosas sin causa

No scribo hec temere. **N**o dico sine ca. **N**oli putare hec
 me frustra dicere. **N**o eni incassum hec comemoratio. **H**ec
 preterea scripsi q causa necessitudinis intercedit.

Virtus prudentie.

Porque tu lo entiendas mejor

yo te dire mas claramete el fecho.

Quod vt plenius exponā alterius rōnes repetam neces
 se est. **Q**uod vt clarius intelligas lōgioribus verbis vtar.

Qd vt apertius declarē longiori vtar orōne. **Q**uod vt exi
 mie explicē attende quel sequūtur.

Si la cosa supiessse hablar por si mis
 ma.

Si res ipsa loqui posset. **S**i negociū posset p seipm loq
 q secure declararē. **S**i cā ipsa statū demonstrare posset. **S**i
 rō ipsa vires suas per seipm exprimere posset.

Yo he fecho esto viuedo segun el

tiempo.

Id egi tpibus obtēperās. **I**d feci fortune credēs. **I**d a
 misi necessitati parans. **I**d cōstitui facto assentiens. **I**d p
 termisi oportunitati obsequens.

Noes de estar siēpre en vna opinion

No est semper in eadē opinione permanendū. **N**on eni
 semper in eodē animo esse debemus. **N**on semper vnū cō
 siliū sequi debemus.

Es de tentar la fortuna.

i iij

In Subeūda est fortuna. Tentandū est. Experiendū est.

Lomo el tiempo lo pidiere.

Et tps nos admonebit. Et dies nos cogere videbit. Et
utilitas nobis psuadebit. Et res incūbere contigerit. Et
rōnes negotiorū nobis cōsulere videbuntur.

Virtus prudētie et sapientie.

Todas las cosas has mucho demi-
rar y pensar.

Omnia tibi proponere debes. Omnia sunt tibi excogi-
tāda. Via sunt tibi animo et cogitatioe pertractāda. Via
sunt tibi prouidenda. Omnia sunt tecū deliberanda. Via
tecū cōmentari debes.

Nienso que no ay mal tan grande q̄
no puede acontescer.

Neqz vllū malū eē posset quod ego nō putein impedire
posse. Nec vlla tā magna iactura est q̄ ego nō existimē ac-
cidere posse. Neqz vlla tā magna calamitas est quam ego
nō mihi psuadeā posse contingere. neqz vllū incōmodorū
genus est quod ego euenire posse non coniectem.

Esto pertenesce a mi.

Puto hoc mea interesse nō est hoc alienum a dignitate
mea. Hoc existimo rōnibus meis nō incōueniēs. Hoc enī
ad me attingere video.

No nose que fuerca traen o tienen
estas palabras.

Que vis insit in his verbis nō intelligo. Quā faculta-
te apporret hic sermo non satis mihi cōstat. Quā oportu-
nitatē habeant hec verba non aspicio. Quam substantiā

perstringit hec oratio nō mihi notum est.

Esto no pertenesce mucho al nuestro negocio.

¶ Puto hoc nō valde ad rē pertinere. Existimo hec cām nostrā parū attingere. Nō video hec ad rē facultatē habere. Arbitror hoc ab instituto nro alienū esse. Credo hoc rōnibus nostris parum debere prodesse.

yo amo mas la vtud que los bienes dela fortuna.

¶ Adde qdē nō ex fortuna sed ex vtute pēdere vidisti. non enī diuicias sed virtutes sū secur? nō equidē hoies copijs opulētos sed virtutibus celeberrimos excolui.

Alquesto me paresce ser nada.

¶ Hoc totū nihil eē possū intelligere. Hoc nihil significare facile pspicio. Hoc nullā facultatē hre facile dijudico. Hoc friuolū atq; ieiunium eē liquidissime constat.

Estas cosas son menos que se dicen o piensan.

¶ Sed hec minora sūt q̄ dicātur. Verū hec minores vim habēt qm existimēt. S; hec min? timēda sūt qm hoies arbitrantur. Sed hec teneriora sūt quam videntur.

¶ Virtus prudētie ⁊ sapiētie.

Guarda que tu no temas mas que es menester.

¶ Illud cogita ne rem magis periculosā existimes q̄ sit necesse. Illud vide ne sine piculo temere iudicaueris. Illud pūdeas ne timēdo magis temere cogaris.

Tu eres tan sabio que conoscer

i iiii

lo mejor mas prouechoso :

I Sed ea potest es prudentia ex qua tu meliora parare possis. Sed ea tu insignitum es sapia que maiora mouere possit. Sed eo instructum es consilio quo melius hec prouidere posses. Verum tu pro singulari industria tua hoc commodius transire poteris. Sed tu hoc facilius multo pro tua singulari eloquentia iudicabis. Sed hoc tu melius ex re et ex tpe constitues. Reliqua sunt in te ipso et optima quides.

Et ti no fallestes conseio.

Sed tibi consilium non deest. Tibi enim consilium deesse non potest. Sed tibi consilium non deficiet.

I Virtus prudentie et sapientie.

Tullio dize ante las cosas q̄ vengán

I Que omnia acciderunt tullius dixit futura. Qui autem casus euenerunt cicero multo ante predixit. Que autem sunt consecuta cicero est antea prenosticatus.

yo no hare nada sin consideracion:
o sin acuerdo.

I Nihil faciam insolenter. nihil agam sine causa. nihil temerario incognito. nihil moueam imprudenter. nihil utar temerarie
yo he fecho o dicho esto allende de mi costumbre.

I Atque hec preter meam consuetudinem dixi. Atque hec tanta preter meos pristinos mores effudi. Atque hec preter meam solitam viuendi institutionem feci. Que omnia preter naturam meam aspersi.

yo hago d otra manera q̄ auia dicho

I Sed aliter quam dixi facio. Sed aliter quam constitueram

efficio. Sed aliter quā videbar offendere prosequor. Sed aliter quā pollicit' fuerā ago. Sed aliter quā dixerā ostendo. Sed aliter quā sperauerā ordino.

¶ Officia sapientie.

Si tu tienes otra opinión faz que yo o sepa o si tienes otra entencion.

¶ Quo si alia res te mouet fac vt sciam. Quod si aliud tibi propositū est fac me certiores. Quod si alia duceris voluntate fac intelligā. Quod si animū alio conuerteris fac vt mihi significes. Quod si sententiā mutaueris fac me ad monitū reddas. Quod si opinio pristina tibi nō placebit fac vt sentiam.

Si tn nohas otra malenconia: o no has enojo.

¶ Si nihil te perturbat. Si nihil impedit. Si vacuus es molestijs. Si ociosus es animo. Si tranquilla es voluntate. Si nlla afficeris molestia. Si es occupationibus subleuatus.

yo mude despues mi opinion.

¶ Ideo postea mutata est ratio. Deinde cōsiliū meum mutauit. Postea mee rationes inmutate sunt. Aliam postea rem agere cepi.

Elgora ay otra condicion diuersa o es otro tiempo.

¶ Nunc alia est ratio. Nūc aliū ē stat' rerū. Nūc ē tēporum cursus. nunc alia est viuendi conditio. nūc alia est hominum opinio.

¶ Officia admonitiōis ⁊ sapiētie.

Es vn remedio.

¶ Est vna cautio. Est vna promissio. Est vnū remediū.
¶ Non dubito que tu no bagas mas
sabiamente que yo te auiso.

¶ Non dubito quin tu provideas plusq̃ ego te admoñea
Neq̃ vereor quin tu sapientius agas q̃ ego tibi aperias.
Nec diffido quin tu meli⁹ rez p̃tractes q̃ ego tibi declare
Neq̃ hesito q̃n tu cauti⁹ causas pducas q̃ ego te erudiā.

Si te plaze.

Si libet. Si placet. Si videtur. Si fert anim⁹. Si cōmo
dū est. Si volūtas ē. Si patit⁹ anim⁹. Si facultas patit⁹.
Si voluntati est. Si certū ducit. Si fieri possit. Si idone
us tibi videt⁹.

¶ Non fingi cosa ninguna.

¶ Nihil simulavi. Nihil fecte dixi. nihil simulate dixi. ni
hil recū excogitavi.

¶ Non habere cosa maliciosamente.

¶ Non agam astute. Non simulabo quicq̃. nihil fecte di
cam. nihil simulate faciā.

Bien sabes.

¶ Non enī te fugit. neq̃ te preterit. neq̃ te latet. nec te
arbitror ignorare. Tenes enī memoria. De quo memo
riā accepisti. nec. n. ignoras. Illud te fugere nō arbitror.

Segun me parece.

¶ At mihi videoz. At mihi videris. At mihi videt⁹. Quē
admodū cōiecto. At cōiecturā accipio. At arbitrari pos
sum. At possem existimare. At opinio mea est.

¶ Digamos lo grosseramente o en ba
ro estilo.

Ifferamus populariter. **D**isputemus familiariter.
Agamus pingi minerua.

En esto no ay dubda.

Nec enim est obscurū. **H**oc nemini dubiū est. nec tamen dubito. nec vllam habet hesitationē. nec in magnā dubitationē cadit.

yo querria q̃ tu dexasses estar las guerras 7 las enemistades.

I Sed velim declines arma sequi. Sed velim bella agere deferres. Sed velim inimicias obmittas. Sed velim simulatos effugias. Sed velim discordes euites. Sed velim ab insidijs abhorreas. **I** Officia prudentie.

yo querria que tu estuieses en paz

I Sed velim pacē colas. Velis ociū tibi adoptes. Velis paci cōsulas. Sed tu velim ocio te exponas. Sed velim quietem adames.

Toma exēplo dlos hōbres ṽtuosos.

I Propone tibi qđ clari hoies facere soleant. Logita qđ recte rationes sapiētes obseruarūt. Exemplū fac tibi sententias in te officiosorum viroꝝ.

Yuntamente has de pensar esto.

I Simul et illud cogitare debes. Simul 7 hoc animaduertendū est. Simul et ista sunt desideranda.

Lo q̃ les cosa q̃ a entramos cūple.

I Qđ mea tuaq; patir̃ etas. Qđ ab vtroq; cōe fieri poss; Qđ neutri nrm obeē videt. **I** Officia admonitiōis.

Las cosas acōtescidas mas son de sospecha que de fechos.

Que acciderunt fuerunt nō tam re quā suspicione. **Que** nuper euenerunt non tam vera q̄s videnda fuerunt. **Que** facta esse dicuntur nō tam gesta q̄s facta esse videntur.

Son muchas otras cosas semeian-
tes a estas.

Sunt enīz mirabilia generis eiusdeꝝ. **S**ūt enīz p̄ mltā huiusmodi consilia. **S**unt enīz infinite huius conditiōis

Que diras si todas las otras cosas
te scriuo.

Quid si cetera dicas. quid si reliqua scribā. quid si oīa aperiā. quid si omnia plane faciā. quid si nihil taceā.

Que sera si

Quid queris si. quid tamen cum. quid iam si. qd̄ erga est. quid queris: quid expectes: quid tum postea sequet̄.

yo he dicho todas estas cosas porq̄
tu me entiendas.

Que oīa collegi vt itelligeres. **Q**ue oīa coadunauī vt scires. **Q**ue oīa tibi significauī vt cognosceres. **Q**ue oīa tibi scripsi vt certior fieres. q̄ oīa te admonui vt cogitares

Todas las otras cosas son gene-
rales o cōmunes.

Letera sunt signa cōmunia. **R**eliqua sūt signa vniner
salia. **A**llie sunt omnes coniecture generales.

yo me piēso que tu ayas oydo esto.

Puto enīz hec te audiuisse. **E**xistimo hoc te intellexisse
Arbitror hoc tibi notum esse.

yo veo q̄ por estas razones tu no ha
zes cosa alguna

Non te itelligo istis rationib' nihil proficere. Non vi
des rebus istis te nihil prodesse posse. Non animaduertis
istis molestijs assequi posse.

Si los mis ruegos no valen yo te pi
do esto de gratia.

Quod si non possum aliquid proficere suadendo gra
tia z precibus a te contendo. Quod si monitionibus me
is obtemperare nolueris precibus saltem cōsequaris. Quod
si amantissimis psuasionibus non litteris; summis tamē
supplicationibus fac mouearis.

Yo he fecho por mi mismo y poner
todas mis fuerças.

Agam pro me ipso z moliar. Ifaciā per me ipm z vires
meas experiar. Negotiū egomet suscipiā z conabor qđ
possum. Aggredior ego ipse rem istā et quid cōsequi pos
sē. Causas ipsas egomet subijcio vt qđ sors tulerit prētē.

Tu bien sabes las costumbres de
los hombres.

Sed nosti mores hominū. Sed nosti hominū consue
tudinē. Sed nosti mores hoim. Sed nosti hoim volūtate

Note cures delas cosas variables o
mudables.

Neqz colas res mundanas: inanes: atqz volatiles. ne
qz minus cures incerta humilia: breuia: fugacia: instabi
lia. neqz nimum desideres ea que sunt hoibus incommo
da: nociua: ignominiosa.

Yo no se por que occasion tu note
das al estudio.

Lur studio nō inigiles nescio. Lur studia nō excolas nō
intelligo. Lur te virtutibus non exponas cām nō video.
Lur hoc non velis assequi non existimo.

Esto pertenesce ala tu virtud.

¶ Officiū admonitionis.

¶ Hoc ite est ingenij tui. Hoc vtutis tue. Sed de hoc tu
videris. Hoc tu pro ingenio tuo considera. Tue pres sūt.

**Tu no has menester de ser incitado
ni rogado.**

¶ Sed adhortatione non puto te indigere. Sed mea tibi
admonitione nequaquā opus esse existimo. Sed vt arbi-
tror preceptis meis non egebis.

**Eneste negocio no as deponer al-
guna excusa.**

¶ In hac re nullaz tuam accipio excusationē. Sed in hoc
negotio nlla tua apud me excusatio yllā est fidē habitura

y no dubdo aquello.

¶ Neqz eniz vereor. Neqz certe dubito quin. Neqz enim
existimo quod si.

y no curo de aquello.

¶ Nec illud quidem curo. Nec illud certe molior.

Alquesto ha de ser.

¶ Sed hec sperare licet. Hoc eniz optandū est. Hoc eniz
expectare decet.

¶ Officia admonitionis.

**y o veo y se bien quāto tu me pue-
des ayudar.**

¶ Quantū me possis adiuuare facile intelligo. Quanto mihi presidio esse possis clarissime perspicio. Quantum enī rationibus meis prodesse valeas clarissime mihi constar. Quantū rebus meis consulere possis; est mihi liqui-
dissimum.

¶ Non dubdo que quieras por mi
amoz.

Neqz enī dubito quin mea causa velis. neqz enī vereor
quantope prodesse mihi desideras. neqz enī vlla moueor
hesitatione quantopere mihi fauere cupias.

¶ Aliquen me deuo yo encōmēdar
fino aquell que me ha siempre defendido.

¶ Ego quem potius debeo inuocare qz eum qui causas
meas vincere solet. Ego cui ne potius cōmendes qz ei a
quo salutem accipere consueui. Ego cuius auxilium po-
tius requirā qz ei? cui? ope ⁊ presidio meus status incolu-
mis seruator.

¶ Non dubdo que seyendo tu beni-
gno a todo hombre que a mi q so tu amigo me has de fa-
uorescer.

¶ Nec dubito quoniam cum omnibus benigne feceris
mihi etiam tibi amicissimo fauere velis. non enim vereor
cum in omnes liberalissimus sis mihi etiaz tui amantissi-
mo te mihi accommodare velis. neqz etiam hesito quin
cum inimicis tuis officiosum te prestiteris: mihi etiam
gratissimus futurus sis.

¶ Virtus fidei et spei.

yo no he menester para alcancar 7
acabar este negocio sino la tu autoridad 7 la tu boz.

NDihi autē in hac causa nihil aliud opus est nisi vt au-
toritatez tuā interponas. **N**Dihi autē hoc in tempe nil de-
ficit nisi vt sententiā tuā adiungas. **N**Dihi autē vt que vē-
lim cōsequar aliud nihil desidero nisi vt te facillimū p̄stes

Esto se bara si arripinopusiēre su
boz.

NId erit firmus si arripinij volūtas intercesserit. **I**d sta-
bilitus fore arbitramur si arripinius nobis officiū suum
prestiterit. **I**d erit optime perfectū si arripinij suffragiū
interuenerit.

Que es menester que yo te encomiē
de mi causa pues tu la tienes por tuya misma.

Sed quid meam causas tantope tibi cōmendem quam
tu cōmendationē tecū esse existimes. Sed quid ego de ea
re tam vehementer a te contendam quā ad teipm pertine-
re arbitraris Sed quid ego de hīs negocijs tantope te
obtrundā que per se ipsa tibi cōmendatissima sunt.

Virtus fidei et spei.

yo espero q̄ la cosa se bara meior.

Spem tamen habeo tempora aliquādo futura meliora
Spero tamen aliquando fortunā mihi mitiorē euenire.
Nullā enīz spem inuenio vt feliciorē mihi status conditio-
nem aliquando consecuturus sim.

yo no digo por opiniō mas por cier-
ta razón.

Non enīz opinione sed certis signis hoc tibi significa-

bo. ¶ Non eodē aliorū auditu sed certis ratiōibus hoc tibi scribam. Hoc enī inanius sed vera rerum experientia hec tibi narro.

La cosa no es fecha dubdosamente.

¶ Neq; enī obscuris personis res agit. Neq; etiam prauis in causis negotiū gerit. Neq; enī dubijs conditiōibus factū conflatū.

Yo no me curo que ayas esto por bien o por mal.

¶ Quā in partes hoc accipias non laboro. Quo animo hec recipis non nimis curo. Qua ratione hec interpreta ris parui facio.

¶ Virtus fidei et spei.

Si yo lo ouiesse agora esto d' hazer yo lo haria como esto.

¶ Si hoc mihi negotiū integrū eēt hoc idē ego sentirē Si hee quidē rationes solitissimo mihi arbitrio concederent nō alia voluntate constarē q̄ nūc esse cognoscis. Si oēs homines aliud mihi persuasissent: ego tñ hac eadez vsus essem sententia quas audiuiſtis. Adhuc in eadez sentētia sum vt que fecerim recta mihi videantur.

Yo me desculparia de buena voluntad delante de ti.

¶ Libenter tibi me ⁊ facile purgarē. Libēter tecū iracundiā euomerē. Libenter te corā que mihi obijcis refutarē.

Denfarias por dicha que seyēdo yo iniuriado no me deniesse enojar.

¶ Putares fortasse vt indignis ego iniurijs laceſſit non succenderer. An existimares q̄ acroſſimis ego incōmo-

k

dis affectus non moueretur. An fortassis crederes q̄ ego tā insigni iniuria percussus obdormirē. An forsan animaduertes q̄ ego tam intollerabili iactura confectus non excusari deberē. An hoc tibi iudicas q̄ ego tam calamitosus offensionibus compulsus iracundia nō candescerem.

¶ Virtus fortitudinis et constantie.

Alquesto no es de hazer en ninguna manera.

¶ Hoc enīz quidē nullo pacto ferendū est. Neq̄ enīz hoc ullaratiōe tollerandū est. Neq̄ hoc yllo pacto sustinendū.

Quien abria esto en paciēcia sino yo

¶ Quis enīz hoc ferre posset preter me. Quis tolleraret nisi ego. Quis enim pateretur nisi ego. Quis enim hoc equo animo ferre posset nisi ego.

¶ Virtus patientie et constantie.

Tu deues sofrir toda cosa.

¶ Omnia quidē sunt paciēter tolleranda. Via enīz sunt patienter perferenda. Via sunt sapienti prudenter temperanda. Via sunt equidem facili animo accipienda.

Por ventura sera necessario dezir te alguna cosa que no querrias.

¶ At tibi fortasse aliquid dicendū est qđ noles. At tibi fortasse aliquid dicendū sit qđ non sentias. At tibi fortitan aliquid laudandū erit qđ non probes. At tibi fortassis aliquid molendū fuerit quod non valeas. At tibi fortasse aliquid sustinendū quod non queas.

Esto a todos toca y no a ti solo.

Si hoc tibi cōmune est cū multis: Hoc enī est omnibus
vniuersale. Hoc enī attingit omnes. Hoc enī est insitus
omnibus.

Tu no deues recusar la cōmū fortūa

Neqz enī debes quod cōmunis fortuna dederit recusa
re. Neqz enī fortune cōmunis ratiōibus obsistere debes
Neqz enī tu scires quod fors ferat recusare.

Virtus patientie ⁊ constantie.

Asas has ganado q̄ perdido.

Plus tibi v̄tus dedit q̄ fortuna abstulit. Plura tibi cō
pacti q̄ amiseris. Ampli⁹ q̄dē nact⁹ es q̄z perdidideris.

Que diras tu si esto es meior.

Si Quid si hoc melius. Quid si hoc commodius. Quid
si hoc conducibilius. Quid si hoc conuenientius.

Si tu no piēsas q̄ a questo te cōuiene.

Si Si non alienū tua virtute putabis. Si non indignus
tua auctoritate existimabis. Si tuis rationibus non in
cōueniēs esse dicas. Si hoc tibi nō icōmode arbitraueris

**Un remedio es para aptarse d̄ la ma
lenconia esto es las virtudes ⁊ el studio delas letras.**

Sed est vnū pfugiū quietis videlicet v̄tutes litterarū.
Sed est vnus portus ad salutē scilicet bonarū artū di
scipline. Sed ē vna spes cōsolatiōis litterarū studia. Sed
est vnū remediū tranq̄llitatis scientiarū celebritas.

**Las quales cosas yo declaria si me
ior que tu las supiesse.**

**Que oia psequerer si melius q̄z tu viderē. Que omia cō
k ij**

memorare nisi tu clarius q̃ ego intelligeres. Que omnia
explicare si ego apertius q̃m tu cognoscerẽ.

¶ Virtus patientie ⁊ modestie.

¶ Mas yo temo que tu me reprehendas de muchas palabras.

¶ Sed vereor ne iam mihi superesse verba putes. Sed dubito ne dicẽdo me prolixũ nimis esse dicas. Sed timeo ne meã dicẽdi rōnẽ longã nimis accuses. Sed vereor ne multa a me dicta superuacua eẽ dicas.

¶ Ninguno me es a mí mejor ni mas liberal que caton.

¶ Nemo ẽ mihi catone melior. nemo est mihi catone amicitior. nemo est mihi catone liberalior.

¶ Yo dire demandandote perdon
o con reuerencia.

¶ Pace tua loquor. Pace tua diserim. Pace oĩm firmabo.

¶ Yo no veo que yo aya gran puianca
o que algo pueda hazer.

¶ Ego quid possuz nescio. Ego que mea sit facultas non intelligo. Ego quid valeã non cognosco. Ego quid a me possuz nõ satis mihi constat. Ego quibus virtutibus vti possum non conspicio. ¶ Vir' prudẽtie ⁊ cõstãtie.

¶ Yo no dire de mí lo que no se. o ia
mas me alabare de lo que no se.

¶ Nunq̃s enĩ diffitebor me ad tãtã diligẽtiã non puenisse. Nunquã inficiabor tantã me sciam nõ dedicisse. nũquã id mihi attribuã: quod nõ fuerim consecutus. ¶ fateor enim ad tantũ me sapiẽtie gradũ nõ accessisse.

¶ Virtus modestie.

yo sabía bien lo que hazía.

¶ Neq3 enīz cū hoc faciebā erāz amens. neq3 enīz cū hoc curabam stultus erā. neq3 profecto cū hoc agerē erā desipiens. neq3 enīz cum hoc tractabaz ignorabā quid agerē. Neq3 enīz cū hoc temptabam insanire videbar.

¶ Si opiniō no deue ser reprehēdida

¶ Neq3 enīz est consiliū meū accusandū. nihil egi quod iure possit reprehendi. Nihil enīz vitij habet nostri consilij deliberatio.

¶ Excusatio.

Que malay en aquellas palabras si

no reprehensio del mal hechi y del error.

¶ Quid in illis verbis nisi criminis refutatio. Quid in ea potest ratioe reperiri nisi erroris repulsio. Quid in eo sermone erroris fuit calumnie refutatio. Quid enim vitij epistola cōtinet nisi cōtra improbos liberā defensionē.

Si esto te d'splaze yo no lo hare mas.

¶ Si hoc tibi displicet non vtar post hac. Si hoc tibi nō placet deinceps pretermittam. Si hoc tibi debeam in posterū missum faciam. Si hoc tibi inuidiosum est in futurum attingam.

yo no te deuria fatigar mayormen-
te en tanta ocupacion como tienes.

¶ Oneris imponere quicq3 nō deberē in summis presertim occupationibus tuis. Laboris tibi quicq3 committe re non audeo in acerbissimis presertim modestijs quibus opprimeris. Non deberem te virum summa auctoritate

k iij

preditū defatigare presertim cū sis vehemētissime defati-
gatus .

Tu podrias en esto fallar excusacion

I Possz eni mihi dnegare occupatio tua. Posses hāc meā
petitionē recusare. Posses hanc meā voluntatem refutare
Posses hanc pro me prouinciā subterfugere. Possz tua di-
gnitas hunc laborē recusare .

I Excusatio .

**Si la cosa es q̄ buenamēte se pue-
da hazer.**

I Si res facultatē habere vidatur. Si negociū videbitur
ēē gerendū. Si res vtiliter agi poterit. Si quoquo modo
res fieri poterit. Si rei oportunitas prātē habebit .

**Tu notienes razon de me accusar o
reprehender.**

I Neqz. n. habes quo me accuses. Neqz vlla ē cā q̄ merito
rephēdere possē. Neqz q̄cquā a me cōmissū ē qd̄ criminan-
dū ēē videat. Neqz vlla iusta mecū postulādi cā oblata ē.
Neqz q̄cquē egi qd̄ iure corrigere possis. **I Excusatio .**

**Si tu ouieses sido o estado presente
no lo abrias hecho mejor .**

I Neqz eni tu meli⁹ si presens adesses rez curasses. Neqz
eni accuratius si adfuisses rē egisses. Neqz eni tu cōmodi-
us si adfuisses negociū egisses.

Esto que se dize de milon es falso

I Hoc quod de Adilone dicitur falsus est. Hoc qd̄ in Adi-
lonē obijcitur translatū est. Hoc quod Adiloni impingit̄
vanum est .

Que diras tu si estas cosas sō falsas.

¶ Quid si que dicta sunt falsa sūt omnia. Quid si ostēdas hec omnia eē inania. Quid si hec omnia nulla eē demonstrare. Quid si hec vana cōstent. Quid si hec omnia ficta esse confirmem.

yo hago poca estima d maldiziētes

¶ Malorum enim sermonibus nō moueor. Inuidentiuz ego maledictis fidē nō adhibeo. Infriuolis ego hoium rōnibus non assentior.

yo no cognosco que clodio sea mas
sufficiente que nilon.

¶ Non enim eam cognosco acie ingenij Clodij vt ipse meliora cogitet q̄ noster Adilo. Nō tm̄ intelligo tironis cōsiliij calliditatē vt ipse acrius queat conficere.

Si yo hablo claro o ala clara deue
me ser pdonado porque yo soy cōstreñido a hazer: o es me forçado delo asi hazer.

¶ Hoc loco si videor clari⁹ respōdere nemo miretur cui⁹ id necessitas postulet. Hoc loco si apte disputo nemini duz videri d̄bet quoniā necessaria cā impellit. Hoc loco si q̄ se tio libere apio: tolerādus sū cum res ita me penitus facere cogat.

¶ Excusatio.

Porque no te maravilles por auen-
tura que rē.

¶ Ne forte mireris cur. Ne forte decipiaris opinione cur. Ne forte te false tibi psuadeas. Ne forte male existimes. Ne forte falsa ducaris opinione.

k iiii

Quando fue iamas q̄ yo offendiesse
alos buenos.

¶ Quando ego vnquā bonis fui ipedinēto. Quando ego bonis conatus sum offendere Quando ego bonis aduersarius vnquam fui.

yo no tengo cosa que escreuir.

¶ Nō habeo quid scribā. Nō mihi occurrit quo te genere līrarum visitē. Nō mihi in mentē venit quibus verbis tecū colloq̄r. nīhil est i p̄ncipiū qd potissimū tibi significē

¶ Ningūa cosa me viene ala memoria

¶ Nīhil mihi in mentē venire potest. nīhil mihi in mētēz succedit.

¶ Excusatio.

yo he seido corto en escreuir.

¶ Et quidē scripsi parcius q̄. Equidez fui breuior: quia. Equidē breuis complexus sum.

¶ No dexo de te escreuir sino por na a^uer mēsgero seguro q̄en pueda cometer mis cartas: o de q̄en yo pueda confiar.

¶ Nō ēē quidē līre sunt eiusmodi vt eas non audeam committere. Si quē tamē cui fideliter ⁊ recte cōmittā iuenero dabo operā vt per crebras meas līras te visitēs. Si quēquā nactus fuero cui recta sit fides adhibēda ita efficiā vt mee ad te littere deferantur.

yo te escriuiria mas largamēte sino

¶ Scriberē plura nisi. Plura eēt dicēda si. Pluribus tecuz agerē nisi. Vgiori vterer rōne si. Vgior: eēm in dicēdo si.

yo te escriuo mas breuemente por q̄

la cosa no me plaze.

¶ Illec breuius ad te scripsi quia id non mihi placet. Illec breuioribus perstrinxi quia res hec me non delectat. Illec paucioribus egi quia sine magno dolore aptius hec exprimere non possum.

Esto no es por defecto dela nuestra amistad.

¶ Neque obliuione nostre amicitie hoc accidit. Neque intermissione nostre beniuolentie hoc euenit. Neque diminutione nostre conuictionis hoc contingit.

¶ Excusatio.

Alque proposito se dize esto.

¶ Quorsu hoc. Quid hoc sibi vult. Que ad finem hoc spectat. Quo igitur hec suspectat. Illec qui dixi eo spectant ut.

yo no te oso rogar mas affectuosa-
mēte por se y cognosco la tu liberalidad paresce q̄ yo ayoluido la acostūbrada libertad y cortesia.

¶ Non ausus suus vehemētius a te cōcedere ne finē tue liberalitatis oblitus eē videar. Pluribus verbis non audeo te cū agere ne te amplissime tue beneficētie oblitus eē putē. Maiori quidē studio quicūq̄ a te petere non debeo ne liberalitati tue cōsuetudini iudices diffidere.

Algora dexemos las burlas.

¶ Sed iam satis iocati sumus. Sed hoc extra iocus. Sed de hoc alias ridere licet. Sed alias iocabimur. Sed ridicula missa faciamus.

Estome paresce mill años o se me

haze mucho largo ante que se acabe.

Sil hoc ita longum est vt optatū sit. Immortalitas mihi videtur antequā rem hanc consequar. Tanquā videri videror vt hoc mihi contingat.

yo sigo al tiempo.

Sfruoꝝ dñi licet. Tempibus obsequor. Pareo necessitati

No he fecho aquello q̃ tu querri

as por que no he podido.

SUt q̃ serius q̃s spectabis rem efficerem id rei difficultate cōmissum est. Quod tardius q̃s nolebas tibi scripseris id nuncioꝝ carentia non negligētia factū est. Quod diutius q̃s credebam aduentus meū distulerim id occupatio- nibus velim attribnas.

Esto es a causa de mis ocupaciōes.

Sil hoc attribnas occupationibus. Hec rei magnitudini assignes. Ignosce mihi. Adserere temporis.

Ninguna otra cosa me detiene.

SNeq̃ tamen vlla res alia me tener. Neq̃ tamē alio impediōꝝ negotio. Neq̃ tamen vlla me ratio mouet.

Delas otras cosas no puedo afir-

mar cosa de cierto.

SDe ceteris rebus nihil affirmare possum. De reliquis negotijs certi nihil habeo. De reliquis accessiōibus certū quicq̃ polliceri non possum. Reliquā nullū spē video

Si yo hallasse algun camino yo haria lo que tu desseas y quieres.

SSi q̃s mihi esset aditus id qd̃ speras aggrededer.

Si quam rationem comperiē: id quod desideras consequi
posse prosequer. Si q̄s viā perscrutari posses ad id quo
petis omnia pareremus.

No solamente en esto mas haun en
todas las otras cosas.

Nō solumō in hac causa sed etiā i ceteris alijs. Neq̄s so-
lū in hoc negocio verū etiā in alijs oib. neq̄s eni i alijs
dūtaxat rebus: sed multo magis in ceteris.

El restante no pertenesce nada a ti:

Reliqua nihil attinent. Reliqua nihil te tangunt. Ce-
tera sunt eiusmodi vt nihil ad rem tuā pertineant.

Excusatio.

Esto es culpa dela fortuna.

Fortuna culpā sustinet. Hec fortune tribuūtur. hec t̄p-
bus assignantur.

Por ventura dira alguno.

Fortassis dixerit q̄sq̄. Forsā diceret q̄sq̄. Forsā q̄sq̄ sci-
scitaretur. Quereret aliquis fortasse.

Tu dirias por ventura que es má
cebo omos mas es noble y de valor.

Adolescentē inquires at nobilē ⁊ prestāre at primarium
Puerū dices at doctū at sapiētē ⁊ expertū. Iuuenē asseris
at amicū at fidum necessariū.

Ninguno era demas valor

Neq̄s erat quisquā honore superior. Neq̄s erat aliū sa-
piētia p̄stātor. neq̄s reperiebat aliquis virtute prestātor
neq̄s habebatur quisquam rebus gestis illustrior.

Neq3 erat quisq3 auctoritate preclarior.

Idoz ventura que haun diran esto

Iffortasse etiã illud adderët. fforte etiã illud adducerët

Iffortasse etiã hoc nō tacerent. ffortitã illd etiã assignarët

yo no te puedo satisfazer sino con el
animo y buena voluntad.

IS3 nihil mihi ad satisfaciendū preter bonā voluntatē re
lictū est. Sed nulla mihi facultas ad remunerandum pre
ter animū gratissimū concessum est. Sed nullū mihi offi
ciorū gratificādi gen⁹ pter ardentissimū desideriū datū est.

IExcusatio.

No es cosa que bara luviana: o por
palabras.

INeq3 opus est vt ad rē nudus accedas. neq3 bona volū
tas satis ē vt res facultatē desiderat. neq3 enī3 verba sa
tis valent vt negotia presidiū requirunt.

Iberdona me si yo no te he podido
escruiir por la fortuna que me ha empedido.

IId velim vt ignoscas quod inuita fortuna facere non
potuerim. Id cupio mihi indulgeas qđ negante fortuna
curare nō valueri. Id obsecro mihi nō imponas qđ nolē
te fortuna non perfecerim.

IDo te maravilles si yo no he fecho
o negociado esto negocio.

INeq3 quicq3 est quod mireris si hoc non egeri. neq3 est
vlla qđ tenearis admiratione si rem hanc non curauerim
Neq3 enī3 est causa cur in aliqua admiratiōe si hoc nego
tium non perfecerim.

Si alguna desdicha me empediere.

Nisi hanc mihi facultatem aliquis cuius eripuerit. mihi
hac occasione aliqd infortunium pturbauerit. nisi hac oportu-
nitate aliqua iniqua fors inuolauerit.

Quando yo touiere maior puianca

yo te satisfare mas largamente los cargos q tengo de ti.

MDeu in te aium multo officiosore atqz meliore cogno-
ces cu mihi oblata fuerit comodior tibi satisfaciendi facul-
tas. Quos bnficioz fruct? tibi dbeo cu oportunior dabit
ptas: yberiores: pstatiores: cumulationesqz recipies. Ego
eni semper oibus in rebus quas ad te prinere arbitror
cu exposita facultate consequar mirificum me tibi comite
demonstrabo.

Es mucho demirar o de trabaiar

Quanta est opera. Est eni animaduertendu. Est igitur
diligeter pcuradu. Est igitur vigilater euitandu. Est eni
dies ac noctes elaboradu. Est eni vehemeter insudandum.
Properandu est. Celeritate opus est. Maturitate res de-
siderat.

yo te lo abria mostrando por experien

cia si la fortuna no lo ouiesse vedado.

Quod ego clarissime demonstrassem nisi inopinatus cas-
sus hoc mihi eripuisset. Quod ego re ipsa probassem nisi
fortuna proprium consiliu de manibus extorsisset. Quod
ego optime perfecissem nisi fors aduersa officiu meu in te
turbasset.

Tamētatio aduerse fortune ⁊ spei.

Tu vees quanto mi esperaca me

ha saltado.

¶ Quantū spes fefellerit vides. Quantū de spe deciderimus intelliges. Quantū nos spes deluserit pspicis. Quātū spe decepti sumus cognoscis. Quantū frustrati sumus apertissime sentis.

¶ Ninguna sperāca tengo del bien de la republica.

¶ Exigua est spes salutis reipublice. De statu reipublice nullā spem concipio bonā. nullā habeo exploratā rōnem stat⁹ catonis. nullā habeo exploratā fidē aduētus catonis

¶ Deloque se dize de francia no sabemos cosa cierta.

¶ Que de bello Galico audimus adhuc sine capite sunt. Que de gallia nobis nūcian^t adhuc sine certo auctore pferuntur. Que de gallis dicunt^r adhuc sine certo nūcio significatur. Que de gallicis bellis nobis deferunt^r adhuc solummodo ex rumore habuimus.

¶ Esto no es cosa de reyr.

¶ Nihil est q^d rideamus. Sed ego nō rideo quāquāz tu rides. sed ego risū puocare nō possū si tu risū exhibeas. Sed ego letari nō possū et si tu risu insanire videaris. sed ego iocari non possum quāuis tu gaudio desipias.

¶ Lamentatio aduersus fortunā et spem deceptam.

¶ Si esto es verdad no es menester de trabajar mas o no ay remedio.

¶ Actū est si hec vera sunt. si hec ita sunt nihil est q^d cogitemus. si hec vera predicantur nihil est q^d ampli⁹ laboremus. Si hoc ita cōstat vt fertur nō opus est vt deinceps frustra defatigemur.

¶ Si esto acaesce la cosa andara mal

Si hoc ita interuenerit actum eē de spe nostra putem?
 si hoc diu interuenerit male futurū est. si hoc vires ceperit
 incōmode subsequetur.

Hoes menester que tu te cures delo
 hazer.

Nihil est quod facere gestias. nihil est quod curare mo-
 liaris. nihil est quod statuere coneris.

La cosa es andada por otra manera
 que no pensaua.

Res eni aliter acta est quā putauerā. non equidē euz fi-
 nem fors dedit quē sperauerā. Longe secus accessio succes-
 sit quam expectant.

Lamentatio incōmodorū.

Yono se en que manera.

Nescio quō. nescio quo pacto. Nescio qua ratione. **N**e-
 scio q̄ cā. nescio quo auspicio. nescio qua celoz cōstitutioe

El error y verguenga hizieron arri-
 pino que muriese.

Arripin? falso errore duct? ad p̄culū aptissimū accessit
Arripin? spe falsa. p̄duct? est pestē añ oclōs positā. p̄fectus
 ē. **A**rripin? ei? v̄tutis fama cōpul? ad iteritū palā notū d̄-
 duc? ē. **A**rripinus pudore vict? ad mortē oib? suspectā ir-
 ruit sponte sua.

Lamētatio incōmodorum.

Muchos se me atreuen por mi hu-
 manidad.

Sed quidā hoies mea facilitate imoderate fruūt. **A**dhi
 p̄fecto mea humanitate ingrate nimis vtuntur. Sed ple-
 riq; nimis de me sibi licentiā assumpserunt

Sies bien q̄ todos seamos para nos

misimos o a nuestro provecho.

¶ Quod si est astuti hominis omnia ad suā vtilitatē referre. Quod si sapienciā ducimus nos solos amare. Quod si laudē dicimus omnia ad rationes nostras conuertere. Quod si omnia que cōmunia esse debent nostrū cōmodū redundare curamus.

Si cognoscere que lo que hago me

sera poco agradescido.

¶ Si mea in homines seruicia profundere ac perdere videor. Si mea in homines bñficia ingrata esse intellexero. Si mea apud homines promerita inter moritura esse cōspexero. Si mea apud homines merita nihil esse valitura cognouero.

Allos que no se agradarē dlo que

yo hiziere no los enojare mucho.

¶ Nō cōmittam vt quibusdā hominibus insanire videar. Nō homines obtundā si eos opera mea non delectabit. Nō apud hominibus delirabo si eis non placuero. Nō frustra laborabo si mea diligentia ingrata videtur.

Clodio no esta aun alla donde pé
sua

¶ Clodio nondū profectus esset quo iam se delatū existimat. nondū idē clodius cōsecutus q̄ iam prope perfecisse arbitratur. nondū clodius illum rerū finē videbit quē iā tenere sibi persuadere videtur.

Lamentatio ingrati tudinis.

Tu conosci las passiones del mi
coraçon.

¶ Mōsti mei stomachi fastidiū. Mōsti mei animi indignationē. Mōsti qđ soleā ab indignis abhorre-
re.

yo puedo beuir sin apio.

¶ Utilitatibus Appij satis carere possum. Cōmodis appij leuiter vacare possez. Adiuuentis appij leuiter supse-
dere possum.

Es meior comportar toda cosa q̃ ser
subiecto a los indignos o malos.

¶ Sed quid vis est meli' quā indignos sequi debere. Sed
oia vt putas cōmodius est pati quā indignis parere. S; malo cuiusuis seruiturē tolerare; quam hominū perfido-
rum vultum subire.

Esto es mas ligera cosa de dezir q̃
de hazer.

¶ ffacile enī dictu est. Hoc est facile existimatu. Hoc enī
facilius est dictu quā facto.

yo no te otorgo aquesto.

¶ Hoc tibi non concedo. Hoc tibi non assentior. Hoc ita
eē non sentio. Id enī iure negare possum. Id falsum esse
possum confirmare.

Esto no me pasesce cosa verdadera.

¶ Neq; enim hoc est verisimile. Nec hoc videtur eē cōsen-
taneū. Neq; hoc videtur esse probabile. Hoc enī vanū esse
constat. Hoc enī totū falsum est. Tantū enī hoc adest a ve-
ritate vt nihil sit alienū.

¶ Reprehensio Mendacij. **¶** Lamētatio ingrati-
tudis.

yo no le puedo creer.

Nō enim possū credere nō existimare. Nulla quidē rō
ne in mentē mihi venire pōt. non enī possū alio modo mi
hi psuadere. nō enī possū abduci opi vt. hoc enī mihi in
mentē cadere non valeret.

Esta razon vale poco.

Sed hec rō leuis est. Sed hec excusatio accipiēda nō est
Sed hec causa tenuis est. Sed hec res parū probabilis ē.
Sed hec snia tenuis est. Sed hec conclusio nulla est.

Mas esta razon no es menester.

Sed hac rōne nihil opus est. Sed hoc negotiū non est
nobis necessariū. Sed hunc sermonē idoneū non putam?
Sed hac disputatiōe non egemus. S; hoc genere vti no
bis non licet.

Las fuerças fallescen.

Vires deficiunt. Mēbra cadunt. Animus languet. A
nimus contrahitur. Cadit animus. Vires enervātur. Ista
cultates minuuntur. **R**eprehensio mendacij.

Tu no sabes bien con quien traes pleito.

Nescis enī quo cum homine tibi negotiū sit. Igno
ras quidē cui tu hoīum contradicas. Non enī recte nosti
quem oppugnas.

Reprehensio indigne iniquitatis.

Los hombres inuidiosos 7 maldizi entes no han bien cognoscido a guasparino.

Totū enī guasparinū nō nouerūt detrahētes. Dēs eq̃
dē guasparini virtutes non tenuerūt inuidi hoīes. Dia p
fecto guasparini officia non didicerunt.

**yo soy venido en boca delos inuidi
osos 7 malodizientes.**

I Incidit mea vita in vocolas maledictor. Sed contigit
meus status in detractiōe malor. Sed euenit mea fors
in peculatiā inuidor. Sed hac quidē cōditiōe nat⁹ suz vt
facile detractores inueniā.

**Quien se deleyta en dezir mal de
otros o era lo semejante dellos.**

I Qui detractiōibus delectat^r facile cōparēt q̄ parē sibi vi
cē referāt. Qui malo dicēdi genere letantur mutuā grati
am recipiant.

**Muchos reprehenden a otros los
quales estan en grande vicio y error.**

I Sunt eni multi qui cū ceteros corriptiūt nō rep̄hensio
ne carent. Pleriqz existunt p̄fecto qui ceteros laceßere nō
desinunt ipsi admonitiōe plurimū indigēt. Cōplures eq̄
dem ceteris detrahunt qui sunt turpibus vicijs ac abomi
nandis sceleribus coinquinati.

I Reprehensio indigne iniquitatis.

**Muchos son ignorātes en sus fe
chos y quierē saber los agenos.**

I Multi sunt qui suas rōnes nō nouerūt: 7 alienas ine
pte curant. Pleriqz existunt qui suas causas non satis co
gnoscut 7 in alienis moleste se implicāt. Per multi reperit^r
tur q̄ seipos non cognoscunt 7 alienos arguunt.

**Si los hombres no me ouiesse i
nuriado yo no mudara mi pposito y voluntad.**

I Et nisi hoies acerbissimis corū iniurijs alienassēt nos

l ij

perfecto nō eēmus inutati. Nisi hoies itolerabilib⁹ iūris
nos laceſſiſſent in pſtina perfectio ſinia ſteritiſſem⁹. Nisi fuiſſe
mus ab aliq̄bus nūc opus fuerat derelicti pſtinā volūta
tate retinuiſſemus.

¶ Si los hōbres fueſſen agradeciſidos
z buenos no eſtariamos en trabajo y fatiga.

¶ Si fides ab his coleret^r a q̄bus obſervari deberet nullo
quidē labore defatigaremur. Si ab his adiuti eē^m a q̄b⁹
debem⁹ nō moleſte laborarem⁹. Nisi ab his deiecti fuiſſe
m⁹ a q̄bus mīme op⁹ fuerat oīno q̄ deſideram⁹ eē^m cōſe
cuti. Ibec enī fuiſſent facillima ſi culpa a quibuſdā aſſuiſſ⁹
Ibec iam perfecti fuiſſent ſi eſſet in his beneficiorū memo
ria in quibus maxime eſſe deberet.

¶ Lamētatio iniquitatis malorū.

¶ Si nueſtros aduerſarios nonos im

piden nos alcançaremos: o cōſequiremos nueſtra intēciō

¶ Si aduerſarij rem nō impedirēt cāz noſtrā obtinerem⁹.

Nisi inimici nobis fuerint impedimēto rem noſtrā ipetra
bimus. Nisi res per aduerſarios fuerit impedita facile qd
volumus conſequemur, niſi inuidi rem perturbarint ad
id quod optamus faciliſter perueniemus.

¶ Lamētatio iniquitatis maloz:

¶ Nos tenemos muchos aduerſarios
y enemigos en nueſtros negocios.

¶ In cauſa noſtra habem⁹ potētes inimicos. In reb⁹ no
ſtris habemus pſidos nobis aduerſarios. In noſtro ne
gocio habemus nobis auaros infeſtos. In noſtra digni
tate habemus complures nobis cōtrarios.

Tu conosci la malicia d'los hōbres

¶ Sed nosti hoium iniquitatē. Sed intelligis quanta sit hoium perfidie atq; iniquitas. Sed iā didicisti quante sint hoium proditiōes. Voluptates verū p̄speristi quante iter hoies versantur insidie.

¶ Lamentatio iniquitatis.

yo creo q̄ tu sabes el impedimento

q̄ nos hauemos auido. o nos es venido.

¶ Que nobis impedimēto fuerunt arbitroz te suspicari. Que nobis impedierūt existimo te cognoscere. Que nobis nocuerūt te credo aiaduere. Qui nobis difficultatē attulerunt scire arbitroz. Que rē nobis p̄turbarunt te fugere non existimo.

Esto me turba o me fatiga.

¶ Istud me mouet. Istud me turbat. Istud me sollicitat. Istud me incēdit. Istud me exagitat. Istud me inflāmat

Que es menester que algunos me
persequan: o porq̄ me han de mal tratar.

¶ Quid enī est quod me p̄sequatur. Quid enī q̄ mihi detrahant. Quid enī est q̄ mihi obesse studeāt. Quid enī est q̄ me p̄turbāt. Quid enī est quod me impediāt. Quid enī est quod me laceessant. Quid enī est quod mihi incommodēt. Quid enī est quod me molestant. Quid enī est qđ iniurijs me afficiant.

yo no puedo resistir a las fuerças

sin fuerça.

¶ Quid enī est q̄ cōtra vim sine vi fieri possit. Quid ē enī qđ contra potētia sine potentia agi possit. Quid ē enī qđ

l iij

contra vires sine viribus conari quisquā posset .

¶ Lamentatio iniquitatis malorū.

La iniuria en fecho es pequeña:

mas la indignacion es grande .

¶ Offensio parua ē sed animi indignatio maxima. Amis-
sio rez exigua est sed stomachi pturbatio acerrima. Jactu
ra tenuis extitit sed animi exandescētia sūma .

**Perdona me que yo me quero con
iusta rason.**

¶ Ignosce iracundiē mee que iusta est. Parce meis quere-
lis que iuste quidē habentur. Da veniā mihi de perfidorū
perfidia conquerenti. Patiaris me contra iniquos iure in-
candescētem.

**La tu grande humanidad haze que
yo diga sin empacho mi pareçer to lo que siento.**

¶ Adhuc patitur tua sūma humanitas me q̄sentiā libe-
re dicere. Adhuc patit̄ tua maxima sapiā quod mihi libet
in mediū adducere. Adhuc patitur tua optima beniuolen-
tia me liberaliter tecū expugnare posse .

**Al mi me paresce que yo no tracte
jamas cosa mas difficil.**

¶ Nunquā enī videoz tractasse cām difficiliorē. Nunquam
profecto rem molestiorē sustinuisse videoz. Nunquāz certe
negotiū intractabilius me egisse constat.

¶ Lamentatio iniquitatis malorū.

**Tu diras por ventura que me con-
suelanto me aprouechan estas cosas en tãtos males**

¶ Dices fortasse quid me res ista consolatur tātis malis.

Dices quid mihi ista conducēt in tantis incōmodis. **D**ices quid me ista iuuabūt in tantis tribulatiōibus. **D**ices quid me ista sustentabunt in tantis calamitatibus.

Este es vn dolor sin remedio.

Est oīno vix cōsolabilis dolor. **E**st penitus q̄si intolerabilis molestia. **E**st oīno ferme irrecuperabilis iactura.

yo no puedo escreuir lo restante

con el gran dolor.

Nō possū reliqua scribere dolore impeditus. **N**ō possus cetera dicere iracundia perturbatus. **N**on valeo reliqua psequi molestia confectus.

Que piēsas que yote aya escrito.

Quid enī me tibi scripsisse existimas. **Q**uid meas lras significare putas. **Q**uid est q̄ meas lras verearis.

yo no abria iamas pensado esto.

Ego hec nunquā fuissem suspicatus. **E**go hec nunquā posse accidere existimaui. **H**oc ego nunquā euenire cogitasset. **H**oc enī nunquā mihi in mentē venisset.

Lamentatio ignorantie.

Tu solo no vees las cosas manife

stas y claras a todo hombre.

Quid tu solus aperta non vides. **Q**uid tu ex oībus que iam cōtraria sunt nō cognoscis. **Q**uid tu vnicus que omnibus clarissima sunt nō intelligis.

El pio ha conseguido o alcancado

dignidad sin virtud.

Que appius cōsecutus est honorū vocabula habitura

l iiii

sunt non dignitatis insignia. Multi insignia dignitatis sine virtutibus affecti sunt. Coplures in magistratibus dicti sunt praestantes quorum nemo habitus est officiosus.

Porque fere yo diligente en aqllas cosas en las quales son negligetes aquellos a qen principi palmere prenesce el fecho: o el negocio.

¶ Quid ego in ea causa inuigilem in qua is cuius praecipua res agitur obdormiat. Quid enim in his rebus me ostentes in quibus hi ad quos potissimum pertinent negligentes existunt. Quid enim in his rebus me excruciem in quibus illi quorum praecipua comoditas tractatur inertissimi reperiuntur.

Vos dormis en los peligros.

¶ Vos dormitis in periculis. Vos non videmini que eminent intelligere. Vos in periculis ocio marcescitis.

¶ Reprehensio diligentie.

Esta razon mas conuiene aquellos q son. o an sido negligentes.

¶ Sed hec oratio esset magis aperta ad eos qui nihil scribunt. Sed hoc dicendi genus magis conueniens habet his qui longiori inertie se exposuerunt. Sed hec disputatio magis illis conueniret quam ocio marcescant.

Tu eres tanto perocoso que no te cures de escreuirme cosa alguna.

¶ Jam valde lentus factus es quod nihil mihi curas scribere. Jam factus es plurimum delicatus qui nihil agis. Speciosus iam nimis effectus es quod nihil curas.

Tu no curas nada: o a todos tienes en poco.

Nihil curas. Omnia florifaciens. **D**ia representans.
De nihilo curas. Omnia negligens. **D**ia parvifaciens.
Deos hominesq; despiciens.

¶Para que diremas.

Quid multa. **Q**uid plura. **Q**uid reliqua. **Q**uid cetera.
Quid alia omnio.

Tu cognoscis la tardāca ⁊ negliē **cia de anthonio.**

Sed nosti callidij tarditatē. **S**ed te non fugit q̄ sit cal
 lidus pace efficac. **S**ed non es ignarus q̄ sit callidus sit
 frigidus. **S**ed nosti q̄ callidius sit ineptus.

¶Reprehensio negligentie.

Yonome mudare d̄ mi proposito si
 a ti viere constante ⁊ firme.

Neq; etiā ego nunc voluntatē immuto si eandem te cō
 stitutiōne insperero. **N**eq; etiā aliā sumo deliberationes
 si in eodem te proposito constitutū esse cognouero. **N**eq;
 aliam consiliorum rationes immutabor si tēq; firmum esse
 persperero.

¶Prohemium pro sinonimis conclu

sionū que sequuntur.

¶Conclusio.

S v'l ep̄las v'l orōnes mi eloquentissime Jo
 hānes aut Iſis mādā^m aut viuis v̄bis agim[?]
 cū eas exordio: narratiōe: cōfirmatiōe ac con
 futatiōe cōfecerim[?]. cōsequens ac necessarius
 seq̄ videar: vt nre p̄positiōi cōclusionē apponam[?]. vt cū
 res q̄ a nobis acte fuerunt r̄p̄torice orōnis partib[?] cōfe
 cte consent. **N**ihil q̄ ad p̄suadendū p̄tineat p̄termisum

esse videatur. Quā rem cū ita cōstare viderē nolui in hoc modico deficere. Quin etiā has modicas conclusiōes inuentiōes ceteris supioribus oratiōis ptibus adiungeres. Cū igit aliquid concludere volueris si accuratissime consideraues: aut in ipis facillime tibi compare poteris.

Alma me pues conosces q̄ yo te amo

¶ Tu igitur me amabis si hoc idem me in te facere existimes. Tu igitur mihi inferuias si mutuā me tibi vicē p̄statur arbitreris. Tu igitur me cōplecteris in eandē beniuolentie vicissitudinē me tibi correspondere putes.

yo querria si es possible que tu me amasses como sueles.

¶ Si poteris velim me ames vt soles. Si adduci poteris cupio vt mutuo me diligas. Si fieri possit velim tuū p̄stinū erga me amorē cōserues. Si effici poterit cupio vt solita nostre beniuolentie cōiunctio integra cōseruetur.

Ten conmigo aquell amor que yo contigo tengo.

¶ Fac igitur mutuo me diligas. Eadē igit fac me beniuolētia cōplectaris. Parē igit fac mihi voluntatē prestes.

Seamos de aquel ánimo 7 voluntad que nosotros auemos siempre estado.

¶ Igit inter nos simus animo quo semp fuimus. Sim? igitur ea mente qua semper constituim? . Persistam? igitur voluntate qua merito esse debemus.

¶ Partitio mutui amoris.

Haz que tu me fauorezcas como

me as prometido .

Tu igitur sicut mihi pollicitus es fac te ratioibus meis adiungas Tu igitur vt mihi promissisti prospicere qđ a te contendo. Tu igitur sicuti de me recepisti te mihi ac cōmodes .

yo querria que tu mantouieesses

aquello que me as prometido .

Velim igitur quod mihi pollicitus es persoluas . Qđ promissisti velim tua fide satisfacias . Quas mihi spem dedisti velim re ipsa mihi prestas . ffac igitur quod es mihi pollicitus re ipsa experiar . ffac igitur vt mihi dixisti ita opus appareat . ffac igitur vt mihi amanter demonstrasti ita fac te constare intelligam .

Has que tu me quieres tanto co

mo escriues .

Tu igitur vt scribis me carissimum habeas . Tu igitur velim vt dicis me tibi coniunctissimum retineas . Tu igitur velim vt polliceris me re tua reponas .

Petitio promissorū .

Despues que yo me he encomen
dado en la tu amistad tu me denes fauorezcer .

Quoniam igitur ego in amicitiam tuam me commisi me ergo exornare atq; exaugere debes : Quoniam igitur iusticie tue me dedi : ergo rationibus meis iure ipso optulari debes .

yo te ruego que ayas mis fechos

por recondendados .

Te igit̃ peto vt rōes meas cōmēdatas habeas . A te igit̃

tur contendo vt statū meū cōplectaris. A te igitur hoc de-
sidero vt fortunas meas me tibi assumas obseruādas.

Haz me pues esta gracia: o haz esto
por mi amor.

Il hoc igitur nostre beniuolētie largire. Il hoc igitur nostre
beniuolētie cōcedas. Il hoc igitur nostre cōditiōi fac cōcedas.
Il hoc igitur nostre affinitati fac renittas. Il hoc igitur prisce nre
consuetudini prestare debes.

Ayuda me pues por tu virtud

Il diuina me tua virtute. Cōplectere igitur me tua sapiē-
tia. Suscipe igitur me totū tuis beneficijs exornandum.
Ama me igitur tua solita beniuolentia. Defende me igitur
tuo solito patrocinio.

Yo te ruego pues que tu me quieras
defender e fauorezcer como reque la nuestra amistad.

Te igitur oro vt me ita tuearis sicuti amicitia nra depo-
stulat. Te igitur obsecro vt meas rōnes ita defendas sicuti
ti nostra necessitudo requirit. Te igitur obtestor vt me ita
conserues sicut amor noster iubere videtur.

I Deprecatio auxiliij.

Yo te ruego pues q tu me defiendas

I Quare te oro cām meā agas. Quare te obsecro vt me ti-
bi in oēs ptes defendendū putes. Quare a te contendo vt
me totum conseruandū recipias.

Yo te ruego pues q tu fauorezcas la
mi dignidad.

A te igitur peto vt dignitati mee suffrageris. A te postulo vt honori meo opituleris. A te igitur efflagito vt auctoritati mee inseruias. Ad te igitur confugio vt rationibus meis te accommodes.

Deprecatio auxiliij.

yo te ruego grauissimamente: o muy mucho.

Itaq; te etiã atq; etiã rogo. Itaq; vehemētissime obsecro. Itaq; plurimū obtestor. Itaq; maxiope contendo.

yo demando la tu beniuolencia
z auctoridad.

Beniuolentiã igit̃ z liberalitatē a te opto. Graciã igitur et officiū tuū a te desidero. Auctoritatē igitur z voluntatem tuam a te depono.

Esto es en tu poder de fazer q̃ yo
aya aquello que desseo.

Est enī in tua potestate id agere vt maximope desiderē faciliter impetrare posse. Est igitur tue facultatis cura re posse vt quod vehementer exopto plurimū cōsequi valeam. Est igitur tue voluntatis omnia posse proficere q̃ cupiam.

yo te ruego que la esperanca que yo
en ti tengo non sea vana.

Rogo igit̃ ne fallas opinionē meā. Te igit̃ obsecro ne spē meā dēcipias. Te igit̃ oro ne spes mea frustrata m̃aeat.

Homas gran diligencia por mí.

Magnā igit̃ pro causa mea opā fac adhibeas. Sūmum igitur p meo negotio fac studiū addas. Vehementer igit̃

tur rationibus meis diligentia fac adiungas.

yo quiero que tu sepas.

I Velim igitur itelligas. Velim igitur ratu hab eas. Veli
igitur tibi persuadeas. Velim igitur exploratu teneas.

Deprecatio auxilij.

Si yo alcanco esta cosa me parece

ra q̄ sere restituendo a mi mesmo: o q̄ abze alcançado la co
sa q̄ mas deseava.

I Ego deniqz meipsum mihi videbor restitutu si rem hac
assequi valebo. Si igitur hoc meum ad te negotiu conficit
omnia profecto videbor consecutus. Si igitur hoc feceris
existimabo mihi quod maximope desideraueris contigisse.

yo me recomiendo a ti.

I Totu igitur me tibi trado. Totu igitur me tue fidei co
mendabo. Totu igitur fac me complectaris.

yo tengo toda mi esperanza en ti.

I Nunc reliqua spes mea in te posita est. Nunc me totu
tue comendo fidei. Nunc in alio nemine qz teipso spera
re licet. Nunc omnis spes in te solo dependet.

Si tu hizieres esto ello me sera gra

tissimo o cosa mucho alegre.

I Si effeceris magnu profecto fructu videbor recepisse.

Quod si feceris voluntati mee maxiope obtempaueris.

Beatissimu igitur mihi feceris si i hac re more mihi gesseris

yo te ruego esto. ⁊c.

I Illud tandē te oro. Illud deniqz te obsecro. Illud fina
liter te obtestor. Illud postremo a te contendo.

Trabaia que sera guardado mi honrra.

Sed igitur operā vt ratio mee dignitatis obseruet Amicitie igitur nostre velis habere rationē.

La honrra que hizieres a gaspa-
rino hare cuenta que la hazes a mi misino.

Quecumq; igit officia in gasparinū cōtuleris ea omia me ipm recepisse putabo. Te existimare volo quibuscūq; gasparinū obstrinxeris officijs eisdē me tibi obligatum semp fore. Quicqd igit officij ⁊ honoris in gaspa. cōstitueris idipm in re mea te cōstituisse existimabo. Hoc igit si a te impetrauero sūmo me tibi beneficio tuo affectū arbitroz. Quantā igitur diligentia in gasparini causam exposueris tanti me a te viri iudicabo.

S Deprecatio auxilij.

Esto es prouechoso a ti ⁊ a mi si tu lo fezieres.

Hoc igit vt facias nō soluz mea sed tua intereē arbitroz. Hoc ergo vt cures oīs equidē cōmoditas depostulat. hoc igitur si feceris cōi cōmodo insernies.

S Deprecatio gratie cōis.

Si tu bezieres aquello que yo de seo yo te iuzgare por buen amigo.

Si igitur quod volo statueris te mei status amatorem existimabo. Si ergo qd cupio perfeceris te mihi amicissimū iudicabo. Si itaq; quod a te peto curaueris te cōmoditatis mee studiosissimū esse cognoscam.

Por que razon si me tienes por hombre agradezco.

¶ Quare si me vtrum bonū existimas. Quāobrem si me
virū gratū esse credis. Quas ob res si me tuis beneficijs
dignū esse iudices. Quapropter si pro hac re vehementer
elaborare prospicis.

Tu me haras esta gracia o sobre to-
do te ruego mucho hagas esto.

¶ Illec igit tibi erūt cure quēadmodū confido. Ex oibus
igit rebus nihil est qđ mihi gratū facere possis. Hoc igit
vt qđprimū facias valde rogo. Hoc igit vt spero pficias.

Deraras estar toda otra cosa por ha-
zer mi negocio.

¶ Omnia igit relinques cum res mea auxiliū tuū postu-
labit. Cetera alia p̄termittes cū negotiū meū opera tua
indigebit. Nihil igitur aliud curabis cum tibi causas me-
am curare contingit.

¶ Deprecatio auxiliij.

Tu no podrias creer quāto esto me
sera alegre.

¶ Non posses existimare qđ mihi gratum sit futurum.
Non tibi persuadere valeres qđ iocundus fore putes. Nō
facile credere posses qđ mihi hoc erit acceptū.

Si tu me hazes esta merced.

¶ Quod si hoc mihi beneficiū effeceris. Quod si hoc me
beneficio exornaueris. Quod si hoc in me bñficiū contu-
leris. Quod si in hoc mihi adiumento esse volueris. Qđ
si me adiueris. Quod si te mihi facillimū ostenderis.
Quod si ex hīs me molestijs exueris.

En lo qual me haras muy grā plazer

¶ Quare rem mihi admodū grata effeceris. Quapropter gratissimum mihi effeceris. Item igit mihi feceris quam gratissimā. Mihi igit erit quā iocundū. Item igitur mihi acceptā psolueris. Item igitur aptissimā prestiteris.

Lo quasi tu fezieres.

¶ Quod si feceris. Quod si erit factum. Quod si erit a te profectum.

¶ Haras tanto por mi como si la cosa fuesse tuya.

¶ Pro me igitur ita elaborabis tanquā si tua res agatur. Fac igitur cām meā suscipias vt si tuū negociū tractares. Non minori igitur cura rationes meas complectere q̄ si propriam dignitatem curares.

¶ Si esto yo pudiesse alcancar tener meya por bienauenturado.

¶ Quem ego diē si video satis felicem arbitror. Quam ego rem si perfectam eē cōspexero me fortunatū existimabo. Quā ego accessionē si tandem consequar optime actū esse putabo.

¶ Deprecatio gratie cōmunis.

¶ yo hare por ti toda cosa q̄ a ti cūpla

¶ Ego que te velle queq; ad te pertinere arbitror omia studiosissime diligenter curabo. De me sic velim iudices salutē tue presto me semper futurum. Ego tibi ac tuis nō desum neq; defuturus sum.

¶ yo hare aquello que tu me mandas o pides.

¶ ffaciam quod me roges. ffaciā igitur quod petisti. Per

iii

ficias ergo quod iussisti

I Obligatio promissionis diligentie et beneficij.

Asi lo hare como lo mandas.

I Ita ut moneas efficiam. Itaque ut precipis agam. Itaque ut suades faciam. Itaque ut consulis pergam.

Lo qual pues que tu lo quieres ansi lo hare por tu amor.

I Quod cum tu ita vis tuo igitur amore perficiam. Quod cuius ita iubes tua igitur causa curabo. Quod cum ita placet faciam igitur desiderio tuo quod voles.

Si tu quieres alguna cosa de mi yo hare que no lo pidas en vano.

I Si quid igitur a me petieris perficiam ne tu frustra a me petisse videaris. Si quid igitur a me voles faciam ne postulationis tua inanis habeatur. Si quid igitur a me desiderabis curabo ne tua in me spes frustra videatur.

Recordando me dela nuestra antigua amistad yo te fauorefco.

I Ego igitur memoria nostre veteris amicitie monitus te semper amabo. Ego igitur tua virtute perdoctus tibi semper fauebo. Ego itaque tua in me obseruantia et modestia moneor tuas rationes libentissime tueri.

I Obligatio promissionis diligentie et beneficij.

El animo mio sera siempre qual

deue ser: o la voluntad q̄ tengo cōtigo iamas la perdere.

I Deus igitur in te animus erit semper qui esse debet. Deus igitur officium semper futurum est idem quod esse solet.

I Dea igitur in te amandi institutio eadem semper cōserua

bítur que mérito constare debet.

Yo esto muy appareiado.

I Itaqz sum ánimo paratus. Itaqz sum volúate promptus. Itaqz sum re ⁊ opere expeditus.

Toda cosa que yo por tí heziere me sera muy alegre.

I Omnia igitur que pro te faciã mihi iocundissima videbuntur. Quęcunqz igitur pro te suscipiam erũt mihi gratissima. Quę igitur p te sustinebo erũt mihi delectabilia

yo pone todo mí poder por tí.

I Quęcunqz igitur facultas erit mihi arbitrio tua semp disponetur. Omnis igitur mea potestas pro sentetia tua exponet. Quantũ igit in me ē id totũ erit tibi patissimũ

El negocio que tu has recõmedado yo tengo por mio proprio.

I Quod causas tuã mihi cõmedas meã puto te mihi cõmendare. Quod res tuas mihi cõplectendas cõmiseris meas esse existimo. Quod dignitatem tuã a me curari velis meam simul curaturus sum.

I Obligatio promissionis ⁊ beneficiorum.

Finalmente yo soy d'aquesta deliberação o intencion.

I Hoc deniqz deliberaui. Itac tandẽ sum volúate. Itac sum finali opinione. Itac sum postrema estimatiõe. Itac deniqz sum deliberatione.

Itaunque no he alcancado lo q̃ querria no me pesa dello que he fecho o tentado.

m ij

I Et si nihil profecto rem tamen esse tēptatam letabor.
Et quanq̃ nihil impetrem fortunā tamen me expertum
fuisse gaudebo. Et si fortasse nihil fuero consecutus pla-
cebit tamen rerū conditionē pscrutatum fuisse. Tamen si
frustra laborauero morem tibi gesserō dum hominū volū-
tates atq; mores expertus fuero.

Quas nos proueeremos aq̃stas
cosas o ternemos cargo.

I Verum hec videbimus. Verum ista curabimus. Sed
hoc agimus. Verum de hoc deliberabimus. Ceterū hoc
tractabimus Verum hoc transigemus.

Queda que nos otros hablemos en
vno personalmente.

I Restat igitur vt corā sermonē habeamus. Reliquū est
igitur vt vna esse velimus. Extremū illud est vt vna deli-
beremus. Summa illa sit vt nos simul cōueniam⁹. La-
put illud maneat vt nobis presentibus vna cōmentemur

Las otras cosas q̃ restan os dira el
portador.

I Reliqua tecum agit tabellarius. Cetera per tabellariū
cognosces. Alia omnia tibi nūcius significabit. Si qua
restant ex aliorū sermonibus certior fies.

I Significatio diligentie.

yo desseo que la cosa te suceda bien.

I Tu quod agere velis deus approbet. Tu quid constitu-
eris exopto vt tibi bene vertat. Tu quid feceris cupio tibi
feliciter euenire.

Desideriū utilitatis amicorū .

Querria me bezieses sabidoz d'aque

llo que has de hazer.

¶ Velim igitur quid acturus sis me certiorē facias. Velim igitur quid constituturus sis me admonitū facias.

Velim igitur quid moliturus sis mihi significes. Velis qđ cōsiliū sis incepturus mihi denuncies. His igitur de rebus quid deliberaturus sis fac me doceas. De his igitur negotijs quid sit ordinatur? fac vt sciam. Hac igitur de re quid te facturū putes: fac mihi notifices.

Yo he plazer que la cosa va ansi.

¶ Itaqz rem gestā esse gaudeo. Itaqz negotiū ita esse cōfectum valde letor. Itaqz factum nostrum ita approbatum iocundor.

La cosa fue ansi fasta aquí.

¶ Res igitur ante hoc acta sic est. Negotium adhuc sic se habet. Hoc est quod factum est. Tenes igitur quo nam pacto res gesta sit. His ergo rebus certior factus tenes quid agendum sit. Que igitur acta sunt vides. Que igitur constituta sunt collige.

Tu conosci a quello q̃ yo he fecho.

¶ Nūc me que acta sunt clarissime satis intelliges. Nūc que sunt a me constituta. Nunc quid egerim cognoscis. Nunc quid decreuerim prospicis. Nunc quid cōstitueris vides. Nunc quid acturus sum accipis.

Tu has entendido el mi conseio

7 la mi opinion.

iii

N habes igitur meum consiliū. habes quid augurer. **T**enes igitur rationē mei cōsiliij. **I**ntelligis igitur summam meā. **P**rospicis igitur que mea sit institutio.

Admonitio cognitionis.

Tu has entendido que cosa me ha induzido a querer mal a clodio.

Accepisti quibus rebus adductus sum ut cum Clodio bellum susceperim. **I**ntellerixisti qua causa commotus suz ut Clodium ppetudo odiā. **V**ides ergo que me causa mo uet ut Clodij inimicissimus eē debeam. **C**ertior igitur factus es que iniurie mea Clodio abalienarunt.

Has como te escreui un poco antes

Ut paulo ante tibi dixi. **S**ed ut ad te scripsi ante. **S**z ut antea tibi significauī. **S**ed ut antea admonui. **S**ed ut antea tibi declarauī.

Las otras cosas otros te las diran.

Cetera cognosces ex alijs. **Q**ue igit sequitur alij tibi si gnificabunt. **Q**uāobrē Sēpronius explicabit. **D**e ceteris rebus ex rumoribus certior fies.

Queda pues oasi que resta.

Caput igitur hoc est. **R**estat igitur. **R**eliquū est igitur. **C**etera sunt igitur.

Ido lo qual pues que ansi es.

Quare quod reliquū est. **Q**uod cū ita sit. **Q**ue res cum ita cōstet. **Q**uādo affecuti sumus. **R**eliquū est. **Q**uid si ita est. **A**dee igitur petitiōis caput hoc est. **L**uz igit ita sit. **I**taqz videas. **E**rgo ita accidit. **I**gitur cognoscere potes.

Admonitio cognitionis.

Las quales cosas si tu las mirares
hallaras que son como yo digo.

¶ Que oia si colligeres vera eē existimabis. Que omnia si animaduertis recta eē cōspicies. Que omnia si pōderabis ita vt dixi constare videbis. Que omnia si memineris me vera predicare iudicabis.

¶ Mas porque yo tome al proposito o porque tornemos al comienço.

¶ Sed vt eodez reuertar. Sed vt redeamus ad illud vnde diuertim⁹. Sed vt redeam ad id vnde cepi. Sed vt redeam ad caput ipsum. Sed vt ad rem ipsam reuertar.

¶ Por lo qual escripta esta sola cosa cōcluire: o no escriuire mas.

¶ Quare si hoc vnū proposuero finē dicendi faciā. Quasi si hoc aliud addidero concludam. Quare si hoc vnum edixero scribēdi modū imponā. **¶** Admonitio cognitiōis.

Es menester fe amor ⁊ diligencia.

¶ Fide igit⁹ ⁊ celeritate op⁹ ē. Amore igit⁹ ⁊ diligentia res depostulat. Volūtātē igit⁹ ⁊ maturitatē necessitas requirit.

¶ Pues auemos hablado delas malicias delos hōbres es menester q̄ siēpre las tengamos en la memoria.

¶ Et quoniā de hoīs pfidia agere cepim⁹: illud continuo memētote. Et quoniā de maloz iniquitate tractamus: illud seculo cōsiderabis. Et quoniā de hoīum scelerib⁹ mentioem fecimus illud semper cogitare debemus.

¶ Recuerda te desto: o ternas cargo

in iiii

desto.

Illuc igitur memento. Illuc igitur sit tibi cure. Illuc igitur curabis. Illuc igitur semper recordare. Illuc igitur sedulo in mentē habeas. Illuc igitur semper animo cōplectere. Te neas igitur sedulo memorie.

IAdmonitio consilij.

Finalmente piensa esto.

IBeniqz illud cogita. Tādē illud existima. Postremo illud animaduerte. **I**finaliter illud considera.

Considera bien pues dla vna parte
z dela otra el tu fecho.

IConsidera nunc vicissim tuū factum. Aduerte nunc i diem rōnes tuas. Vide nunc pariter statum tuum. Cogita nunc vltro citroqz accessiones vtriusqz partis.

Pienসা diligently que conseio
deuamos seguir.

IAccuratissime igitur tecū delibera que consultādi institutio sit recipienda. **N**ō cessabis igitur tecū puoluere que agendi ratio sit nobis obseruanda.

Tu lo haras meior.

Iffacies itaqz melius. Ages itaqz cōmodius. Curabis itaqz prudentius. Desiderabis itaqz sapiētius. Constitu es itaqz probabilius.

Estas son las cosas las quales yo te
querria hazer saber.

Illuc igitur sunt que tibi nota eē volui. Illuc igitur constant que te scire oportere arbitratus sum. hec igitur sunt que te scire desiderabam.

Admonitio consilij.

Moestas razones que te he dicho

tu deues hazer aquello que te aconsejo.

Omnibus his de causis debes quod dixi observare.

His igitur de rebus oib⁹ debes mihi obtreperare. his igitur rōnibus sentētie mee debes acquiescere. his igitur rōnib⁹ sentētie cōditiōibus debes mihi acquiescere.

Agora faz aquello que te plazera.

Nunc quid tibi videtur facies. **Nunc** ex sententia quod voles constitues. **Nunc** tui consilij est quid tibi agendus sit. **Nunc** tenes quod debes constituere. **Nunc** tuum factum considera. **Nunc** tu ex rebus ⁊ ex ratione ceterarum coniecturarum quid commode fieri possit curabis. **Nunc** tu pro tua prudentia quod bonum videbitur perficies.

Res si tu hizeres aquello que te aconsejo.

Si igitur me audies. **Si** igitur mihi obtreperabis. **Si** igitur morē mihi gesseris. **Si** igitur mihi credere volueris.

yo he usado nuevo modo de dezir porque tu entiendas.

Hoc dicendi genere ad te vsus sum vt intelligeres. **Alia** scribendi rōne in declarando factum vsus sū vt cognosceres. **Inusitato** cōmentandi modo tecū egi vt scires.

Haz que tu seas constante en el buen proposito.

Fac igitur in consilio te audias. **Fac** igitur cōstanti aio p̄stas. **Noli** igit ab inceptis desistere. **Fac** igit in volūta te p̄manas. **Fac** igitur ne quisquā ab officio te auferat.

in v

¶ Admonitio consilij.

Tu conosci que todas estas cosas son vanas.

¶ Cognoscis igitur hec oia eē iania. Tenes igitur hec eē ieiuna. habes igit hec eē vana. Intelligis igitur hec oia non valere. Perspicias igitur hec vim nullam habere.

yo priuado de muchos prouechos y socorros no puedo estar que no aya dolor.

¶ Itaqz priuatus permagnis presidijis cogor debere dolere. Itaqz orbatus amplissimis adiumentis astringor merito excruciarī.

Finalmente yo esto agora sin cuidado y enojo.

¶ Veniqz nunc sollicitus nō sum. Veniqz nūc molestijs liber sum. Veniqz nunc ex curis sublatu sum. Veniqz nunc sum laboribus subleuatus.

¶ Significatio doloris ⁊ reprehensionis.

yo te espero de cada día.

¶ Expecto igitur te quāprīmū. Te igitur indies operior. Venies igitur mihi expectatus. Nō potes existimare qñ toperere te desiderem.

¶ Significatio desiderij.

yo espero tus cartas de cada día.

¶ Expecto igitur tuas lras. Operior igit vt tue mihi littere indies defferantur. Tuas igitur litteras summa cum auuiditate desidero. Incredibile me tenet desiderium vidēdi tuas litteras. Cupio igitur tuas litteras quamprīmū.

videre. Summa igitur teneor voluptate tuas complectē
di litteras.

Escreuid me muchas vezes.

¶ Fac igitur sepe mihi scribas. ¶ Fac igitur aliquo me tuo
scripto lacescas. ¶ Fac igitur vt tuis me litteris sepenumē-
ro visites. ¶ Fac igitur vt crebre tue littere ad me deferant.
¶ Fac igitur mihi litteris correspondeas. ¶ Fac igitur vt se-
pissime per tuas litteras mecum agas. ¶ Fac igitur vt tuis
lris intercedētibus de statu tuo fiam creberrime certior.

¶ Significatio desiderij.

Haze que tengas tanto animo y co

raçon que tu conserues el estado dela republica.

¶ Proinde fac animū tantū habeas quantū opus est ad
republicā conseruandā. Proinde fac tanta sit in te viri-
litas que satis valeat vt cōmunis status cōseruetur. Pro-
inde fac perseueres vt tui animi prestantia vniuersis ciui-
bus salutem pareat.

Haze que tengas grande animo:

y coraçon.

¶ Tu fac animo forti magnoq; sis. Tu fac animū fortes
habeas. Tu fac te tua vtrute sustētes. Tu bono fac sis aio

No bagas hasta que sepas como

esta el negocio dela guerra.

¶ Moli igit aliud moliri nisi belli furoz prius effernesit.
¶ Mō igitur aliquid coneris nisi prius belli rumor raucus
factus sit. Moli igitur quicq; temptare nisi prius audia-
mus quēadmodū negotium sit confectum.

¶ Adhortatio ad magnitudinem animi

¶ Hues yo te ruego que tu des obra

ala virtud o te des mucho ala virtud.

¶ Itaqz te valde hortor vt virtutibus incumbas. Itaqz vehementer obsecro vt virtutibus inuigiles. Itaqz a te vehementissime contendo vt virtutes summo studio complectaris. Itaqz non hortor solum sed etiā te vehemētissime rogo vt sumā vtutib⁹ opaz diligentiamqz adhibeas. Cura igitur nihil aliud nisi vt virtutib⁹ inuigiles. Algo igit^r hoc vnam vt virtutes complectaris. In hoc vno igit^r inuigila vt virtutum ornāmēta compares. Te igitur oro vt omnes tuos nervos in virtutis gloriam extends. Te igitur obsecro vt oibus viribus ad summam dignitatis prestantiam incumbas. Te igitur vehemētissime adhortor vt omni cura: studio: ac vigilantia: ad immortalitatis existimationem insudes.

Tu alcancaras toda cosa cō estudio industria z diligencia.

¶ Omnia igitur que vis tuo studio consequere. Via igit^r que cupis tua industria comparabis. Omnia igitur que desideras tua diligētia nactus eris. Omnia igitur que exopto tua virtute perficies.

**¶ Horla qual yo te amonesto q̄ tu tor-
nes ala virtud: o al estudio z ala sciencia.**

¶ Quare ad virtutē censeo reuertere. Quapropter ad studia litterarū iudico te debere iedire. Quāobzē ad egregias bonarū artū disciplinas adhortor te cōuertas. Quare re ad rectā viuēdi institutionē referas moneo.

¶ Exhortatio ad virtutes z gloriam.

¶ Pues haz que la compañía de los

malos haz que te a compañes con buenos ⁊ virtuosos .
¶ Ergo neglecta improborū societate fac te bonis adiun-
gas. Ergo spreta viciorū familiaritate officiosos cōplecte
re. Ergo abiecta imperitorū consuetudine doctos fac ex-
colas. Ergo dimissa sordidorum coniunctione fac libera-
libus te adhereas.

yo espero q̄ esta cosa te dara grā looz.

¶ Hanc igitur rem confido maximā tibi laudē allaturam
Hoc igitur negociū spero amplissimā tibi extimatiōis
commendationem prestaturam. hanc igitur virtutem ma-
ximē laudi tibi fore confido. hanc igitur disciplinam sum-
mam tibi dignitatis amplitudinem parituram mihi per-
suadeo.

¶ Pues haz que la fin responda al

principio .
¶ Ifac igitur vt principijs exitus correspondeant. Ifac igi-
tur vt primis vltima consentiant. Ifac igitur vt anteriori-
bus postrema conueniant.

¶ Haz que tu bagasansi virtuosamē-
te como se cree .

¶ Ifac igitur vt tua virtus opinioni hoīum corresponde-
at. Hīs igitur virtutum presidijs te fac exornes que apud
omnes virum te maximum efficiant. Effice igitur vt quā
spem apud omnes concitasti eam clarissimam demōstres

¶ Haz aquello q̄ pertenesce a ti.

¶ Ifac igitur quod tuus est. Ifac igitur quod ad te attinet

ffac igitur quod tua virtus depostulat.

I Adhortatio ad virtutes.

Haz como tu has comêcado 7 como deues 7 fueles.

Perge igitur vt agis nomenq; tuū commenda immortalitati. Tu igitur vt instituisti persequere. Sequere igitur vt cepisti. Inuigila igitur toto animo vt debes. Incumbe igitur vt soles.

Has alguna cosa mediâte la virtud por la qual tu alcances looz 7 gloria immortal.

Iffac igitur aliquid ex ingenio tuo depromas qđ homines delectet. Aliquid igitur ex industria fac componas quod posteros adiuuare possit. Scribas igit aliquid ex litterarū virtute quod nomē tuū reddat immortale.

No espero que tu reportes de estudio alguna notable virtud.

Nūc aut expecto vt ex studio Bononiensi aliquid tue virtutis eluceat. Nunc autē operior vt ex tua studiorum disciplina aliquā magnā nominis extimationē reportes. Nunc autem expecto vt ex tuo virtutum officio aliquid celeberrimū exoriat.

Haz que tu te bagas mas valiēte o esforçado en virtud que iamas fuiste.

Iffac in agendo gloria te vincas. ffac igitur in administrandis virtutibus teipsum superes. ffac igitur in gerendis magistratibus solatijs virtutes tuas excolas.

I Adhortatio ad virtutes 7 gloriam.

Que fuerca tenga esta cosa tu lo pue-
des mejor pensar o ymaginar q̄ yo saber la : ni dezir la : o
escreuir la.

¶ Hoc q̄ vim habeat tu potius existimare potes q̄ ego scri-
bere. Hec res q̄ facultatē habitura sit tu facilius cognos-
cere potes q̄ ego dicere. Hoc negotiū quid sibi velit tu
melius intelligere potes q̄ ego te possum admonere.

Tu miraras esto mejor segūes tu
prudencia .

¶ Sed hec tu facilius pro tua singulari prudentia iudica-
bis. Sed hec tu melius pro magna sapiētia tua existima-
bis. Verū hoc tu prouidentius pro accuratissima tua in-
telligentia prouidebis.

Ninguno puede mejor cognoscer
o saber como y quando estas cosas se deuen hazer y quien
las deue tractar que vos.

¶ Sed in hijs rebus oibus q̄ ratio deposulet causa req̄-
rat. tpa ferāt tu puidētius cognoscere poteris. Hec igit̃
negotia vbi quō quādo ⁊ p̄ quos tractari debeant nemo
meli⁹ q̄ tu puidere potest. Hec igit̃ rōnes oēs cōmodius
tu ex rerū ⁊ tēporū accessionibus constituere poteris .

¶ Significatio modestie ⁊ euitationis arrogantie.
yo te he escrito mucho ala clara con
fiando me en la amistad que tengo contigo.

¶ Hec ad te scripsi liberius cōfissus beniuolētia nra. Hec
tecū egi aptius singulari nro amore cōfissus. Hec tibi ple-
nius significauī spe nre amicitie p̄ductus. Hec exp̄ssius
tibi nota esse volui mutua amoris cōiunctiōe cōmonitus

yo te he escrito esto no para que me
tengas por sabio mas pa q̄ conoscas el amor q̄ te tengo.
¶ Hoc igitur tibi scripsi non vt me tibi prudentē ostende
rem sed singularem me tibi amorem declararem. Hec igitur
tibi significauī non vt meum consiliū tuo antepone
rem sed vt optimam meam voluntatem patefacerem. Hec
illi nota esse volui non vt prudentiam ostenderem sed vt
ardentissimū meū in te desiderium ostenderem. Quicquid
tibi scripsi non egi vt me monerē: sed vt quanta esset mea
erga te beniuolentie magnitudo significares. Quicquid
attigi non feci vt ad hoc te magis incitarem qui diligen
tissimus es sed vt quanto te amore cōplectar scire posses.
Quicquid tibi aperui non eo feci vt tibi consulerē q̄ nul
lius indiges monitione: sed vt quāti te facerē itelligeres
Quicquid aspersi non egi vt meū consiliū vellem callidū
demonstrare sed vt me tibi amicissimū cognosceres.

¶ Significatio modestie consilij ⁊
euitationis arrogantie.

yo te escreuire mas largamēte quā
do yo abre mas tiempo. o touiere mas espacio.
¶ Sed hec pluribus cū plus ocij nactus fuero. Plura di
cam alias cum cōmodiorē scribendi facultatem habuero.
Pluribus tecū agam cum amplior mihi temporis cōmo
ditas suppeditabit. Longiori vtar dicendi ratione cū ma
ior temporis oportunitas mihi oblata fuerit.

yo te abra escrito mas largamēte si
el portador o correo no me ouiesse dado priessa.
¶ Plura scripsisses nisi tabellarius festinasset. Plura litte

misissē si mihi per tabellarij festinationē licuisset. Vōgto
ribus te litteris visitassem si tabellarius operiri voluisset.

**Perdona me porque te he escrito
breuemente.**

¶ Ignosce igitur celeritati litterarū. Parce igitur festina
tione epistole. Dabis igitur veniam si litteras celeriter
extruxerim.

yo fare fin: o assí acabo.

¶ Sed iam hic finem impono. ¶ finem hic dicendi facio.
Sed iam his modum facio. Ponā in extremo qđ sentio.

**Fue lga cō dios 7 ama me como fue
les. o mira por tí y siempre te acuerda de mí.**

¶ Valebis igitur 7 me vt semper fecisti adamabis. Recte
igitur vale et mutuo nos dilige. Cura igitur vt recte va
leas 7 me tibi cōiunctissimū habeas. ¶ fac igitur optime va
leas 7 mihi mutuo amore correspondeas. Da igitur ope
ram vt valeas 7 parem mihi beniuolentiam fac prestes.
Te igitur feliciter valere desidero; et vt me alterū esse di
cas vehementer exopto.

Vale.

Stephanus **S**fliscus **S**oncino vir apprime doctus q̄
via celerrime ⁊ facillime proficere adolescentes possent q̄
ad eloquentiam aspirant cogitans inuenit optimam ⁊ a
pertissimam. Nam quemadmodum ornate ⁊ varie diuer
si vernacule lingue sermones enunciari valeant: ⁊ ad om
nes fere elocutionis partes accominari ostendit ⁊ ordi
ne in hoc opere digessit. In quo vsq; adeo studiosi pueri
⁊ adolescentes se proficere cognoscent: vt paruo tempore
si perdiscere ⁊ memorie mandare voluerit deposita omni
loquendi barbarie eloquentes euasuri sint.

Deo gratias.